

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Budapest Főváros II. Kerületi
Önkormányzat

Budapest II. kerület

2018-2023

Budapest, 2018. december

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok.....	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	21
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	78
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	108
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	118
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	130
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	144
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	147
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	148
1. A HEP IT részletei.....	148
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	148
A beavatkozások megvalósítói.....	150
Jövőképünk.....	152
Az intézkedési területek részletes kifejtése	153
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	172
3. Megvalósítás.....	183
A megvalósítás előkészítése.....	183
A megvalósítás folyamata	183
Monitoring és visszacsatolás	185
Nyilvánosság	185
Érvényesülés, módosítás	187
4. Elfogadás módja és dátuma.....	188

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A Budapest észak-nyugati határán fekvő II. kerület területe 36,34 km², ezzel a nagyobb kiterjedésű fővárosi kerületek egyike. Határa a Duna budai ágának középvonalától halad a Szépvölgyi útig, a Szépvölgyi úton a Hármashatár-hegyi úti elágazásig, majd folytatódik a Hármashatár-hegyi úton az út végéig, innen a III. kerületi 16536/83, 16536/87, illetve a 16536/88 hrsz.-ú földrészletek határán halad - a Hármashatár-hegy csúcsát érintve mintegy 2600 m hosszan északnyugati irányú egyenes Budapest és Pesthidegkút határáig. Ezt követően a kerülethatár egyben mintegy 3200 m hosszan Budapest és Solymár, mintegy 6000 m hosszan Budapest és Nagykovácsi, majd 500 m hosszan Budapest és Budakeszi határa is. A Budakeszi - XII. kerület és II. kerület közös határpontjától a XII. és II. kerület közös határa merőlegesen fut a Budakeszi útra. Innen a kerület déli határa a Budakeszi út, Szilágyi Erzsébet fasor, Moszkva tér - a tér teljes területe a II. kerület része - és Várfok utca. Az I. és II. kerület határa a Vérmező utca, a Széna tér délkeleti széle a Csalogány utcáig, a Csalogány utca a Duna középvonaláig.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Egyre inkább elterjedőben van, hogy Budapest kerületei valamely történelmi múltú városrészüknek a nevét használják kerületük elnevezésére. A II. kerület nem követte ezt a példát, mivel összesen harminchárom kis városrészből áll, majd mindegyik évszázados – jó néhány évezredes – múlttal. Egy kicsit olyan, mint Magyarország kicsiben.

A Duna partjával közvetlenül határos kerület természeti és épített környezete is igen változatos képet mutat. A nagy kiterjedésű, védett természeti területekkel határolt hegyvidékeken kertvárosi és kisvárosi életformák, a hegylábak és a Duna között húzódó kerületrészben a nagyvárosi és városközponti életformák megléte biztosítja a budai kerület sokszínűségét.

Számos történelmi emlék megmaradt a Neander-völgyi ember idejéből, a római korból, de találtak itt honfoglalás kori sírokat is. Az egyetlen magyarországi alapítású szerzetesrend, a pálosok itt tették le kolostoruk alapkövét, ide járt mulatni Mátyás király és maradtak fenn emlékek a török időkből is.

A II. kerület területén több korai település nyomai megtalálhatók az Árpád-kortól kezdve. A honfoglaló magyar törzsek egyikének nevét viselő Nyéken például (a mai Szerb Antal utca környékén) X-XI. századi temetőket találtak. A Buda határában lévő falvak többsége pusztává vált az 1541-es török pusztítás után. A török kiűzése után Buda hat részből állt, a Várból és öt külvárosából, melyből három a mai II. kerület területére esett: Víziváros, Országút, Újlak.

A kezdetben alig lakott Víziváros területe a reformkor idején lendületes fejlődésen ment keresztül. Jelentőségét a kereskedelem adta és a számos (részben katonai) nyilvános- és középület. Különálló egysége volt a horvátok által lakott Horvátváros, ide tartozott a mai Szász Károly utca két oldalán elterülő budai temető is. Az Országút (Landstrasse) városrész a Bécs felé tartó országútról kapta nevét. Alapvetően kereskedelemmel foglalkoztak a lakók, a beépítés falusias jellegű volt.

A II. Kerületet Budapest 1873-as egységesítésekor Buda egyes külvárosaiából: a Vízivárosból, az Országútból és Újlak egy részéből, illetve a hozzájuk tartozó, akkor még lakatlan külterületeiből hozták létre, majd 1950-ben Pesthidegkút községet és a III. Kerülettől a Törökvész út, a Szépvölgyi út és a Gückler Károly út közötti, a XII. kerülettől pedig az Ördögárok és a Budakeszi út közötti sávot is idekapcsolták. A Csalogány utcától délre eső rész ezzel egy időben az I. kerület részévé vált.

A II. kerület továbbra is a főváros egyik legdinamikusabban fejlődő városrésze. Az állandó népességszám 2011-ben 88 011 fő volt, mely 2016-ra 89 889 főre növekedett. A népességszám alakulására nagy hatással volt az elmúlt 10 évben közel 30%-al megnövekedett gyermeklétszám.

Habár kerületünk szerves része a fővárosnak, fontos, hogy legyen tudatosan kialakított saját arculata, identitása. Ebben is segítenek a közösségi funkcióknak helyet biztosító intézmények korszerűsítését célzó intézkedések. A folyamatos fejlesztéseknek, beruházásoknak köszönhetően számos közintézmény felújítására és korszerűsítésére került már sor, közösségi terek újultak meg.

A közterületek rendezettebbek lettek, biztonságosabbak a közutak, a parkok és a játszótérek. Valamennyi projekt a terület további fejlődését szolgálja és az itt élők életminőségét javítja.

A „Hidegkút Kapuja” beruházás keretében az önkormányzat Hűvösvölgyben a leromlott állapotú épületek helyén gyönyörű, 8000 négyzetméteres parkot alakított ki, a beruházás második ütemében új élelmiszer-áruház és szolgáltatóház nyílt. A Hűvösvölgyi Szolgáltatóház megépülésével új közösségi központot kapott a városrész. A beruházással egy időben megvalósuló, jelentős közlekedési fejlesztések hatására javultak a megközelítési lehetőségek, az önkormányzat a lekanyarodó- és kerékpáros sávokat is magában foglaló közlekedési csomópontot építtetett a centrumban. A szolgáltatóház földszintjén étterem, kávézó és cukrászda üzemel, az utcafrontra néző üzletek teraszt is nyitnak jó időben. Az első emelet a szolgáltatások szintje, többek között kormányablak, optikai szalon, képkeretező, fodrászat, tisztító, kulcsmásoló és posta is működik. Az emeletekre mozgólépcsővel és lifttel is fel lehet jutni.

A 2014. novemberi felújítást követően átadásra került a Hűvösvölgyi út és a Kelemen László utca találkozásánál az Ördög árok két oldalát összekötő híd. A 182 millió forintos beruházás a környéken élők életminőségét jelentős mértékben javítja. A korábban 7 méter széles híd a kiszélesítésnek köszönhetően immár 11 méter széles, a bővítés következtében a Hűvösvölgyi út irányába a hídon 1 helyett immár 2 sávon haladhatnak az arra közlekedők.

2014. őszén elkezdődött a budai fonódó villamoshálózat építése. A fejlesztés révén a 17-es villamos három budai járáttal egyesült, így észak-déli irányban egész Budát átszelő vonalak jöttek létre. Óbudáról átszállásmentes, kötőpályás kapcsolat létesül a Batthyány tér, a Széll Kálmán tér, a BAH-csomópont, a Móricz Zsigmond körtér, Albertfalva, valamint Kelenföld felé. A beruházás a területben élők érdekeit is szolgálja, akadály mentesítették a közlekedést, felújítottak több pályaszakaszt és közterületeket, a villamos pedig gumibetétes hangcsillapított pályán halad, így csökkentve a zajterhelést.

2015. január hónapban elkezdődtek a Széll Kálmán tér felújításának munkái. A teljes rekonstrukció 2016 nyarán fejeződött be, amelynek eredményeképpen az elhanyagolt csomópont helyén egy új, modern arculatú, magas szolgáltatási színvonalú, rendezettebb, akadálymentes és zöld közösségi tér jött létre, Buda közlekedése pedig – a budai fonódó villamoshálózat kiépítésével összehangolt munkáknak köszönhetően – megújult.

A „Millenáris Széllkapu” projekt keretében a Millenáris Park bővítése az elképzelések szerint 2019-ben készülhet el, a budapestiek ekkor vehetik majd birtokba a környék levegőminőségét jelentősen javító zöld parkot és a parkolási gondokat enyhítő mélygarázst. A kivitelezési munkák már folyamatban vannak.

2019 első felében várhatóan elkészül a terület új uszodája a Máriaremetei úton. A vízilabda utánpótlás nevelésre épülő uszoda a lakossági, óvodai és iskolai úszás igényeket egyszerre tudja majd kiszolgálni. A beruházással párhuzamosan a környező utcák felújítása is megvalósul.

2020-ig a II. kerület legnagyobb egészségügyi fejlesztése valósul meg. A Frankel Leó úton megépülő új intézményben kap majd helyet az önkormányzat valamennyi szakrendelője, gondozója, valamint a tevékenységüket támogató laboratóriumi és képződiagnosztikai egység. Az épület közösségi közlekedéssel is jól megközelíthető lesz, de magas férőhely kapacitású zárt parkolóhelyeket is kialakítanak majd a dolgozók és az ide érkező betegek számára.

Demográfiai viszonyok:

Budapest Főváros II. kerület területe: 36,34 km²

Állandó népességszáma: 2011. 87.216 fő

2016. 89.889 fő

Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	88477	bázis év
2013	89339	101,0%
2014	89598	101,3%
2015	89903	101,4%
2016	89889	101,4%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A Budapest II. kerületi Önkormányzat területén élő lakosság negyedét a 65 év felettek alkotják, jelentős számban vannak a 80 év felettek is. A nemek aránya a kerületünkben is hasonló, mint Magyarországon többi településen, s a nők itt is hosszabb életkort élnek meg.

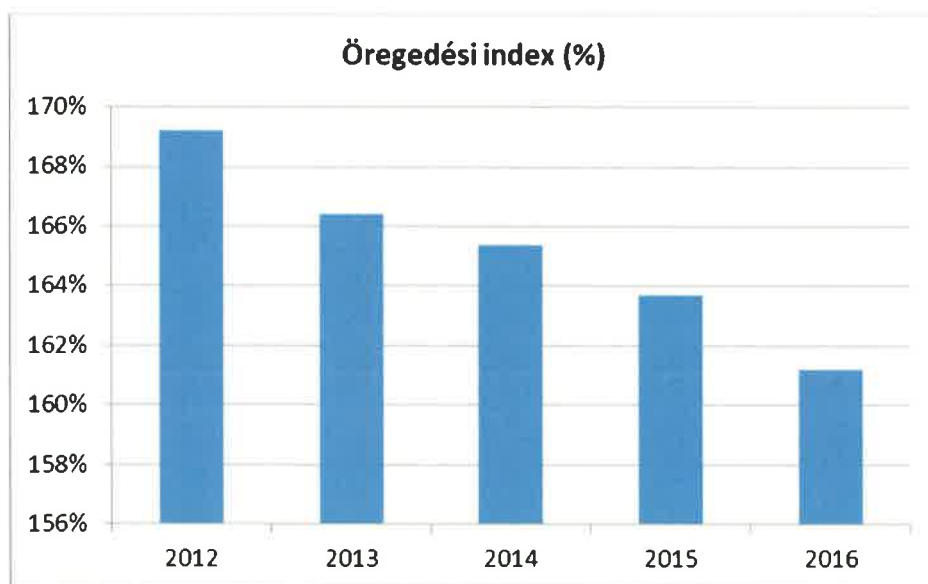
Közigazgatási területe 36,34 km², Budapest kisebb népsűrűségű kerületei közé tartozik.

A kerület demográfiáját vizsgálva elmondható, hogy a korösszetétel egyrésztől igen kedvező, hiszen a lakosság több mint fele a munkaképes korosztályhoz tartozik, ugyanakkor magasabb az időskorúak aránya a kerületben, mint a gyermek és ifjúkorúaké. Ugyanakkor az elmúlt években jobban növekszik a száma a 14 év alatti lakosoknak, mint a 65 év feletti időseké, így a kerület öregségi indexében egyértelműen pozitív tendencia figyelhető meg.

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	21486	12699	169,19%
2013	21887	13154	166,39%
2014	22104	13365	165,39%
2015	22236	13584	163,69%
2016	22273	13816	161,21%

Forrás: TeIR

A lakónépesség számát mutató idősorból megállapítható, hogy az elmúlt években a népességszám stabil emelkedést mutat a kerületben. Ennek ellenére, a természetes szaporodás kerületünkben is folyamatos csökkenést mutat.

Természetes szaporodás

Év	Élvezületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	856	1081	-225
2013	818	1080	-262
2014	781	1057	-276
2015	787	1032	-245
2016	720	1071	-351

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség korösszetételét vizsgálva tapasztalható, hogy a budapesti arányokhoz hasonlóan a kerületben is magas az időskorúak aránya, ugyanakkor az átlagéletkort tekintve a romló tendencia ezen a téren is megállni, változni látszik. A Főváros belső migrációja és a külső migráció valószínűleg egyaránt magyarázó erővel bír e jelenséggel kapcsolatban.

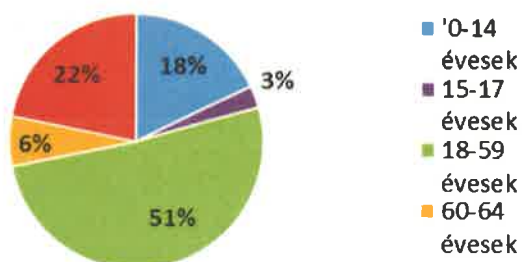
Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen)	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	40 261	47 721	87 982	45,76%	54,24%
0-2 évesek			2 445	2,78%	
0-14 éves	7 177	6 639	13 816	8,16%	7,55%
15-17 éves	1 124	1 079	2 203	1,28%	1,23%
18-59 éves	20 597	22 980	43 577	23,41%	26,12%
60-64 éves	2 548	3 565	6 113	2,90%	4,05%
65 év feletti	8 815	13 458	22 273	10,02%	15,30%

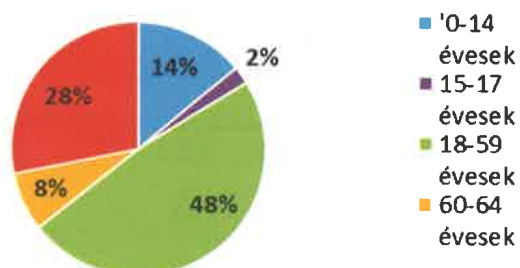
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

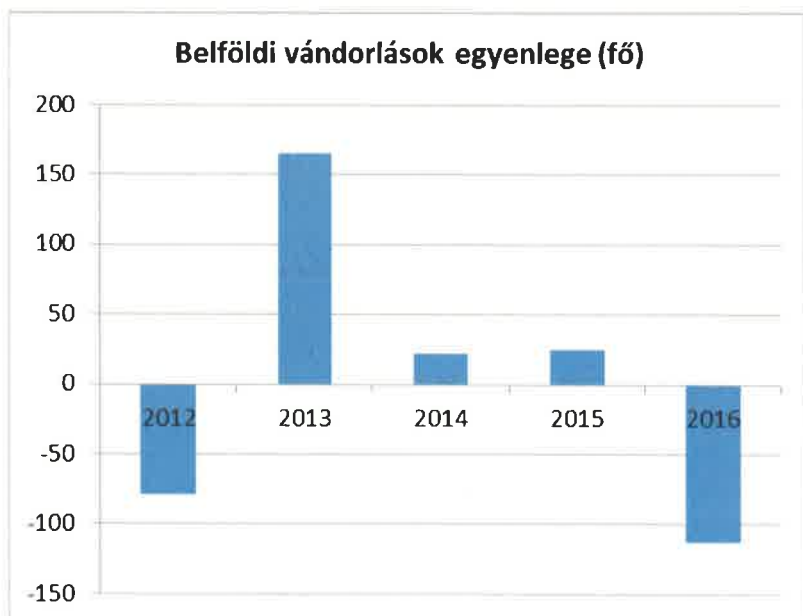
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	1272	1351	-79	-0,9
2013	1286	1120	166	1,89
2014	1353	1331	22	0,25
2015	1363	1338	25	0,28
2016	1448	1561	-113	-1,28

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TEIR

A lakónépesség változásainak demográfiai iránya, trendje csak hosszú távú változásokra adhat magyarázatot, azonban a budapesti adatokkal összevetve jellemző tendencia, hogy lassult a lakónépesség elvándorlásának folyamata. Kerületünkre jellemző az elvándorlás és odavándorlás közel kiegyenlítődő mértéke.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Valljuk, hogy a szolidaritás, az igazságos esélyteremtés fontos érték.

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a kerület működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a kerület lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Számunkra igen fontos hagyományaink megőrzése és a minőségi kultúra megteremtése. Fő szempontunk a fejlődés, a jövőt formáló gondolkodás a gyökerek megtartásával. Értéket képvisel közösségünkben az összefogás, egymás megsegítése és a közös munka.

Valljuk, hogy a megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására, bánásmódra törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

Célok

Célunk, hogy Budapest II. kerületében közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit se érjen, se faji, se etnikai, nemzetiségi, vallási, nemi, életkor, családi állapot, fogyatékoság vagy más okból fakadóan. A jogok érvényesülését, a megfelelő képviseletet és az elismerést, embertársaink tiszteletben tartását minden fórumon, intézményben és a helyi munkáltatóknál is alapvető célul tűzzük ki.

Az esélyegyenlőségi törvény 31. §-a értelmében a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el. A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot az EMMI rendeletben meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását kétévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP Intézkedési Terv (HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

- Magyarország** (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
- Alaptörvénye XV. cikk** (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- (3) A nők és a férfiak egyenjogúak.
- (4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
- (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet
- alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2010.(III.30.) önkormányzati rendelete a II. Kerület Kártyáról
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2009.(III.30.) rendelete a kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség igénybevételének feltételeiről
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2004.(II.27.) önkormányzati rendelete a lakásépítéshez, lakásvásárláshoz- és felújításhoz nyújtható helyi pénzbeli támogatásról valamint a fiatal házaspárok első, saját tulajdonú lakáshoz jutásához nyújtható támogatásról
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 13/2003.(IV.23.) önkormányzati rendelete a II. kerület közigazgatási területén lévő háziorvosi körzetek megállapításáról
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 40/2004.(XII.21.) önkormányzati rendelete a II. kerület közigazgatási területén lévő védőnői körzetekről
- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 12/2005. (V. 13.) önkormányzati rendelete a Gyermekekért Díj alapításáról és adományozásának rendjéről
- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 34/2004. (X. 13.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat vagyonáról és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jog gyakorlásáról, továbbá az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek elidegenítésének szabályairól, bérbeadásának feltételeiről
- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2015. (V. 29.) önkormányzati rendelete a tanulmányi ösztöndíj alapításáról

- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 17/2001. (V. 22.) önkormányzati rendelete a felsőoktatási ösztöndíj alapításáról
- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2007. (I. 23.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat testnevelés és sportfeladatairól, a helyi testnevelés és a sporttevékenység támogatásáról
- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2000. (III. 23.) önkormányzati rendelete a helyi közművelődési tevékenységek ellátásáról

A jelenleg hatályos helyi szociális rendelet, a 3/2015. (II.27.) **a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló önkormányzati rendelet**. Az 1993. évi III. törvény 2015. március 1-jétől hatályos módosítása alapján több támogatási forma is átalakult, ezen időponttól az ún. jövedelempótló ellátásokat a Kormányhivatal, míg az ún. jövedelemkiegészítő támogatásokat az Önkormányzat saját költségvetése terhére, önként vállalt feladatként biztosítja. A fenti törvényi szabályozás figyelembevételével a Képviselő-testület olyan rendeletet fogadott el, amely továbbra is biztosítja az állampolgárok számára a prevenciót, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítését, a „rég” ellátások mellett új támogatási formákat vezettünk: így például a megszűnő méltányossági közgyógyellátás helyébe a gyógyszer-támogatás lépett, illetve létrehozásra került a keresetpótló támogatás.

A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy kerületünkben olyan támogatási rendszer működjön, amely a kerületi lakosok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál.

A szociális ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartott gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk, és szükség szerint módosítjuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

A szociális támogatások jogosultsági kritériuma egyes ellátások szerint változó, a határérték bázisa a mindenkori öregségi nyugdíjminimum összege. A konkrét támogatási formák az egyes célcsoportoknál részletesen bemutatásra kerülnek. Az idei év júniusában a helyi szociális rendeletünk egy nagyobb mértékű módosításon esett át, melynek rövid

lényege, hogy a jogosultságokat meghatározó jövedelemhatárokat növeltük, egyes támogatások esetén az összegeket is megemeltük, illetve az eljárás renden egyszerűsítettünk, vagy átformáltuk, annak érdekében, hogy minél többen tudjanak élni ezekkel a lehetőségekkel, és minél nagyobb mértékben tehermentesítsük a kérelmező ügyfeleket.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A település esélyegyenlőségi stratégiájának illeszkednie kell nem csak a jogszabályi környezetbe, hanem az EU és a hazai releváns stratégiákhoz is:

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. **Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni.** A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

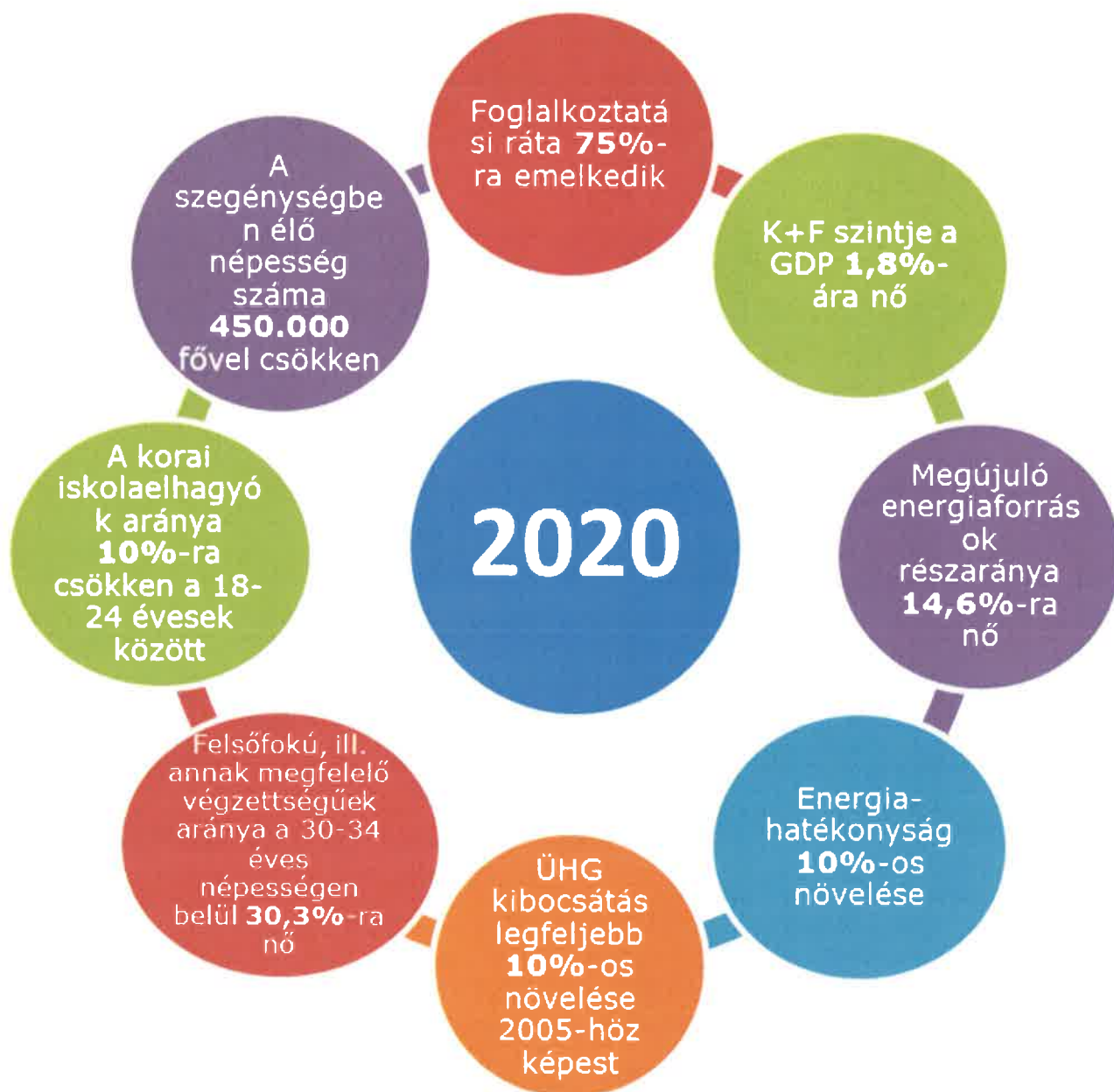
Széchenyi 2020.

A 2014-2020 közötti időszakban jelentős uniós forrás áll Magyarország rendelkezésére. A korábbi hét éves periódushoz képest – melynek a legfőbb célja a leszakadt régiók felzárkóztatása volt – a most induló ciklusban az EU más célkitűzéseket vállalt. Ezeket 11 pontban foglalta össze. Az összes tagállamnak a 11 célhoz kell igazítani saját fejlesztési terveit, így mind a 28 ország egy irányba fejlődik majd tovább.

Magyarország a hét éves időszakban összesen 7480 milliárd forintot használhat fel. Az összes forrás 60%-át a Gazdaságfejlesztésre fordíthatjuk majd, melynek részét képezi a foglalkoztatottság elősegítése is. Az előző időszakhoz képest másfélszer több forrás jut majd munkahelyteremtésre, háromszor több a kutatás-fejlesztésre és innovációra, energiahatékonyságra és az infokommunikációs szektor fejlesztésére pedig a korábbi dupláját használhatjuk fel. A teljes

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

pénzügyi keret legalább 15 százalékát közvetlenül a kis- és középvállalkozások megerősítésére fordítják majd, és a pályázati rendszerben is több változásra számíthatunk.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára. A felsoroltak áttekintése után szükséges

annak leírása, hogy az egyes dokumentumokban leírtak miként szolgálják az esélyegyenlőség megvalósítását.

- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. 2015 áprilisában a Képviselő-testület fogadta el a 2015-2019. közötti időszakra vonatkozó gazdasági programját, fejlesztési tervét.
- **Szolgáltatástervezési koncepció** – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít, a II. Kerületi Önkormányzat 2017-ben fogadta el a szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatát, melyet, céljait és megállapításait tekintve a helyi esélyegyenlőségi programmal összhangba hoztuk.
  - **Településfejlesztési stratégia** – A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 24. §-a értelmében a fővárosi közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – a megalakulását követő egy éven belül minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló településfejlesztési stratégiájáról.
- **Településfejlesztési koncepció** - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben

kezeli. A II. Kerületi Önkormányzat 2018 szeptemberben fogadta el az új településfejlesztési koncepciót.

Koncepciók, stratégiák, programok:

- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Gazdasági Programja
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Idősügyi Koncepciója (2013., felülvizsgálata: 2016.) - A koncepció célja a kerületi demográfiai, szociális, egészségügyi helyzetképen alapuló jövőkép, rövid távú stratégiai célok és a cselekvési irányok meghatározása, amely alapja lehet a hosszabb távra is előretekintő újabb koncepció elfogadásának.
- Sport Koncepció
- Polgármesteri Hivatal Esélyegyenlőségi Terve – 2017. januártól 2018. december 31-ig szól, az új még az idei évben elkészítésre kerül.
- Integrált Településfejlesztési Stratégia
- Településfejlesztési Koncepció

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzatnak nincs térségi, társulási kapcsolódása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisból, a KSH-tól, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait, az intézmények adatait. 2017. év adatai azonban még erősen hiányosak, ezért az adattáblák túlnyomó részénél a 2012-2016-os időszak került feldolgozásra.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között a társadalmi és gazdasági hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, valamint foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától.”

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A II. kerületi lakosok jövedelmi viszonyai mind az átlagos munkabéreket nézve, mind pedig az öregségi nyugellátás tekintetében a budapesti átlaghoz képest, illetve országos átlagban is magasak.

A leghátrányosabb helyzetűnek ítélt roma népesség lélekszáma a 2001. évi népszámlálási adatok alapján 259 fő:

	Cigány nemzetiségűnek vallja magát	Cigány kisebbséghez tartozó
II. kerület	143	259

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzügyi juttatások rendszereiből.

A kerület lakosságának túlnyomó többsége magasan kvalifikált, az itt élő aktív keresők nagy része szellemi munkát végez. Feltételezhető, hogy a jövedelmi és vagyoni helyzet az országos átlag felett van, valamint budapesti viszonylatban is a legjobban keresők egy része itt él. A 2011. évi népszámlálási adatokból kitűnik, hogy az öregségi nyugdíj átlagos havi összegének tekintetében is más budapesti kerületekhez képest is az élvonalban vagyunk:

Kerület	Az öregségi nyugdíjban részesülők átlagos havi nyugdíjának összege 2011. évben
I.	135 915
II.	140 382
III.	125 730
V.	128 030
VIII.	115 023
XII.	140 523
XXI.	114 719

A közvélekedés úgy tartja, hogy a „II. Kerület gazdag kerület, ott nem élnek szegények”. Ez általánosságban igaz, de jövedelmi-vagyoni helyzetükre tekintettel szociálisan rászorulóknak azonban vannak, bár tény, hogy más településekhez képest csekélyebb a számuk. Ők is a szegénységi küszöbtől távolabb helyezkednek el, ezért a kerületünkre a mélyszegénység nem jellemző.

Az egyszülős háztartások anyagi helyzete rosszabb a többi háztartástípusban élőkénél. Az ő számukra okozott leginkább gondot a számlák kifizetése, és az egyedülállók után a legkevésbé képesek félretenni. Az egyedülálló, idős emberek részére a lakás fenntartása okozza a legnagyobb terhet, a gyermekes háztartásokban viszont az élelmezés a legmeghatározóbb kiadás.

Szintén kevés kerületünkben a romák száma, jövedelmi-foglalkoztatási helyzetükre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésünkre, de településünkön nem szegregáltan élnek, és egyéb szegregátum sincsen.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

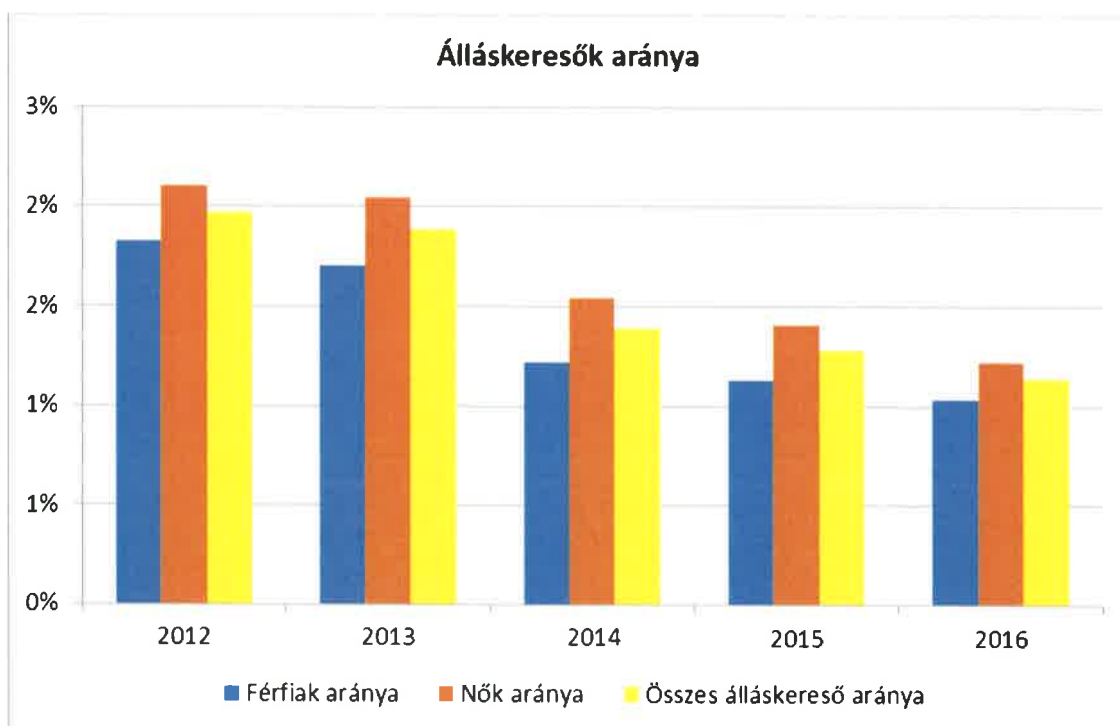
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	24828	28345	53 173	452,5	1,8%	595,25	2,1%	1 048	2,0%
2013	24742	28180	52 922	421	1,7%	576,5	2,0%	998	1,9%
2014	24614	27975	52 589	300,25	1,2%	430,5	1,5%	731	1,4%
2015	24464	27844	52 308	277	1,1%	392	1,4%	669	1,3%
2016	24269	27624	51 893	251	1,0%	337,75	1,2%	589	1,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatból jól látható, hogy a II. kerületben a lakónépesség számához viszonyítva nagyon alacsony a nyilvántartott álláskeresők száma, 2016. évben 589 fő a számuk, ami a teljes lakosság mindössze 1,1%-át teszi ki. A **foglalkoztatottsági helyzetet** tekintve a kerület az ország legstabilabb helyzetű települései között található. Az adatok jól látható módon azt is alátámasztják, hogy a kormányzati intézkedéseknek illetve a javuló gazdasági helyzetnek köszönhetően **az utóbbi években folyamatosan csökkent a kerületben nyilvántartott álláskeresők száma.**

2011. évtől a jogszabályváltozások értelmében Nemzeti Közfoglalkoztatási Program keretében önkormányzati teljes munkaidős (6-8 órás foglalkoztatás) illetve részmunkaidős közmunka programtípus különül el. A közfoglalkoztatásba azon személyek vonhatók be elsősorban, akik foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek, vagy a Munkaügyi Hivatal által regisztrált álláskeresők. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012. január 1-től csak annak a személynek folyósítható ez az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző egy évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni, vagy úgy, hogy közfoglalkoztatásban vesz részt, vagy pedig az elsődleges munkaerőpiacon helyezkedik el. A 30 napba be kell számítani az egyszerűsített foglalkoztatást és a háztartási munkát, valamint a munkaerő-piaci programban, vagy 6 hónapot meghaladó időtartamú képzésben történő részvétel vizsgálat időszakra eső időtartamát is.

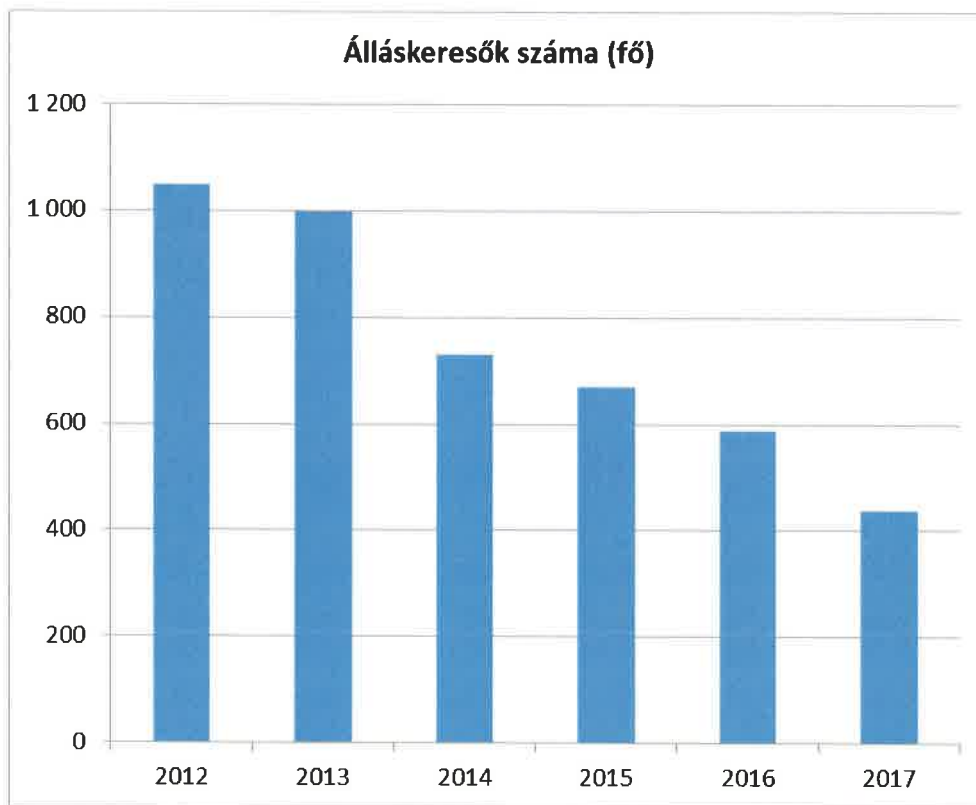
Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		1 048	998	731	669	589	438
20 év alatti (TS 1002)	Fő	3,25	4,25	4,5	3,75	3,25	1,5
	%	0,3%	0,4%	0,6%	0,6%	0,6%	0,3%
20-24 év (TS 1003)	Fő	39,25	42,25	23	26,25	19,75	13
	%	3,7%	4,2%	3,1%	3,9%	3,4%	3,0%
25-29 év (TS 1004)	Fő	102,75	96,5	52	44	41,5	29,75
	%	9,8%	9,7%	7,1%	6,6%	7,0%	6,8%
30-34 év (TS 1005)	Fő	143	121,75	75,75	62,65	54	35,25
	%	13,6%	12,2%	10,4%	9,4%	9,2%	8,1%
35-39 év (TS 1006)	Fő	160,5	154,75	97	79	69,5	41,75
	%	15,3%	15,5%	13,3%	11,8%	11,8%	9,5%
40-44 év (TS 1007)	Fő	145,75	129,75	95,5	77	70,75	53,75
	%	13,9%	13,0%	13,1%	11,5%	12,0%	12,3%
45-49 év (TS 1008)	Fő	121,75	106,25	82	73,5	63,75	45,5
	%	11,6%	10,7%	11,2%	11,0%	10,8%	10,4%
50-54 év (TS 1009)	Fő	109	119,5	71,75	61	57,25	36,75
	%	10,4%	12,0%	9,8%	9,1%	9,7%	8,4%
55-59 év (TS 1010)	Fő	196,25	158,25	127,5	98,75	71,75	51,5

	%	18,7%	15,9%	17,4%	14,8%	12,2%	11,8%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	26,25	64,25	101,75	143	137,25	129
	%	2,5%	6,4%	13,9%	21,4%	23,3%	29,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

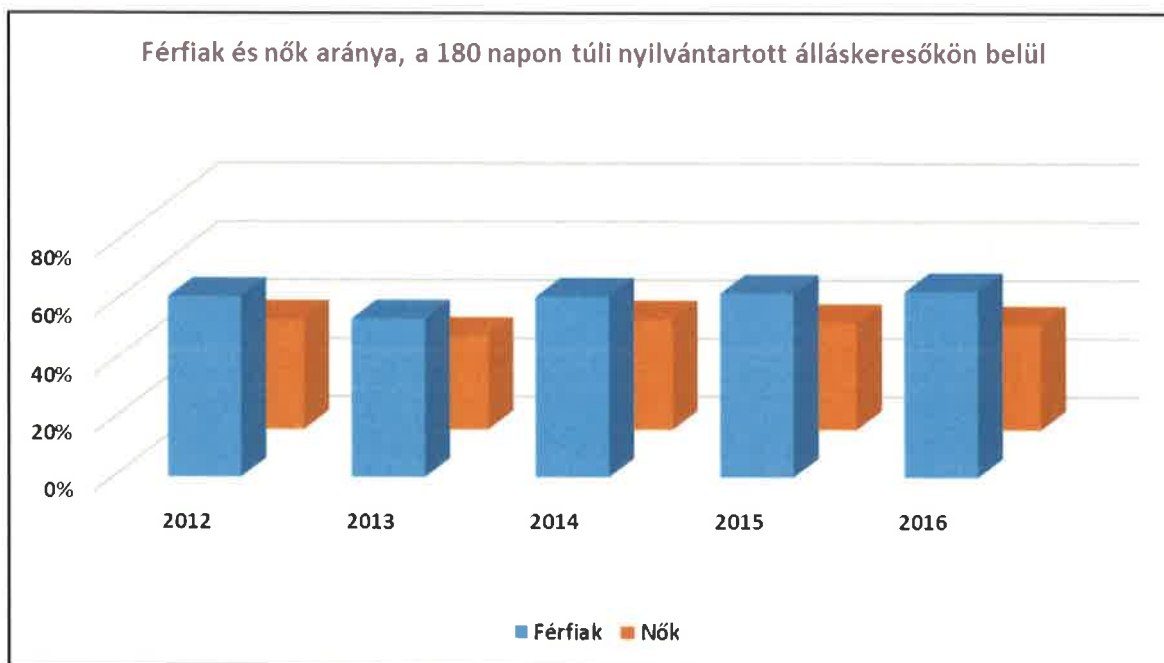

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékossgal élő emberek, de a fenti öt év adataiból is jól látszik, hogy a munkanélküliek száma mindenhol csökkenő tendenciát mutat.

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	25,48	494	302	796	62,1%	37,9%
2013	30,68	391	231	718	54,5%	32,2%
2014	32,06	347	212	559	62,1%	37,9%
2015	35,39	327	190	517	63,2%	36,8%
2016	37,19	237	134	371	63,9%	36,1%

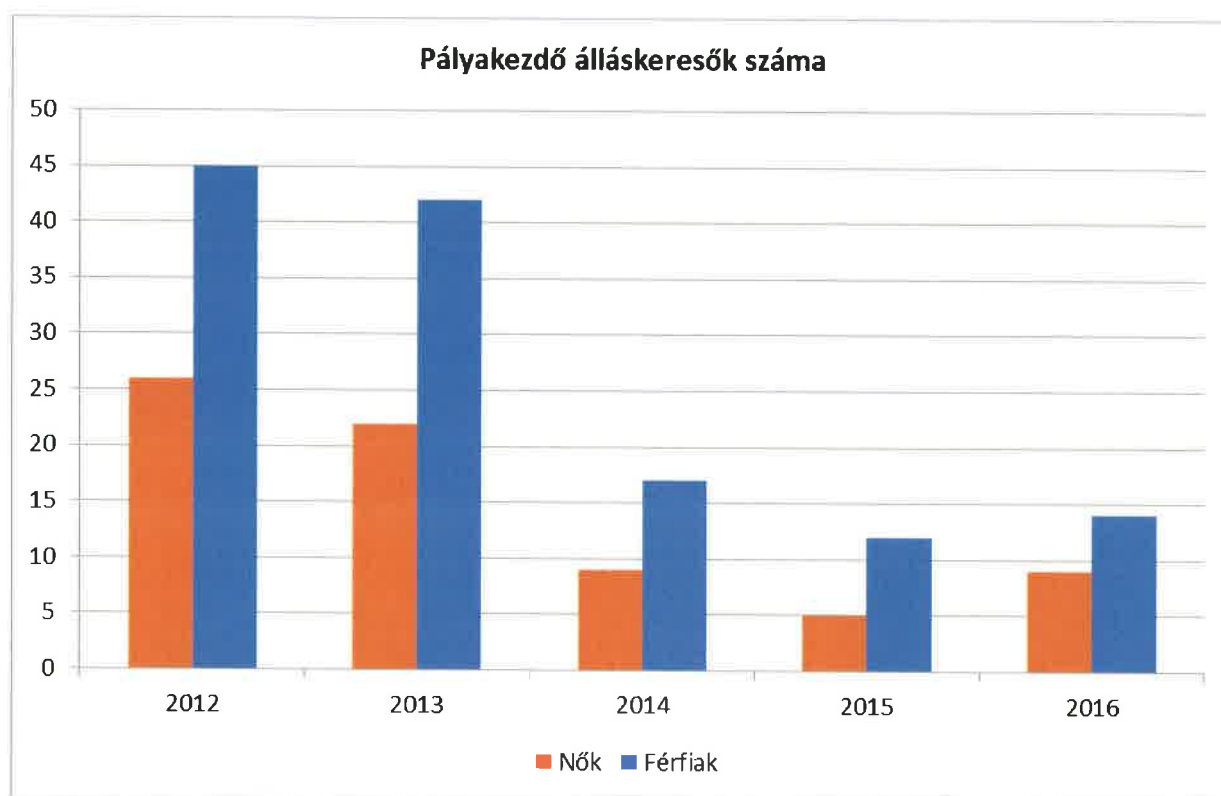
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2012	4998	4999	9997	45	0,9%	26	0,5%	71	0,7%
2013	4950	4889	9839	42	0,8%	22	0,4%	64	0,7%
2014	4860	4770	9630	17	0,3%	9	0,2%	26	0,3%
2015	4706	4663	9369	12	0,3%	5	0,1%	17	0,2%
2016	4586	4517	9103	14	0,3%	9	0,2%	23	0,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A II. kerületi munkanélküli lakosság nemek és korok szerinti megoszlása:

- a 15-64 év közötti állandó népesség tekintetében a nők többségben vannak, arányuk 53%. Mindkét nem esetében megállapítható, hogy a vizsgált 5 év alatt csökkent a számuk évről évre, de továbbra is magasabb a regisztrált munkanélküli nők száma, mint a férfiaké. Érdekes jelenség ugyanakkor, hogyha a tartósan, az adattábla szerinti 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresőket nézzük, a vizsgált időszakban évről évre, bár

csökkent a számuk, de az összes regisztrált álláskereső számához képest növekszik az arányuk. 2017. évben a regisztrált álláskeresők 37%-a tartósan munkanélküli, azaz 180 napnál régebben regisztrált álláskereső. Megállapítható az is, hogy a tartós munkanélküliek esetében a férfiak aránya a magasabb.

- korcsoport szerint 2012-ben a nyilvántartásban szereplő álláskeresők 41%-a a középkorú (35-50 éves) munkavállalói rétegből került ki, az 50 éven felüliek aránya 31,6%. 2017. évben ez az arány 32%, és 50%. Tehát a vizsgált időszakban megállapítható, hogy relevánsan **emelkedett az idősebb korosztály aránya a teljes munkanélküli lakosság számon belül, elérte annak felét!**
- A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma csökkenő tendenciát mutat, a regisztrált álláskeresők teljes számának 0,3%-a 2016-ban, ez az arány az utóbbi években stagnál.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A II. kerületben a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségűek aránya továbbra is alacsony, 1,1%, ennek megfelelően a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkező álláskeresők száma a magas, 84,6%.

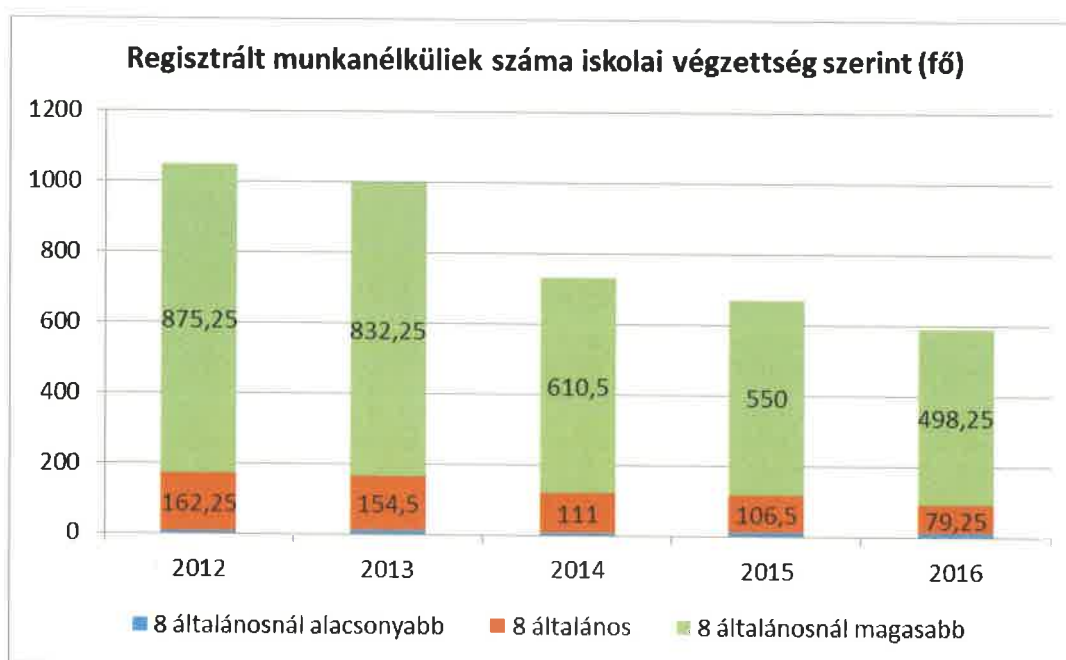
Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	95,4%	94,3%	4,6%	5,7%
2011	99,3%	98,5%	0,7%	1,5%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	1 048	10,25	1,0%	162,25	15,5%	875,25	83,5%
2013	998	10,75	1,1%	154,5	15,5%	832,25	83,4%
2014	731	9,25	1,3%	111	15,2%	610,5	83,5%
2015	669	12,5	1,9%	106,5	15,9%	550	82,2%
2016	589	11,25	1,9%	79,25	13,5%	498,25	84,6%

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

2012. évtől az önkormányzatnak kérelmet kellett benyújtania a területileg illetékes munkaügyi kirendeltségéhez a közfoglalkoztatás igénybevételéhez.

A dolgozók munkáltatója az adott foglalkoztató hely (hivatal, intézmény, civil szervezet, stb.), a munkáltatói feladatok ellátása (munkaszerződés, bérszámfejtés, kiléptetés, stb.) is az intézmény feladata.

2015. évben 75 főt, a 2016. évben 47 főt, a 2017. évben pedig 22 fő foglalkoztatására került sor a hivatalban. A közfoglalkoztatottak az Üzemeltetési, Intézménygazdálkodási, Műszaki, Városrendészeti, Ellátási, Vagyonhasznosítási Osztályon és a Központi iktatóban dolgoztak.

A közfoglalkoztatás keretén belül betöltött munkakörök az alábbiak:

- segédmunkás (karbantartó, kertész),
- ügyviteli alkalmazott,
- pénzügyi asszisztens,
- takarító,
- konyhai kisegítő,
- adminisztrátor,
- egyéb szociális foglalkozások (szociális segítő).

A legtöbb munkakör betanított jellegű, fizikai munka volt. Mind a hivatalban, mind a kerületi intézményekben a szervezeti egységekbe integráltan került sor a foglalkoztatásokra.

A közfoglalkoztatás megvalósítása során az alábbi tapasztalatok fogalmazódtak meg:

- a foglalkoztatottak között voltak, akik kiválóan be tudtak illeszkedni az adott közösségbe és kiemelkedően végezték a munkájukat,
- a munkabér szintje az állástanúkat nem ösztönzi a közfoglalkoztatás keretén belül felajánlott munkakörök elfogadására,
- vannak olyan foglalkoztatottak, akik „berendezkedtek” a közfoglalkoztatotti státuszra, s nem is keresnek egyéb munkalehetőséget,
- amennyiben szakképzettséghez kötött az adott munkakör betöltése, sokszor nem talál megfelelő végzettségű munkaerőt a közvetítő Foglalkoztatási Osztály,
- a 2016-2017. évben már annyi számú, szakképzettség nélküli munkavállalókat sem tudott közvetíteni a hivatal, amely létszám a kérelemben szerepelt,
- statisztikai adat nincs róla, de főként a fiatalabb, végzettséggel rendelkezők a nyílt munkaerő-piacon is el tudtak munkavállalóként helyezkedni.

2015 év januárjától 2017 év októberéig terjedő időszakból 11 főt sikerült a közfoglalkoztatotti munkatársak közül az Mt. és a Ktv. hatálya alatt továbbfoglalkoztatni a Polgármesteri Hivatalban, ők néhány kivétellel jelenleg is a hivatal munkatársai.

2018. február óta már csak 7 fő maradt az engedélyezett létszámból.

Jelenleg, 2018.03. óta nincs a Polgármesteri Hivatalban közfoglalkoztatott, erre az évre nem történt hatósági szerződéskötés közfoglalkoztatásra.

A Belügyminisztérium kiemelt figyelmet fordít a közfoglalkoztatottak nyílt munkaerő-piaci elhelyezésére, elhelyezkedésére, melyet a vonatkozó jogszabályok is segítenek, meghatározzák mind a Foglalkoztatási Osztályok, mind a közfoglalkoztatásban résztvevő szervezetek feladatait.

2015. év októberétől Budapest Főváros Kormányhivatala a hirdethető állások listáját elküldi a közfoglalkoztatóknak. Az álláslehetőségeket ismertetni kell a hivatalban dolgozókkal, s az állásinterjúkon való részvételt a jogszabályoknak megfelelően dokumentálni kell.

2016. január 1-jétől életbe lépett az a rendelet, miszerint a közfoglalkoztatottak a sikeres piaci elhelyezkedésük esetén megkaphatják a közfoglalkoztatási szerződésük még hátralévő idejére járó támogatási részt, elhelyezkedési juttatás formájában. Az elhelyezkedési juttatás igénybevételéhez legalább egy hónapja fennálló, vagy két éven belül 180 nap időtartamot elérő közfoglalkoztatási jogviszony szükséges.

A közfoglalkoztatással kapcsolatban a kerületben teljesül az az elvárás, hogy a foglalkoztatott munkavégzése a későbbiekben járuljon hozzá a munkavállaló piaci elhelyezkedési esélyeinek javulásához, illetve kondicionálja a munkaképességet.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatal Hatósági Főosztály Foglalkoztatási Osztálya illetékességi területéhez tartozik a II. kerület is.

A Foglalkoztatási Osztály ügyfélkörének létszáma 2017. decemberében 1454 fő volt, ami az előző évek azonos időszakához képest jelentős csökkenést mutatott.

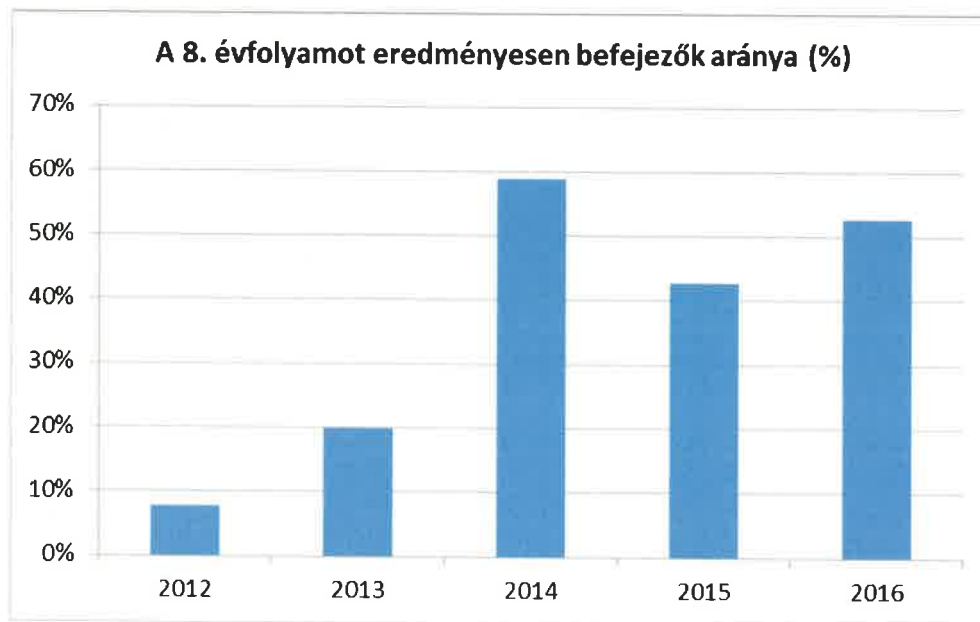
Ügyfeleik iskolai végzettség szerinti megoszlása a következőképpen alakult: általános iskolai (vagy annál alacsonyabb) végzettséggel rendelkezők 15%, szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkezők 13%, szakközépiskolai, technikai végzettséggel rendelkezők 18%, gimnáziumi végzettségűek 21%, felsőfokú végzettséggel rendelkezők 33%. Az összetétel szempontjából – a budapesti átlagtól eltérően – a magasabb iskolai végzettségűek képviselik magukat kiugró mértékben.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban	
	Fő	Fő	%
2012	52	4	8%
2013	60	12	20%
2014	56	33	59%
2015	77	33	43%
2016	74	39	53%

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A felnőttoktatásban résztvevők számáról nem áll rendelkezésünkre helyi adat.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A II. kerületben több foglalkoztatást segítő program működik, melyet a Család- és Gyermejjóléti Központ, a III. kerületi Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, valamint magánkezdeményesként civil szervezetek szerveznek, például a Civitán Kertészet többször szervez fogyatékkal élők foglalkoztatását támogató virágvasárt.

Több önkormányzati intézmény áll kapcsolatban oktatási intézményekkel, és ennek keretében a tanulók az érettségi vizsgára bocsátás feltételeként előírt 50 óra közösségi szolgálatot intézményeinkben is teljesíthetik, amely többek között a pályakezdő fiatalok munkaerőpiacra történő bevezetését segíti elő.

A Család- és Gyermekjóléti Központ 2017. év során is segítséget nyújtott azon foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő ügyfelek számára, akiknek igazolniuk kellett a 30 napos munkaviszonyukat/önkéntes szerződéses jogviszonyukat a Kormányhivatal felé. Önkénteseket fogadó szervezetekhez, intézményekhez való delegálásban kértek és kapták meg a segítséget. A sikeres esetkezelés érdekében folyamatosan tartja a Központ a kapcsolatot az intézményekkel.

2016-ban együttműködési megállapodást kötött a Központ a Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ által működtetett "**Állás-Les**" **Munkaközvetítő Irodával**. Ennek keretében álláskereső ügyfelek elhelyezkedésében, kiközvetítésében közvetlenül segítenek, aktuális álláslistát küldenek kéthetente. *„Tapasztalatainkat, jól bevált módszereinket, a friss információkat szakmai műhelyek alkalmával megosztjuk egymással; illetve **Foglalkoztatási Hálózati Hírlevél** formájában is megkapjuk a fontos tudnivalókat, valamint Facebook alkalmazás keretében is. Sikeres együttműködés alakult ki a résztvevő kerületek munkatársai és az Iroda között. 2017-ben öt alkalommal került sor találkozóra, melyből egy az intézményünkben valósult meg.”* - részlet a Család- és Gyermekjóléti Központ 2017. évi átfogó értékeléséből.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A II. kerületben előforduló mélyszegénységben élők és romák minimális számából kifolyólag jelenleg saját fenntartású intézményünkben nem végeznek munkát.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Regisztrált eset, írásos bejelentés nem áll rendelkezésre a témában. Az önkormányzat fenntartásában működő intézmények igyekeznek a hátrányos megkülönböztetést kiküszöbölni a foglalkoztatás területén. Ennek keretében a II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. fogyatékkal élőket alkalmaz, a kerület óvodái idősebb, avagy nyugdíjas illetve pályakezdő óvodapedagógusokat foglalkoztat. A Polgármesteri Hivatal pedig 2 évente 2 évre szóló Hivatali Esélyegyenlőségi Tervet dolgoz ki jegyzői intézkedésként, illetve évente esélyegyenlőségi oktatást tart a hivatal dolgozóinak az esélyegyenlőségi referens.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) felhatalmazása alapján, a **Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat**

Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet)

szabályozza a területben adható pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátások körét.

Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy a családok maguk is tegyenek meg minden tőlük elvárható helyzetük javítása érdekében és ehhez segítséget kell nyújtani az önkormányzatnak hivatala, és intézményei bevonásával. Az önkormányzati támogatások megállapítása és az ellátások igénybevétele során az élethelyzeteket átfogóan kell vizsgálni, hogy valós segítséget jelentsen a családok számára.

A felhatalmazó Szt. elveit követve a jövedelmek meghatározásánál az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét vesszük alapegységnek, ugyanakkor a támogatások mértékét elsősorban konkrét összegben határoztuk meg.

„Települési támogatás” címszó alatt az Szt. által ajánlott támogatási formák szerepelnek, a „rendkívüli települési támogatás” címszó alatt a kötelezően nyújtandó ellátások, míg az „egyéb ellátások” címszó alatt az önkormányzat által önként vállalt ellátások szerepelnek.

A Rendelet szerint nyújtható szociális pénzbeli és természetbeni támogatások formái:

a) települési támogatások:

- aa) lakhatási támogatás,
- ab) hátralékkezelési támogatás,
- ac) gyógyszer-támogatás,
- ad) betegápolási támogatás,

b) rendkívüli települési támogatások:

- ba) létfenntartási támogatás,
- bb) eseti gyermekvédelmi támogatás,
- bc) temetési támogatás,

c) egyéb támogatások:

- ca) keresetpótló támogatás,
- cb) gyermeknevelési támogatás,
- cc) védőoltás térítésmentes juttatása,
- cd) helyi utazási bérlet támogatás,
- ce) karácsonyi támogatás,
- cf) időskorú személyek egyszeri támogatása
- cg) eseti kiegészítő támogatások

a) Települési Támogatások

Lakhatási támogatás

A lakhatási támogatás a kérelmező által lakott – az önkormányzat illetékességi területén lévő – lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásokhoz nyújtott hozzájárulás.

A lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások támogatható körébe tartozik: a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás, a lakbér vagy az albérleti díj, a társasházi közös költség, illetve a fűtés költsége.

Lakhatási támogatás annak a személynek állapítható meg, aki az érintett ingatlanban bejelentett lakcímmel rendelkezik, életvitelszerűen ott tartózkodik, és a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át (71 250 Ft), egyedülélő esetén a 280%-át, (79 800 Ft) és a háztartás tagjainak egyike sem rendelkezik vagyonnal vagy hátralékkezelési támogatásban részesül.

A lakhatási támogatás folyósítása elsősorban egy szolgáltatóhoz, vagy előrefizetős mérőóra feltöltéséhez kérelmezhető, bizonyos esetekben elszámolási kötelezettség mellett a kérelmező részére is folyósítható.

A lakhatási támogatás a kérelem benyújtása hónapjának első napjától számított 12 hónapra állapítható meg, illetve a hátralékkezelési támogatás időtartamára. A támogatás havi összege az egy főre jutó jövedelemtől függően 4000 Ft, 5000 Ft, illetve 7000 Ft lehet. Amennyiben a háztartás előrefizetős gáz- vagy áramfogyasztást mérő készülékkel rendelkezik, a lakhatási támogatás havi összegét 10%-kal magasabb összegben kell megállapítani.

Hátralékkezelési támogatás

Az önhibáján kívül hátralékot felhalmozó háztartás vagy személy részére a II. kerületi Család- és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: Gyermekjóléti Központ) javaslata alapján hátralékkezelési támogatás nyújtható.

Hátralékkezelési támogatás állapítható meg annak a személynek, aki az általa lakott és ott lakcímmel rendelkező – az önkormányzat illetékességi területén lévő – ingatlan tulajdonosa, bérelője, hasznélvezője, vagy használója, akinek bérleti jogviszonya a bérleti díj meg nem fizetése miatt szűnt meg.

A hátralékkezelési támogatásba bevont hátralék összege nem haladja meg a 300 ezer forintot, és akinek háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át (71 250 Ft), egyedülélő esetén a 280%-át, (79 800 Ft) és a háztartás tagjainak egyike sem rendelkezik vagyonnal.

Hátraléknak minősül a lakhatási költségek körébe tartozó közüzemidíj-tartozás (vezetékesgázdíj-, áramdíj-, távhőszolgáltatásdíj-, víz- és csatornahasználati, szemétszállításdíj-tartozás, valamint több lakást tartalmazó lakóépületeknél, háztömböknél központifűtésdíj-tartozás, a közösköltség-hátralék, a lakbérhátralék.

A hátralékkezelési támogatás mértéke nem haladhatja meg a támogatásba bevont tartozás 75%-át.

Gyógyszertámogatás

A gyógyszertámogatás az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó személyes gyógyszeres szükséglet költségének csökkentése céljából biztosított támogatás azok részére, akik alanyi vagy normatív jogcímen nem jogosultak közgyógyellátásra.

A gyógyszertámogatás rendszeres vagy eseti formában nyújtható.

Rendszeres gyógyszertámogatás állapítható meg annak a személynek, aki gyógykezelésének várható időtartama meghaladja a 3 hónapot, és a havi gyógyszerköltsége eléri a 3500 Ft-ot, és akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 320%-át (91 200 Ft-ot), aki egyedülélő vagy nyugdíjas, és családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400%-át (114 000 Ft-ot) nem haladja meg, vagy aki 80. életévet a kérelem beadásának időpontjában betöltötte és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 450%-át (128 250 Ft-ot).

A rendszeres gyógyszertámogatás havi mértéke függ az igazolt havi rendszeres gyógyszerköltség mértékétől és az egy főre jutó jövedelemtől. A támogatás mértéke legfeljebb havi 7000 Ft lehet.

A rendszeres gyógyszertámogatás az orvos által igazolt kezelés alatt, legfeljebb 12 hónap időtartamra állapítható meg.

Eseti gyógyszertámogatás nyújtható akut megbetegedésből eredő gyógyszeres szükségletéhez, vagy oltóanyag megvásárlásához annak a személynek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 250%-át (71 250 Ft), vagy a kérelem beadásakor gyermeknevelési támogatásban, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben vagy keresetpótló támogatásban részesül, és az igazolt gyógyszerköltsége eléri az 1000 Ft-ot.

Az eseti gyógyszertámogatás megállapítható összege az igazolt eseti gyógyszerköltség de legfeljebb 5000 Ft, oltóanyag költsége esetében legfeljebb 10 000 Ft, és a tárgyévben ugyanazon személy részére legfeljebb háromszor igényelhető.

Betegápolási támogatás

A betegápolási támogatás az ápolásra szoruló, 18. életévet betöltött, tartósan beteg személy otthoni ápolását, gondozását ellátó, II. kerületi lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen ott tartózkodó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Tartósan beteg, ápolásra szoruló az a személy, aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel, mások segítségével önmagáról gondoskodni nem tud és a napi gondozási szükséglet időtartama eléri a 4 órát.

Betegápolási támogatás állapítható meg annak a hozzátartozónak, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 200%-át (57 000 Ft), egyedülálló esetén a 250%-át (71 250 Ft) nem haladja meg, és az ápolási kötelezettségének eleget tesz.

Nem állapítható meg a betegápolási támogatás, illetve az ellátást meg kell szüntetni, ha az ápolat személy nem II. kerületi lakos, ha az ápolat személy tartási, életjáradéki vagy öröklési szerződéssel rendelkezik, ha van olyan, az ápolattal együtt élő más személy, aki az ápolási feladatokat keresetvesztés nélkül képes lenne ellátni, ha az ápolat személy havi jövedelme meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 650%-át (185 250 Ft-ot), ha az ápolást végző személy rendszeres pénzellátásban, vagy keresetpótló támogatásban részesül.

A tartós betegség fennállását a háziorvos erre vonatkozó igazolása és a Gondozási Központ vezetőjének környezettanulmány alapján tett javaslata alapozza meg.

A betegápolási támogatás havi összege a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszeg 90 %-a (26 410 Ft).

Betegápolási kiegészítő támogatás (továbbiakban: kiegészítő támogatás) állapítható meg annak a személynek, aki az e rendelet szerinti betegápolási támogatásban részesül és az ápolat személy fokozott ápolást igényel.

Fokozott ápolást igényel az az ápolat személy, aki mások személyes segítségével önállóan nem képes

a) étkezni, vagy

b) tisztálkodni, vagy

c) öltözködni, vagy

d) illemhelyet használni, vagy

e) lakáson belül – segédeszköz igénybevételével sem – közlekedni,

feltéve, hogy esetében az a)–e) pontokban foglaltak közül legalább három egyidejűleg fennáll, vagy aki esetében a demencia olyan mértékű, hogy állandó felügyelet nélkül önmagára vagy környezetére nézve veszélyt jelenthet.

Az egészségügyi állapot fennállását az ápolat kezelőorvosának vagy háziorvosának igazolása és környezettanulmány alapozza meg. A kiegészítő támogatás havi összege 20 000 Ft. A kiegészítő támogatás egy év időtartamra állapítható meg, de legfeljebb a betegápolási támogatásra való jogosultság fennállásáig.

b) Rendkívüli települési támogatások

Létfenntartási támogatás tervezett és eseti formája

Létfenntartási támogatás nyújtható annak a személynek, akinek a létfenntartása tartósan veszélyeztetett, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, és akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300%-át (85 500 Ft-ot), egyedülálló személy esetén a 350 %-át (99 750 Ft-ot).

Létfenntartása tartósan veszélyeztetett a kérelmezőnek különösen, ha jövedelme kizárólag rendszeres pénzellátás, vagy ha önhibáján kívül tartósan munkanélküli, családjában élő tartósan beteg, fogyatékos személy ellátásáról kell gondoskodnia.

Létfenntartást veszélyeztető, alkalmanként jelentkező többletkiadások különösen, ha a kérelmezőnek közüzemidíj-tartozása van, vagy ha sérelmére bűncselekményt követtek el, tüzelő vásárlásának költségei, lakhatását alapvetően meghatározó felszerelési tárgyak meghibásodásodnak, gyógykezelési költsége, vagy gyógyászati segédeszköz költsége van.

A létfenntartási támogatás mértéke összességében egy naptári éven belül nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének:

a)

az 500%-át (142 500 Ft-ot), amennyiben a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 250%-át (71 250 Ft-ot), egyedülálló esetén a 280%-át (79 800 Ft-ot)

b)

a 400%-át (114 000 Ft-ot), amennyiben a családban az egy főre jutó jövedelem az a) pont szerinti mértéket meghaladja, de nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300%-át (85 500 Ft-ot), egyedülálló személy esetén a 350%-át (99 750 Ft-ot).

Létfenntartási támogatás tervezett vagy eseti formában nyújtható.

Tervezett létfenntartási támogatás elsősorban a tartós létfenntartási gondok fennállása esetében állapítható meg, legfeljebb a tárgyév végéig. A havonta megállapítható támogatás legmagasabb mértéke a jövedelemtől függően változó.

Eseti létfenntartási támogatás elsősorban az alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt létfenntartást veszélyeztető élethelyzet fennállása esetén állapítható meg, ugyanazon család részére havonta, de egy naptári éven belül legfeljebb négy alkalommal. Az eseti létfenntartási támogatás egyszeri összege nem haladhatja meg az 50 ezer forintot.

Szilárd tüzelőanyag megvásárlásához évente 35 000 Ft létfenntartási támogatás nyújtható.

Évente legfeljebb egy alkalommal az Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság annak a személynek is megállapíthat létfenntartási támogatást, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 500%-át

(142 500 Ft) és a kérelmező életvitelében jelentősen akadályozó vagy hátrányt okozó, váratlan esemény – különösen: elemi kár, kilakoltatás, keresőképtelenséggel járó betegség, gyógyászati segédeszköz szükséglet, lakhatást veszélyeztető körülmény – miatt létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe került.

Eseti gyermekvédelmi támogatás

A gyermek jogán állapítható meg eseti gyermekvédelmi támogatás a gyermeket nevelő család alkalmanként jelentkező többletkiadásaira.

Különösen azokat a személyeket indokolt részesíteni támogatásban, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások –, vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak. A támogatás adható továbbá ruhanemű vásárlásához, iskolai programokon, tanulmányi versenyeken való részvétel, ill. táboroztatás költségeihez.

A családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 320 %-át (91 200 Ft-ot).

Az eseti gyermekvédelmi támogatás éves összege gyermekenként legfeljebb 30 000 Ft, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén legfeljebb 35 000 Ft lehet. Az eseti gyermekvédelmi támogatás iránti kérelem évente legfeljebb két alkalommal nyújtható be.

Temetési támogatás

Temetési támogatás állapítható meg annak a személynek, aki az elhunyt személy eltemettetéséről gondoskodott és a temetési költségek viselése létfenntartását veszélyezteti, és a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének az 500%-át (142 500 Ft-ot).

A temetési támogatás összege nem haladhatja meg a számlával igazolt temetés költségét, és jövedelemtől függően legfeljebb 80 ezer forint lehet. A temetés költségeként a kérelmező nevére kiállított számla összege vehető figyelembe. A temetési támogatás a kérelmező nevére szóló temetési számla kiállítását követő három hónapon belül igényelhető.

c) Egyéb támogatások

Keresetpótló támogatás

Keresetpótló támogatás azon II. kerületi lakcímmel rendelkező, és életvitelszerűen ott tartózkodó, nyugdíjkorhatárt be nem töltött, keresőtevékenységet nem végző személy részére nyújtható:

- akinek munkavállalási lehetősége három hónapot meghaladó időtartamban fennálló krónikus betegsége miatt akadályozott, folyamatos orvosi kezelés alatt áll, és
- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át (22 800 Ft-ot) és
- akinek családja vagyonnal nem rendelkezik és
- aki a Gyermekjóléti Központtal az együttműködést vállalja.

A keresetpótló támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 75%-a (21 375 Ft).

A kérelmező a keresetpótló támogatás megállapításáról szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül köteles megjelenni a Gyermekjóléti Központban nyilvántartásba vétel céljából.

A Gyermekjóléti Központ a keresetpótló támogatásban részesített személy részére a nyilvántartásba vételtől számított 30 napon belül az egyéni élethelyzethez igazodó beilleszkedést, életvezetést segítő reintegrációs programot dolgoz ki, melyről a támogatásban részesülő személlyel írásbeli megállapodást köt.

Gyermeknevelési támogatás

Gyermeknevelési támogatás állapítható meg a gyermek jogán annak a személynek

- aki családjában gyermeket nevel és
- a család bejelentett II. kerületi lakcímmel rendelkezik, életvitelszerűen a II. kerületben tartózkodik és
- a gyermek tankötelezettségének eleget tesz és
- a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át (57 000 Ft-ot) és
- a gyermek a Gyvt. szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosult.

A fenti feltételek fennállása esetén a gyermeknevelési támogatás saját jogán állapítható meg a húszévesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező; a huszonhárom évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató; a huszonöt évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató vér szerinti gyermek, örökbe fogadott gyermek, mostohagyermek és a Ptk. szerinti gyermekvédelmi nevelőszülő által e jogviszony keretében nevelt gyermek kivételével a nevelt gyermek (nagykorú tanuló) részére.

A gyermeknevelési támogatás havi összege gyermekenként 5700 Ft, egyedülálló esetén 7200 Ft.

Védőoltás térítésmentes juttatása

Rota-vírus elleni oltóanyag térítésmentesen biztosítható azon gyermekek részére, akiknek családja a kérelem beadásakor az alábbi rendszeres ellátás valamelyikében részesül:

- gyermeknevelési támogatás
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- aktív korúak ellátása
- keresetpótló támogatás
- betegápolási támogatás.

Helyi utazási bérlet támogatás

Helyi utazási bérlet támogatás (továbbiakban: bérlet támogatás) állapítható meg a II. kerületben legalább 6 hónapja bejelentett lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen is a II. kerületben tartózkodó, nappali tagozaton tanulók részére, akik:

- a) a napi iskolába járást a főváros területén csak tömegközlekedési eszköz igénybevételével tudják megoldani és
- b) a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, vagy gyermeknevelési támogatásban részesülnek és
- c) iskolalátogatási kötelezettségüknek folyamatosan eleget tesznek és
- d) más jogcímen nem jogosultak helyi utazási kedvezmény igénybevételére.

Egyedi esetben az a) ponton kívül azon nappali tagozaton tanulók részére is megállapítható a bérlet támogatás, akik a sport területén kiemelkedő eredményeket értek el és a rendszeres edzésre járáshoz tömegközlekedési eszközt kell igénybe venniük és megfelelnek a b)–d) pontokban foglalt feltételeknek.

Bérlet támogatás az adott tanév október 1-jétől, a b) pontban foglalt ellátásokra való jogosultság lejártát követő hónapjának végéig, de legfeljebb szeptember 30-ig tartó időszakára állapítható meg.

Azon nappali tagozaton tanulók részére is megállapítható a bérlet támogatás, akik megfelelnek a b)–d) pontokban foglaltaknak és felügyeletüket nyári táborokban biztosítják, amihez tömegközlekedési eszközt kell igénybe venniük. Jogosultságuk a június 1-jétől augusztus 31-ig terjedő időszakra állapítható meg.

Karácsonyi támogatás

Az Önkormányzat egyszeri karácsonyi támogatásban részesítheti különösen azon gyermekeket, akik tárgyév november 1-jén:

- a) a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, vagy
- b) gyermeknevelési támogatásban részesülnek

és azon személyeket, akik:

- c) tervezett életfenntartási támogatásban, vagy
- d) lakhatási támogatásban részesülnek.

Az Önkormányzat egyszeri karácsonyi támogatásban részesítheti az Önkormányzat által fenntartott vagy az Önkormányzattal szerződéses jogviszonyban álló szociális intézmények vezetői által javasolt családokat, amennyiben jövedelemigazolás alapján a család egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át.

Az ellátás összege változó, az előző években 20.000,-Ft/család volt a támogatás összege.

Időskorú személyek egyszeri támogatása

A II. kerületben életvitelszerűen tartózkodó és lakcímmel rendelkező személyt 100. életévének betöltésekor az Önkormányzat egyszeri 100 ezer forint összegű pénzbeli támogatásban részesíti, továbbá az Önkormányzat az idősök világnapja alkalmából október hónapban egyszeri támogatásban részesíti azon II. kerületi lakcímmel rendelkező személyeket, akik:

- tárgyév október 31. napjáig 65. életévüket betöltik és
- tárgyév január 1.- szeptember 30. közötti időszakban települési támogatásban, vagy rendkívüli települési támogatásban részesültek.

A támogatás jogosultanként 10 000 Ft.

Eseti kiegészítő támogatások

Azon családok számára, akik lakhatási támogatásban részesülnek, a téli időszakban megnövekedett kiadásaiak további enyhítéséhez eseti kiegészítő lakhatási támogatást nyújt. Az eseti kiegészítő lakhatási támogatás egyszeri összege 15 000 Ft.

Az eseti kiegészítő lakhatási támogatás azon jogosultak részére:

- a) akik tárgyév február 28-án lakhatási támogatásban részesülnek tárgyév március hónapban,
- b) akik tárgyév október 31-én lakhatási támogatásban részesülnek tárgyév november hónapban hivatalból kerül megállapításra.

Az Önkormányzat eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatásban részesíti azon gyermekeket, akik gyermeknevelési támogatásban részesülnek, vagy a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek. Az eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás egyszeri összege gyermekenként 10 000 Ft.

Az eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás azon jogosultak részére:

- a) akik tárgyév március 31-én gyermeknevelési támogatásban részesülnek, vagy a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, tárgyév április hónapban,
- b) akik tárgyév július 31-én gyermeknevelési támogatásban részesülnek, vagy a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, tárgyév augusztus hónapban

hivatalból kerül megállapításra.

Kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség

Kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség igénybevételére jogosultak:

- a) azok a nyugdíjban, vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülő személyek, akiknek háztartásában az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 220 %-át;
- b) akik az Szt. szerinti aktív korúak ellátásában, vagy időskorúak ellátásában, vagy ápolási díjban részesülnek;
- c) akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek;
- d) akik a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: szociális rendelet) szerinti betegápolási támogatásban, vagy keresetpótló támogatásban, vagy gyermeknevelési támogatásban részesülnek;
- e) a négy vagy ennél több gyermeket háztartásában nevelő szülő(k) a gyermekek jogán.

A jogosultság egy év időtartamra állapítható meg, de legfeljebb a jogosultságot megalapozó ellátás folyósításának időtartamáig. Az alapélelmiszerekből a szociális boltban jogosultanként, naptári hónaponként kedvezményesen vásárolható mennyiségek vannak meghatározva.

Az alábbi támogatásokat az Szocvtv. alapján a Kormányhivatal nyújtja:

Időskorúak járadéka

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt,

- a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-át (24 225 Ft),
- b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át (28 500 Ft),
- c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át (38 475 Ft).

Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő)
2012	12
2013	10
2014	11
2015	11
2016	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személyek otthoni ápolását vállaló nagykorú hozzátartozó ellátása.

Alapösszegben nyújtott ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha az ápolat állandó felügyeletre, gondozásra szoruló

- súlyosan fogyatékos, illetve
- 18 év alatti tartósan beteg.

Emelt összegű ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha súlyosan fogyatékos, fokozott ápolást igénylő hozzátartozót ápol, és a fokozott ápolási igényt a járási hivatal felkérésére a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által kijelölt szakértő szakvéleményével igazolja.

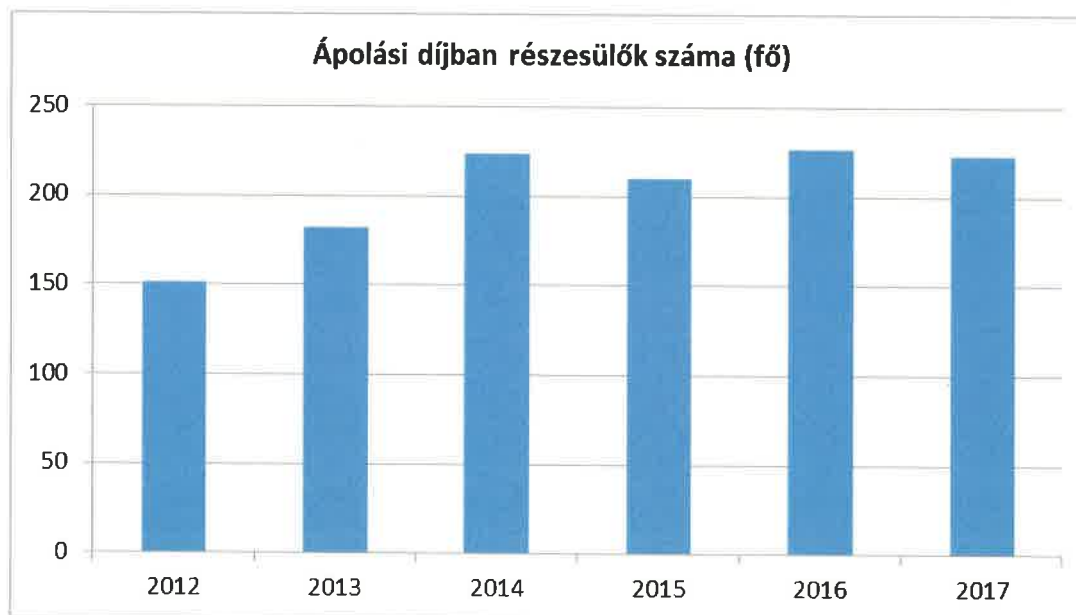
Kiemelt ápolási díjra jogosult az a hozzátartozó, aki

- a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény szerinti „E” minősítési kategóriába sorolt hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, vagy
- olyan hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, aki után a magasabb összegű családi pótlékot miniszteri rendeletben meghatározott súlyosságú betegsége vagy fogyatékoságra tekintettel folyósítják.

Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2012	151	0	151
2013	182	0	182
2014	224	0	224
2015	210	0	210
2016	227	0	227
2017	223	0	223

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

Az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából annak a személynek állapítják meg az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120%-át (34 200 Ft),
- aki egyedülélő és jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át (42 750 Ft) nem haladja meg, és családjának vagyona nincs.

Aktív korúak ellátása

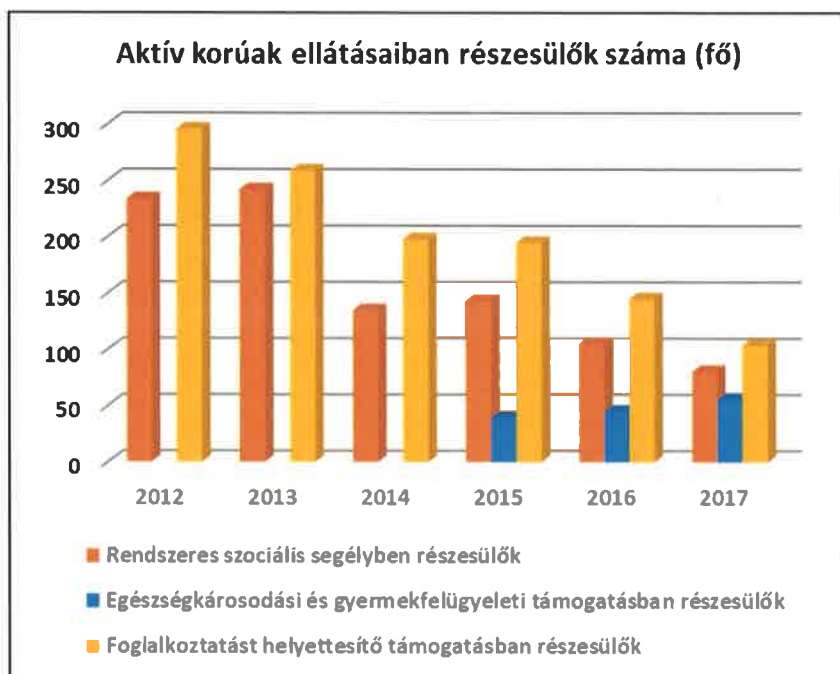
Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

- a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)–c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy
- d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési támogatás) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- e) akinek esetében az álláskeresési támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy
- f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- g) akinek esetében az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	234		0,44%	296	28,25%
2013	242,25		0,46%	259	25,96%
2014	135		0,26%	198	27,10%
2015	142,5	40	0,27%	195	29,15%
2016	105	45	0,20%	145	24,63%
2017	80,75	56		104	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Közgyógyellátás (Szt.: 49. §–52. §)

A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás

Alanyi jogon jogosult az ellátásra: az átmeneti gondozásban részesülő és a nevelésbe vett kiskorú; az aktív korúak ellátására jogosult egészségkárosodott személy; a pénzellátásban részesülő

hadigondozott és a nemzeti gondozott; a központi szociális segélyben részesülő; a rokkantsági járadékos, továbbá az a személy, aki

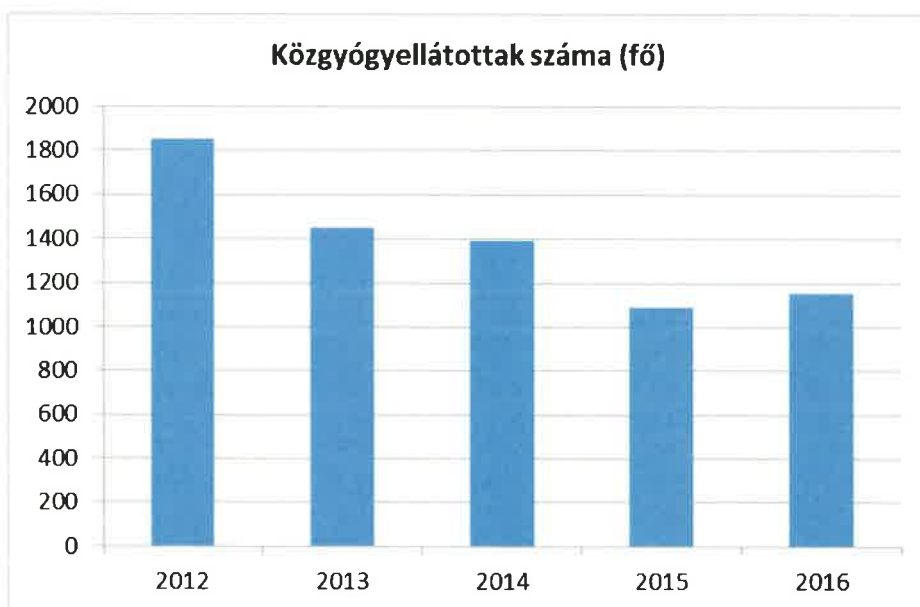
- rokkantsági ellátásban részesül és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket,
- rokkantsági ellátásban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult,
- öregségi nyugdíjban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, vagy
- öregségi nyugdíjban részesül, és a nyugdíjra való jogosultságának megállapítását megelőző napon rokkantsági ellátásban részesült 30%-os egészségi állapotára, vagy I.-II. csoportú rokkantságára tekintettel,
- az, aki vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.

Normatív alapon jogosult közgyógyellátásra az a személy, akinek a havi rendszeres gyógyító ellátásnak az 50/A. § (4) bekezdése szerint elismert térítési díja (a továbbiakban: rendszeres gyógyító ellátás költsége) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 10%-át meghaladja, feltéve, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 105%-át, egyedül élő esetén a 155%-át.

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	1852
2013	1449
2014	1393
2015	1090
2016	1152

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Álláskeresési segélyben részesülők száma

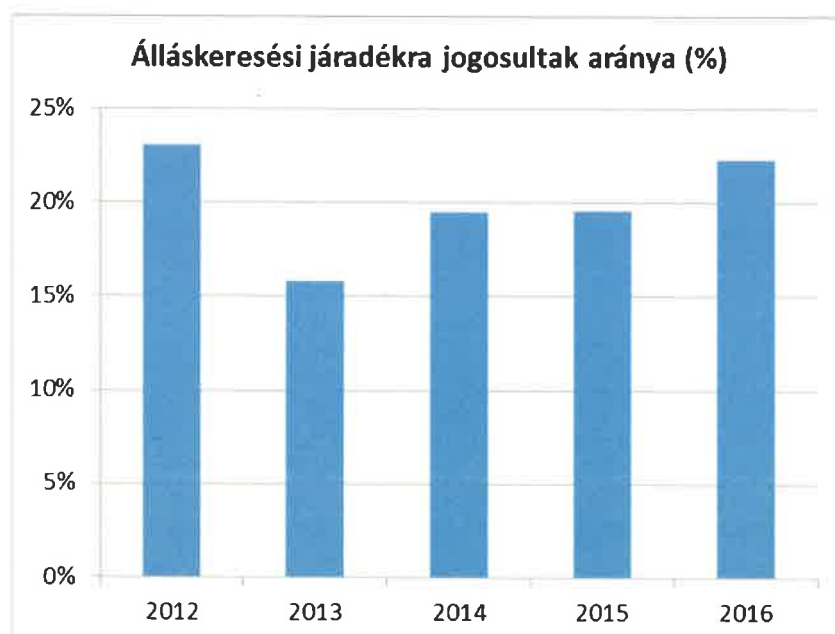
Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresési segélyben részesülők (fő)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	53 173	43,5	0,1%
2013	52 922	68	0,1%
2014	52 589	94,25	0,2%
2015	52 308	101,5	0,2%
2016	51 893	103,25	0,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma	Álláskeresési járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	1 048	241,5	23,0%
2013	998	157,75	15,8%
2014	731	142,5	19,5%
2015	669	131	19,6%
2016	589	131,25	22,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatokból megállapítható, hogy az álláskeresési segélyre illetve az álláskeresési járadékra jogosultak száma is elenyésző a teljes aktívkorú lakosságához viszonyítva. Illetve a regisztrált álláskeresők kb. 1/4-e részesült a munkahelye elvesztése után max. 90 napig álláskeresési járadékban.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	48798	nincs adat	513	0	119	0	0	0
2013	48960	nincs adat	483	0	118	0	0	0
2014	48967	nincs adat	451	0	116	0	0	0
2015	48982	nincs adat	430	0	108	0	0	0
2016	48986	nincs adat	390	0	108	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

2017. december 31-én 476 db lakás állt a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat tulajdonában.

Az Önkormányzat alapvető érdeke, hogy vagyonát hatékonyan kezelve olyan mennyiségű és minőségű lakást tartson fenn közép- és hosszútávon, amely egyrészt a kötelezően ellátandó feladatainak maradéktalan megvalósítását szolgálja, másrészt az ésszerű és hatékony gazdálkodásnak megfelelően pozitív szaldóval biztosítja a lakásvagyon folyamatos fenntartását.

Adottságuk, alapterületük és műszaki állapotuk alapján megfelelő, rendeltetésszerű használatra alkalmas bérlakásokat az Önkormányzat elsősorban elhelyezési kötelezettségeinek teljesítésére, másodsorban - lehetőségeihez mérten - pályázat kiírásával a szociálisan rászoruló lakhatásának elősegítésére fordítja.

A lakásállomány **kb. 1/5-ét szociális bérlakások** képezik. Ezen lakások mindegyike komfortos, vagy összkomfortos komfortfokozatú, döntő hányaduk a kerület belső részén (Viziváros, Újlak) helyezkedik el.

A lakások szociális alapú bérbeadásának feltételeit az Önkormányzat vagyonáról és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jog gyakorlásáról, továbbá az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek elidegenítésének szabályairól, bérbeadásának feltételeiről szóló 34/2004.(X.13.) önkormányzati rendelet (Vagyonrendelet) szabályozza.

*A Vagyonrendelet 27. § (1) bekezdése szerint az önkormányzati lakás szociális helyzet alapján történő **bérbeadása pályázati eljárásban** történik. A (2) bekezdése szerint szociális helyzet alapján csak **annak a személynek lehet lakást bérbe adni,***

a) akinek vagy házastársának (élettársának), illetve vele együtt költöző közeli hozzátartozójának a tulajdonában, hasznélvezetében nincs másik beköltözhető lakás, továbbá nem rendelkezik önkormányzati lakás bérleti jogával,

b) akinek a vonatkozásában a lakásba költözők egy főre jutó havi jövedelme a bérbeadáskor a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének háromszorosát, egyedülálló személy esetén, és az állami támogatással megvalósított szociális bérlakások esetén a három és félszeresét, és mindkét esetben együttes vagyonuk a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 250-szeresét nem haladja meg,

c) aki Budapest Főváros II. kerületében legalább 5 éve állandó bejelentett lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkezik,

d) aki a bérbeadást megelőző 5 éven belül nem mondott le önkormányzati bérlakásról pénzbeli térítés ellenében, vagy azt magán forgalomban nem cserélte el kisebb szobaszámú, vagy alacsonyabb komfortfokozatú lakásra, vagy beköltözhető ingatlanát nem adta el,

e) aki a pályázat benyújtására megállapított hatánapig a 18. életévét betöltötte.

A Vagyonrendelet 27. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a 27. § (2) bekezdésének c) pontjában foglalt feltétel alkalmazásától az állami támogatással megvalósított szociális bérlakások bérleti jogának elnyerésére kiírt pályázat benyújtásának és elbírálásának idején a Budapest Főváros II. kerületében munkaviszonnyal rendelkező köztisztviselők, közalkalmazottak, a Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatalának állományában közszolgálati jogviszonyban álló személyek, valamint a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság hivatásos

állományába tartozó rendőrök esetében a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Bizottságai, és Képviselő-testülete eltekinthet.

A 27. § (3) bekezdése alapján létrehozott bérleti jogviszony a foglalkoztatási jogviszony megszűntetését követő napon megszűnik, akkor is, ha a bérleti jogviszony megszűnésének vagy megszüntetésének egyéb feltételei nem állnak fenn.

A Vagyonrendelet 29. § (2) bekezdése szerint az állami támogatással megvalósított szociális elhelyezést biztosító lakást bérbe adni kizárólag előtakarékosságot vállaló személynek lehet. A bérlő köteles az előtakarékossági szerződést legalább a bentlakás időtartamára megkötni.

A Vagyonrendelet 30. § (1) bekezdése szerint a Képviselő-testület a Polgármesteri Hivatal, a közalkalmazottakat foglalkoztató helyi önkormányzati intézmények, a helyi rendőrség szakemberállománya biztosításának segítésére az állami támogatással megvalósított szociális bérlakások legfeljebb húsz százalékát ezen intézmények munkatársai részére tartja fenn.

A Vagyonrendelet 30/E. § (2) bekezdése szerint a szociális alapú bérbeadás, vagy az állami támogatással megvalósított szociális elhelyezést biztosító lakásbérlet időtartama legfeljebb 5 év, melynek lejártakor a bérbeadó a lakást 1-5 évre újra bérbe adhatja a bérlő részére, amennyiben továbbra is megfelel a szociális alapon történő, illetve az állami támogatással megvalósított szociális elhelyezést biztosító lakások bérbeadása feltételeinek és maradéktalanul eleget tett a korábbi szerződésben vállalt kötelezettségeinek.

2003-ban állami támogatás segítségével felépült a **Budapest II. kerület Lajos u. 18-20./Bécsi út 17-21. szám** alatti 50 lakást magában foglaló épület, mely lakásokat az Önkormányzat szociális lakáspályázat keretében adja bérbe öt év határozott időre. Az állami támogatás következtében az ingatlanra 20 évre elidegenítési és terhelési tilalom került bejegyzésre, ezért ezen időszakban az épületben található lakásokat mindenképpen szociális bérlakásként kell hasznosítani.

A szociális bérlakás állomány ezen ötven lakás mellett a Képviselő-testület döntése alapján 2004 óta pályázat alapján, azt megelőző három évben a lakáskeret terhére bérbe adott lakásokat is tartalmazza.

A szociális bérlakást annak megüresedése után vagy ismételten bérbe adja az Önkormányzat, vagy – ha műszaki állapota vagy egyéb jellemzője (pl. épület rossz műszaki állapota, vagy a lakás épületen belüli alagsori elhelyezkedése) miatt a további bérbe adásra nem alkalmas – elidegenítésre kerül. Az elmúlt három évben az Önkormányzat öt korábbi – műszaki állapota miatt ismételt bérbe adásra nem alkalmas – lakást adott el, ezért a jövőben az Önkormányzat ilyen adottságú lakásokat nem kíván bérbe adni.

A szociális lakások kiválasztásánál és bérbe adásánál szempont, hogy azok szobaszáma, alapterülete igazodjon a pályázó család létszámához. Jellemzően a 20-30 m² alapterületű lakások

egyedülállók részére, míg az ennél nagyobb alapterülettel rendelkező lakások családok részére kerülnek bérbeadásra. A család létszámán és összetételén felül ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy a lakás fenntartási költségei a beköltöző család teherviselő képességét ne haladják meg (túl nagy alapterületű, illetve magas fűtési költséggel rendelkező lakásokat nem indokolt ilyen célra használni), mivel a szociális bérlakások esetében a leggyakrabban a bérleti díj fizetése okoz problémát.

A bérleti díjtarozás felhalmozása mellett gyakran előfordul az is, hogy a bérlők - valószínűsíthetően a kevés jövedelem miatt - nem tesznek eleget az állagmegóvásra vonatkozó karbantartási kötelezettségüknek, így a bérlemény megüresedését követően, annak ismételt bérbe adása előtt a legtöbb lakáson jelentős költséggel járó felújítási munkát kell végezni.

Az Önkormányzat 2015-ben huszonnégy, a Budapest II. kerület Lajos u. 18-20./Bécsi út 17-21. szám alatti épületben található üres lakásra, míg 2016-ban hét, a kerület különböző részein fekvő üres lakásra hirdetett szociális bérlakás pályázatot.

2017. júniusában újabb négy üres lakás megpályáztatására került sor a Budapest II. kerület Lajos u. 18-20./Bécsi út 17-21. szám alatti épületben, a pályázatokat a Képviselő-testület 2017. októberében bírálta el.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az Önkormányzat lakáscélra nem lakáscélú ingatlant nem ad bérbe.

e) lakhatást segítő támogatások

Az Önkormányzat a lakások fenntartásának költségeihez, illetve a lakáshoz jutás segítésére az alábbi formákban nyújt támogatást:

- helyi támogatás
- lakhatási támogatás
- magasabb összegű eseti létfenntartási (bizottsági) támogatás
- hátralékkezelési támogatás

Helyi támogatás lakásvásárláshoz, -építéshez, -korszerűsítéshez

(5/2004. (II. 27.) önkormányzati rendelet):

Ezt a támogatási formát az önkormányzat pályázati formában nyújtja, melyet évente meghirdet, általában május hónaptól. Benyújtásának részletes feltételeit és a benyújtás időpontját a mindenkor pályázati kiírás tartalmazza.

Támogatásban részesülhet:

- a) fiatal házaspár, méltányolható lakásigényének megfelelő első közös, önálló lakásának megszerzéséhez,
- b) a több gyermeket saját háztartásában eltartó család a méltányolható lakásigényének kielégítésére,

- c) egyedülálló személy méltányolható lakásigénye kielégítésére,
- d) az a személy, akinek családjában önmaga ellátására képtelen, állandó felügyeletre szoruló, súlyos fogyatékos, vagy rokkantságra való tekintettel rendszeres pénzellátásban részesülő személy van.

Az önkormányzat azokat támogatja,

- akinek lakó- vagy tartózkodási helye a II. Kerületi Önkormányzat illetékességi területén van.
- rendkívül indokolt esetben – azokat a családokat is támogatja, akiknek ugyan nincs lakó- vagy tartózkodási helye az önkormányzat illetékességi területén, de itt kívánnak lakást vásárolni, vagy építési munkát végezni, és lakó- vagy tartózkodási helyükön önkormányzati támogatásban nem részesültek, feltéve, hogy Budapesten rendelkeznek lakó- vagy tartózkodási hellyel.
- továbbá azt a fiatal házaspárt, amelynek legalább az egyik tagja rendelkezik az önkormányzat illetékességi területén lakóhellyel.

A helyi támogatás igénybe vehető:

- a) használt vagy új lakás megvásárlásához;
- b) új lakás felépítéséhez, vagy emeletráépítés, tetőtér-beépítés útján történő – tulajdonjog megszerzése melletti – létesítéséhez;
- c) meglévő, tulajdonában álló lakás bővítéséhez, korszerűsítéséhez, átalakításához, felújításához;
- d) az önkormányzattól üresen, forgalmi áron történő lakás vásárlásához.

Az önkormányzat a helyi támogatást:

- kamatmentes kölcsön vagy
- rendkívüli méltánylást érdemlő esetben vissza nem térítendő helyi támogatás formájában nyújtja (ha a kérelmező családjában önmaga ellátására képtelen, állandó felügyeletre szoruló, súlyos fogyatékos vagy rokkantságra való tekintettel rendszeres pénzellátásban részesülő személy van), melynek mértéke legfeljebb 600 000 Ft-ig terjedhet.

A helyi támogatás mértéke a teljes költség

- 20%-áig terjedhet, ha az igénylő a helyi támogatást építkezés vagy lakásvásárlás céljára,
- 50%-áig terjedhet, ha egyéb – az e rendeletben meghatározott – célra

kívánja igénybe venni, de nem haladhatja meg:

- a) a 2 millió Ft-ot, ha a pályázatban meghatározott ingatlan a II. kerületben van
- b) az 1 millió Ft-ot, ha a pályázatban meghatározott ingatlan nem a II. kerületben van és legfeljebb 10 év alatt kell visszafizetni.

Helyi támogatás akkor adható, ha a pályázó családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj összegének hatszorosát (171 000 Ft), de kamatmentes kölcsön esetében meghaladja a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj kétszeres összegét (57 000 Ft).

A pályázat elbírálásánál előnyt élveznek az egy- vagy többgyermekes házaspárok, illetve az olyan családok, amelyek súlyosan rokkant családtagról gondoskodnak.

Helyi támogatásban elsősorban az a család részesíthető, aki több mint öt éve a II. kerületben életvitelszerűen él és a támogatást is itt kívánja felhasználni.

A fiatal házasok (a házastársak egyike sem töltötte be a 40. életévét) támogatása igénybe vehető:

a) használt vagy új lakás megvásárlásához,

b) új lakás felépítéséhez, vagy emeletráépítés, tetőtér-beépítés útján történő – tulajdonjog megszerzése melletti – létesítéséhez,

A fiatal házasok támogatása egyösszegű és vissza nem térítendő.

A támogatás mértéke a fiatal házasok támogatásánál legfeljebb 1 millió Ft-ig terjedhet. Nem a II. kerületben történő felhasználás esetén maximum 500 000 Ft.

Támogatás akkor adható, ha a család együtt költöző tagjainak egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj négyszeresét (114 000 Ft).

A pályázatokat a pályázati hirdetmény megjelenését követően lehet benyújtani.

2018. évben a pályázat nem került meghirdetésre.

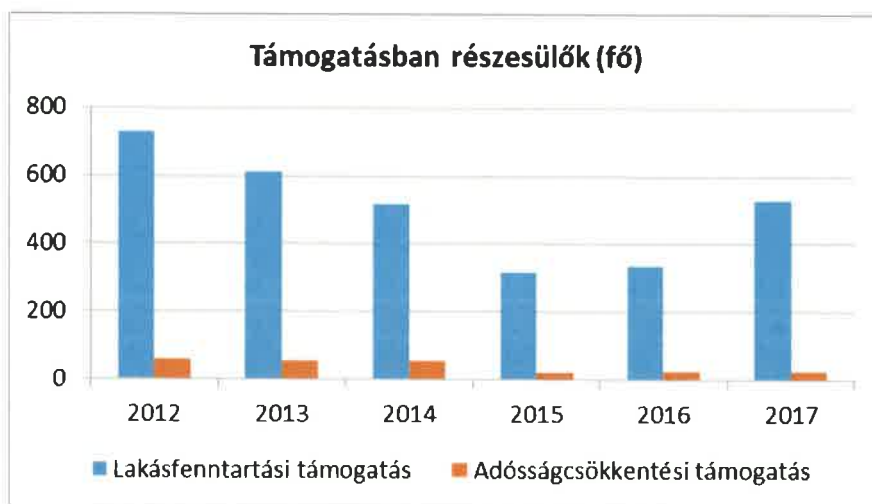
A lakhatási támogatás, a hátralékkezelési támogatás, illetve a létfenntartási támogatás a 3.3 pont alatt került részletezésre.

A támogatások célja nem pusztán a fenntartási költségek csökkentése, hanem ezáltal az eladósodás megakadályozása, illetve a már felhalmozott adósság csökkentése, megszüntetése.

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2012	730	58
2013	612	53
2014	517	54
2015	316	21
2016	336	23
2017	527	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A hátralékkezelési szolgáltatást igénybe vevők száma az elmúlt években folyamatosan csökkent. 2017-ben összesen 53 család jelentkezett a család és Gyermejköltségi Központnál a közüzemi hátralékai rendezése céljából. Az 53 családból 50 család kapott segítséget, önkormányzati hátralékkezelési támogatás igénylésével, részben Hálózat Alapítványi támogatással, másrészt pedig saját rész vagy önerő biztosításával sikerült törleszteniük a tartozásaikat. A Hálózat Alapítványnál minden pályázatot befogadtak az elmúlt évben, mindegyik kérelmező számára kedvező elbírálásban részesült.

14 családdal működött együtt a Központ a sikeres hátralékkezelést követően 6 hónapig utógondozásban. Ez az időszak az újabb hátralékok megelőzését, a lakásfenntartási kiadások következetes teljesítését célozza. Az igénybevevők túlnyomó többsége a féléves utógondozási időszakot fennakadás nélkül teljesíti. A teljes adósságállomány évről évre csökkenő tendenciát mutat. A hátralékok szolgáltatók szerinti megoszlása alapján a legnagyobb hátralék a víz,- csatorna, szemétdíj, valamint a közös költség kiadások tekintetében van, legkisebb a fűtés és gázszolgáltatás területén halmozódik fel, mely jelenség azzal magyarázható, hogy az emberek azokat a szolgáltatásokat igyekeznek fizetni anyagi problémák esetén, amit a szolgáltató ki tud kapcsolni, és inkább a közös költség és vízdíj esetében kerülnek hátralékba.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Hajléktalanság: részletek a Magyar Máltai Szeretetszolgálat 2017. évi beszámolójából

Az utcai szociális munka és a hajléktalan emberek nappali ellátásának biztosítását 2007. november 1-jétől ellátási szerződés keretében a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi Régiója látja el a kerületben.

A II. kerületi Utcai Gondozó Szolgálat (1013 Budapest, Feszy Árpád utca 6-8.)

Az utcai szociális munka

Az *ellátottak köre* minden esetben, a szociális jogszabályokban meghatározott ellátotti kör, vagyis az említett kerületekben utcán vagy közterületen tartózkodó, az intézményi ellátásokkal szemben bizalmatlan, vagy azokat igénybe venni nem kívánó hajléktalanok azok, akik az általunk nyújtott szolgáltatásokat igénybe veszik. A budai terület sajátosságaiból következően klienseink közé tartoznak a magukat hétvégi házakban, üres telkeken, erdős részeken meghúzó, kolóniákban élő hajléktalanok is.

A gondozószolgálatok feladata, a törvényi előírások alapján az ellátási területeken tartózkodó hajléktalanok utcai szociális gondozása, komplex segítése határozza meg. A jogszabályok alapján teendőink: a területek feltérképezése, hajléktalan emberek helyszíneinek felkutatása, gondozásba vételük, ellátás kezdeményezése, szükség esetén krízisintervenció.

Utcai Gondozószolgálatunk 2017 végén 23 aktív helyszínt jegyez. A kerületben vannak olyan hajléktalan emberek, akik a közlekedési csomópontok körzetében élnek, mások erdős területen laknak, de több olyan ügyfelünk van, aki természetvédelmi területeken lakik.

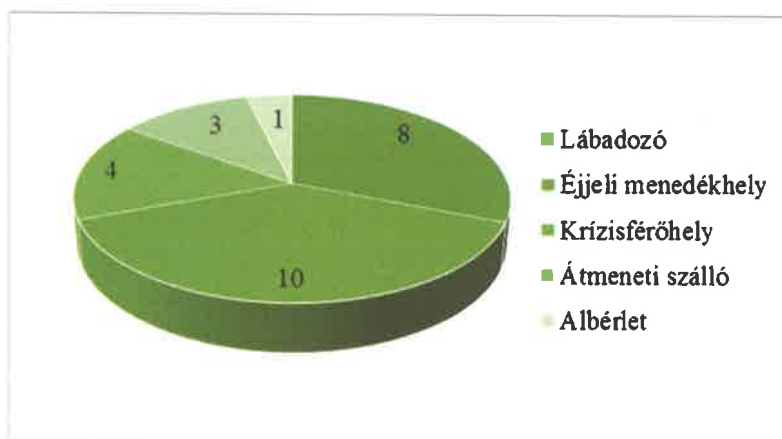
A kerületben élő hajléktalanok tartózkodási, előfordulási helyeit a kerület adta sajátosságok alapján csoportosítjuk, mégpedig:

- Közlekedési csomópontok
- Természetvédelmi területek
- Erdős részek
- Belvárosi részek:

2017-ben összesen 26 elhelyezéssel 21 főt juttattunk intézményi elhelyezéshez.

Gondozottjaink többsége rejtve, az erdőkben él, saját maga épített kalyibában, faházakban, sátrakban. Őket nagyon nehéz kimozdítani a megszokott, „saját maguk urai” állapotból, és bevinni, elhelyezni szállón, ahol alkalmazkodni kell a többi bennlakóhoz és a szálló házirendjéhez. Az ilyen ügyfeleink esetében leginkább a kitartó gondozás, sokszor „noszogatás”, vagy az egészségi állapot romlása segít hozzá az elhelyezéshez, vagy az albérletben való elhelyezés, ami motiváció számukra.

Kitartó próbálkozásaink során 2017-ben lábadozóban elhelyeztünk 8 ügyfelünket, éjjeli menedékhelyen 10 főt, krízis férőhelyen 4 főt, átmeneti szállón 3 főt, albérletben 1 főt. Mindezt a következő diagrammal is bemutatjuk:

A gondozottjaink többsége, illetve a kerületben élő hajléktalan emberek többsége elsősorban az éjjeli menedékhelyeket/ nappali melegedőket vette igénybe a legnagyobb arányban. Ez majdnem a gondozottak létszámának teljességét érintette.

A gondozottjaink többsége elsősorban a budai oldalon működő nappali melegedő/lábadozó/éjjeli menedékhely szolgáltatásait vette igénybe; átmeneti/tartós illetve önálló lakhatási támogatások igénybevétele a HKA konzorciumi férőhelyek támogatásával valósult meg.

A II. kerületben végzett utcai szociális munka legfőbb jellemzői

- **Terepmunka, térképezés, felderítés:**

A terepmunka során rendszeresen feltérképezzük az ellátási területükön élő hajléktalan embereket és tartózkodási helyeiket. A már inaktív helyszíneket is rendszerint megnézzük. Ügyfeleinket a tartózkodási helyeiken meglátogatjuk, szükségletfelmérést végzünk. Új ügyfelekkel is a területek feltérképezése során tudjuk felvenni a kapcsolatot.

- **Egyéni esetkezelés:**

Ügyfeleinkkel való első pár találkozás során velük együtt megfogalmazunk egy kezdetleges célt. Minden embernek egyéni szükségletei, egyéni igényei vannak, ezért egyéni esetkezelést végzünk. További találkozásaink során próbáljuk ezt szem előtt tartani, s gondozásukat e cél felé haladva folytatni.

- **Ügyfélfogadás:**

Az irodánkban (1013 Budapest, Feszty Árpád u. 6-8.) biztosítjuk ügyfeleinknek, hogy minden héten egy alkalommal, problémáikkal személyesen keressék fel Szolgálatunkat. Ez minden héten, keddi napon, 9-11 óra közt tartjuk.

- **Segítő beszélgetés:**

Az egyéni esetkezelések során leginkább alkalmazott tevékenység. Az ügyfelek motiválása, lelki támogatása igen gyakori, ami által sikeresebben tudunk velük együttműködni.

- **Ügyintézés:**

A hajléktalanok gondozása számos ügyintézési feladattal jár. Leggyakoribb az iratpótlás (személyigazolvány-, lakcímkártya-, taj kártya-, adó kártya igénylése, anyakönyvi kivonat lekérése, stb.), amit vagy 1.) mi, mint szociális munkások végzünk el, vagy 2.) információnyújtással könnyítünk meg, vagy 3.) közösen az ügyféllel történik, tekintettel arra, hogy milyen egészségügyi, szellemi állapotban áll az ügyfelünk. Az ügyfeleink által való önálló, és könnyebb ügyintézéséhez hajléktalan igazolványt állítunk ki számukra.

További információnyújtás történik az intézményrendszert érintő kérdésekben: nappali melegedők, éjjeli menedékhelyek, stb. elérhetősége, egyéb elhelyezési és ügyintézési folyamatokkal kapcsolatos információnyújtás; és minden a hajléktalan emberek életét érintő egyéb kérdésekben: tüdőszűrés, ruhaosztás, ételosztás, stb.

- **Szállítás:**

A munkánk egyik eszköze a gépkocsi. Többek közt ezzel járunk ki területre, de ezt használjuk az ügyfeleink szállítására: ügyek intézéséhez történő szállítás, egészségügyi vizsgálatra való szállítás, szállóra való költöztetés, stb. esetén.

- **Utógondozás:**

A korábban albérletbe költözött ügyfeleink közül 5 fővel folytattunk munkát 2017-ben. Velük utógondozást végzünk, ami által figyelmekkel követjük életüket, időközönként látogatjuk őket, és megpróbálják elősegíteni a helyzet stabilizálását, amivel igyekszünk elkerülni a hajléktalanságba való visszakerülésüket.

Együttműködés más intézményekkel, hatóságokkal

A II. kerületi Utcai Gondozó Szolgálat időnként közösen végzi munkáját a társ Utcai Gondozó Szolgálatokkal.

Külső szervekkel is kapcsolatot ápolunk a II. kerületben élő hajléktalanok jobb feltérképezése, sikeresebb gondozása érdekében. A kerületi rendőrkapitánysággal, erdészettel, családsegítő szolgálattal közösen dolgozunk, közös terepbejárásokat végzünk a kerületben.

Az ügyfeleink elhelyezése érdekében a fővárosi hajléktalan-ellátási pályázatokban is aktívan részt veszünk. Közterület helyett emberibb körülmények című pályázat keretein belül 2015-ben 3 ügyfelünket sikerült elhelyezni, akik azóta is szállón tartózkodnak.

A Fővárosi Hajléktalanügyi Konzorcium keretében létrejött „Közterület helyett emberibb körülmények” program segítségével két személyt sikerült intézményesített ellátáshoz juttatni. A program segítségével nem csak lakhatást, de tisztálkodási szerek, évszakhoz illő váltás ruházat, illetve tartós élelmiszer biztosítása is a program részét képezi.

2017-ben a főváros szinte egyetlen alacsonyküszöbű munkásszállói elhelyezési lehetőségének tulajdonosa felmondta a szerződésünket, így sokkal nehezebb elfogadható, de nem intézményi ellátáshoz kötött lakhatást biztosítani az ügyfeleinknek.

Hajléktalanok Nappali Melegedője

1122 Budapest, Széll Kálmán tér 17.

Melegedőnk egy alapszükségletet elégít ki, az étkeztetést.

Az intézmény működési engedélyében meghatározott férőhely kapacitása 80 fő, napi átlagforgalmunk azonban ennél több.

Az intézmény feladata

Az ételosztás mellett nagyon fontosnak tartjuk, hogy a hozzánk betérőket megfelelő információval is ellássuk. Az információnyújtás mellett másik fontos feladatunk a lelki segítségnyújtás. Segítő beszélgetést, annyit folytatunk, amennyi a kapacitásunkba belefér, mert tudjuk és tapasztaljuk, hogy nem csak kenyérrel él az ember.

Melegedőnk terápiás munkahelyként is működik, mivel a nálunk dolgozó közmunkásoknak a mindennapi életvitelhez is segítséget nyújtunk. (Pl.: szálláskeresés, ügyintézés, étkezés, tanácsadás, segítő beszélgetés stb.) Fő célunk az, hogy azok, akik képesek rá, később vissza tudjanak találni a munka világába. E helyen védett körülmények között barátkozhatnak a munkába való járás mindennapi nehézségeivel. Lehetőséget nyújtunk a közfoglalkoztatott munkatársaknak az egyszerű munkafolyamatok megismerésére, napi rutin szerzésre, a csapatmunka örömeinek és nehézségeinek megtapasztalására. Munkájukra folyamatosan reflektálunk, minden apró jó dolgot kiemelünk. Nehézségeikben, konfliktusaikban segítjük őket. Asszertív technikájukat a képességeikhez képest fejlesztjük.

Önkénteseink

A Széll Kálmán téri Nappali Melegedő kezdetektől fogva önkéntesekkel dolgozik. Melegedőnk terepet és teret ad a segítő cselekedetnek. Célunk: érezzék, hogy számítunk rájuk, hogy fontos az az altruista tevékenység, amit embertársaikért végeznek.

Krisztinavárosi hajléktalan centrum

1013 Budapest, Feszty Árpád utca 6-8.

A nappali melegedő 50, az időszakos férőhelyek 24, az éjjeli menedékhely 40 engedélyezett férőhellyel rendelkezik. Az intézménynek helyt adó épületben biztosítottak az ellátások és szolgáltatások feltételei: asztalok, ágyak, szekrények állnak a látogatók rendelkezésére. Étellemelegítéshez és a hozott ételek komfortos elfogyasztásához is rendelkezésre állnak eszközök: mikrohullámú sütő, étkészlet, evőeszköz, stb. A személyi tisztálkodáshoz törölközőt, tusfürdőt biztosítunk a rászorulóknak. Rendelkezünk elegendő számú férfi, női és akadálymentesített vizesblokkal is. A látogatók ruházatának tisztításához mosó- és szárítógépet használunk, biztosítjuk a mosóport. A közösségi térben található könyvespolcok, asztalok, székek, hogy a látogatók hosszabb-rövidebb ideig tudjanak az intézményben kényelmesen tartózkodni.

A jogszabályokban előírtakon túl egyéb szolgáltatásokat is nyújtunk, mint például postacím biztosítása; csomagmegőrző; értékmegőrző; szociális ügyintézés (iratpótlás, segélyek, önéletrajzírás, tanácsadás); játéklklub; tisztálkodáshoz borotva, borotvahab, hajnyíró gép, hajszárító; zsíros kenyér, tea és kávé; az éjjeli menedékhelyen zárható szekrények és hűtőszekrény; telefonálási, internetezési lehetőség; ruhaosztás; könyvek és folyóiratok.

Szolgáltatásainkat az igényeknek megfelelően határozzuk meg. A hajléktalan életmódból adódó nehézségekre nyújtunk megoldásokat, ezért a hétköznapi háztartási cikkek is a látogatók rendelkezésére bocsájtunk. A szokásos eszközök mellett pl. cipőpucoló krémet, manikűrkészletet és varrókészletet is használhatnak az ellátottak.

Közösségi szociális munka

Ahogy a tavalyi évben, úgy idén is nagy hangsúlyt fektettünk intézményünkben a közösségi szociális munkára. Egyaránt szerveztünk programokat az intézménybe és külső helyszínekre, amelyek mind a nálunk lakókat, mind a nappali melegedő ügyfeleit sikerült meghívni. Az alábbiakban röviden bemutatjuk, milyen programokban vehettek részt ügyfeleink 2017-ben.

Házi programok

Filmklub

Önismereti csoport

Számítógépes ismeretek

Múzeumlátogatás

Kirándulások

Éjjeli menedékhely

Nappali melegedő

Mozgó Orvosi Rendelő (MOR)

(székhelye: 1021 Budapest, Bem rakpart 28.)

A MOR helyszíne a XI. kerületi Bartók B. u 155. sz. alatt van munkanapokon, kivéve csütörtökön, amikor a Széll Kálmán téren tartózkodik a rendelő. A rendelő egy Opel Mowano-ból átalakított gépkocsi. A rendelési idő este 18 órától addig tart, amíg van rá igény, egy orvos és egy ápoló látja el a feladatokat. A gépkocsi gyógyszerekkel és kötszerekkel felszerelt, egyszerűbb szűrővizsgálatokat is tudnak végezni, mint vérnyomás, pulzus, vércukor ellenőrzés.

2013. év áprilisától lehetőség van arra is, hogy a rászorulókat a Fertőtlenítő Fürdő Állomásra irányítsák (1097 Bp., Albert Flórián tér 5.-7.), ahol a fertőtlenítő fürdés mellett a teljes ruhacsere is megvalósítható.

A MOR átlagos forgalma 15-35 fő, évi forgalma 7026 fő. Az ellátottak 80 %-a utcán élő, de itt is megjelennek azok a jövedelemmel nem rendelkezők vagy nagycsaládosok, akik nem tudják a gyógyszereiket kiváltani. A téli időszakban, amikor tea és ételosztás is van, megnövekszik a MOR forgalma. Az ellátó helyet azok is felkeresik, akik a 24 órás Egészségügyi Centrumba sem mennének el.

A rendelésen megjelenők egészségi állapota rossz, sok a krónikus beteg, gyakori a betegségek halmozódása, illetve gyakori a szenvedélybeteg és mentális betegséggel élő hajléktalan.

A Szeretetszolgálat eredménynek tekinti azt, ha a betegek ellenőrzésre visszajárnak, s legalább az állapotukat szinten tudják tartani, illetve meg tudják akadályozni a fertőző betegségek terjedését.

Mozgó Tüdőgondozó és Szűrőállomás (tüdőszűrő program)

A program elsődleges feladata a hajléktalan emberek számára rendszeres szűrővizsgálat biztosítása. A program fő elme a szűrőbusz, amivel mobil vizsgálatot végezhetnek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátum a településeknek azon területeit érinti, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezeken a területeken az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a városi szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása. A kerületünkben nincsenek elkülönített telepek, etnikailag szegregált lakókönyezetek. A kis létszámú rosszabb szociális körülmények között élő családok integráltan, vegyesen helyezkednek el, és a segélyezési

mutatók sem támasztanak alá a kerületben magasabb számú, koncentráltan jelenlévő veszélyeztetett területeket.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról (felnőtt, gyermek),
- a védőnői ellátásról,
- az iskola- és ifjúság orvosi ellátásról.

II. kerület felnőtt korú lakosságát 11 telephelyen 46 vállalkozó háziorvossal, a gyermekek ellátását 5 telephelyen 15 vállalkozó gyermekorvossal biztosítja.

A felnőttek fogorvosi ellátását 4 telephelyen 17 privatizált fogorvossal a gyermekfogászati ellátást 3 telephelyen 6 közalkalmazott fogorvossal látja el

A gyermek és a felnőtteket ellátó orvosi ügyeletet az Önkormányzat biztosítja az általa szervezett központi ügyelet útján. A felnőtt ügyelet minden nap 0- 24 órán keresztül működik a 1027 Budapest, Rét utca 3. szám alatti telephelyen. A budai kerületek egységes gyermekügyeleti ellátását a Főnix Zrt. látja el a II. kerületre vonatkozóan. A gyermekügyelet hétköznaponként 20.00 órától reggel 8.00 óráig, hétvégén és ünnepnap 0-24 óráig áll a kerületi lakosok rendelkezésére a Szent János Kórház és Észak-budai Egyesített Kórházak 1125 Budapest, Diós árok 1-3. szám 24. épületében.

A II. kerületi lakosság alapellátásának terén a II. Kerületi Önkormányzat Egészségügyi Szolgálatát biztosítja a gyermekfogászati, körzeti védőnői, iskolaorvosi és iskolavédőnői ellátást. A kerületben 25 területi védőnői körzet van kialakítva, a körzetekben közalkalmazott védőnők dolgoznak.

A kerületi oktatási intézményekben 12011 tanuló egészségügyi ellátását két fő közalkalmazott ifjúsági orvos, 12 iskolavédőnő, valamint Személyes közreműködőként a kerületben dolgozó privatizált gyermekorvosok biztosítják.

Az óvodák tekintetében a védőnői ellátást a szakmai előírások szerint a területi védőnők, valamint Személyes közreműködőként a kerületben dolgozó privatizált gyermekorvosok látják el

Járóbeteg Szakorvosi ellátás

A lakosság járóbeteg-szakellátását az Egészségügyi Szolgálat 6 telephelyen végzi 28 egészségügyi szakmában, melyet kiegészít a gondozói hálózat (bőr- és nemibeteg-, pszichiátriai és tüdőgondozó), valamint a gyermek fogszabályozás és a központi telephelyen működő fogászati röntgen. A szakellátásban dolgozó közalkalmazott orvosok és szakdolgozók mellett vállalkozó és Megbízási szerződéssel alkalmazott orvosok és szakdolgozók látják el a II. kerület betegeit.

Az Egészségügyi Szolgálat fontosnak tartja a lakosság preventív ellátását, melyet magasan kvalifikált szakorvosok és szakemberek biztosítanak mind az alapellátás, mind a szakellátás keretein belül. A vezetés törekszik az eszköz- és géppark folyamatos karbantartására, illetve frissítésére, hiszen ezek a korrekt betegellátás feltételei. Figyelmet fordít a rendelők betegbarát, esztétikus és higiénikus megjelenésére.

Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat Egészségügyi Szolgálatára egyes telephelyeinek rendeléseinek megnevezésével és a lefedett rendelési óraszámokkal:

szakma megnevezése	aktuális kapacitás			Lefedett
	szakorvosi	nem szó.	Össz	
belgyógyászat	38	12	50	104
diabetológia	42		42	
endokrinológia	22		22	
dietetika		6	6	
Összesen belgyógyászat, endokrinológia, diabetológia	102	18	120	
gastroenterológia	60		60	54
allergológia	17		17	12
sebészet 1. (női)	60		60	102
sebészet 2. (férfi)	38		38	
Összesen Sebészet	98		98	

ortopédia	30		30	12
szülészeti-nőgyógyászat - menopauza (Kapás u.)	12		12	108
szülészeti-nőgyógyászat (Kapás u.)	58		58	
szülészeti-nőgyógyászat (Községház u.)	18		18	
Összesen Nőgyógyászat	88		88	
fül-orr-gégegyógyászat Kapás u. (1)	36		36	89
fül-orr-gégegyógyászat Kapás u. (2)	60		60	
fül-orr-gégegyógyászat Községház u.	4		4	
Összesen Fül-Orr-Gégészet	100		100	
audiológia	12		12	12
szemészet Kapás u. (1)	60		60	72
szemészet Kapás u. (2)	16		16	
szemészet Községház u.	30		30	
Összesen Szemészet	106		106	
bőr-és nemibeteg ellátás Kapás u.	24		24	96
bőr-és nemibeteg ellátás Fekete Sas u. 6. (1)	54		54	
bőr-és nemibeteg ellátás Fekete Sas u. 6. (2)	18		19	
Összesen bőr és nemibeteg szakellátás	96		96	
bőr-és nemibeteg ellátás (gondozás)	18		18	
Összesen bőrgyógyászat és bőrgondozó	114		114	
neurológia (Kapás u.)	60		60	158
neurológia 2 (Kapás u.)	12		12	
neurológia (Fillér u.)	30		30	
neurológia (Községház u.)	18		18	
carotis uh (Fillér u.)	20		20	

fejfájás centrum	18		18	
Neurológia és fejfájás ambulancia összesen	158		158	
Urológia	60		60	54
Fogszabályozás	60		60	60
Fogászati röntgen	60		60	60
reumatológia (Kapás u.) 1.	60		60	108
reumatológia (Kapás u.) 2.	60		60	
reumatológia (Kapás u.) 3.	30		30	
reumatológia (Községház u.)	30		30	
Reumatológia összesen	180		180	
Menopauza és oszteoporózis	60		60	43
pszichiátria 1.	60		48	126
pszichiátria 2. (pszichológia)		44	44	
Pszichiátria szakellátás és pszichológia összesen	60	44	104	
pszichiátria (gondozás)	22		22	
Pszichiátria szakellátás, gondozás és pszichológia összesen	82		126	
Pszichológia	0	12	12	12
tüdőgyógyászat 1.	60		60	120
tüdőgyógyászat 2.	16		16	
tüdőgyógyászat (gondozás)	44		44	
Tüdőgyógyászat szakrendelés és gondozás összesen	120		120	
kardiológia 1.	60		60	134
kardiológia 2.	60		60	

kardiológia 3.	30		30	
Kardiológia összesen	150		150	
angiológia	10		10	16
orvosi laboratóriumi d. (0. prog.szint)	108	30	138	60
orvosi laboratóriumi d. (1. prog.szint)				
Laboratórium összesen	108	30	138	
röntgendiagnosztika	50		50	120
teleradiológia	10		10	
teljeskörű uh. Diagnosztika (Kapás u.)	60		60	
teljeskörű uh. Diagnosztika (Echo Fillér u.)	10		10	6
Röntgen és Ultrahang összesen	130		130	126
gyógytorna Henger u.		60	60	180
gyógytorna Fillér u.		60	60	
gyógytorna Községház u.		30	30	
gyógytorna Fekete Sas u.		30	30	
Gyógytorna összesen		180	180	
gyógymasszázs		60	60	60
fizioterápia (Henger u.) 1.		90	90	240
fizioterápia (Henger u.) 2.		90	90	
fizioterápia (Községház u.)		60	60	
Fizoterápia összesen		240	240	
	1 905	584	2 489	2 218

Forrás: II. kerületi Egészségügyi Szolgálat

Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	0	51	16
2013	0	51	15
2014	0	51	15
2015	0	51	15
2016	0	51	15
2017	0	51	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat a kiemelt beruházások között tartja számon az egészségügyi ágazatot érintő fejlesztéseket, így folyamatosan újulnak meg mind az alapellátási, mind a szakorvosi rendelők, illetve új beruházások, infrastrukturális fejlesztések is átadásra kerültek.

A Pszichiátriai Szakrendelő és Gondozó átköltöztetésre került az Ürömi utca 24. szám alatti ingatlan földszinti helyiségeibe, ahol akadálymentesítés történt, elősegítendő a mozgásukban korlátozottak bejutását.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Továbbra is kiemelt cél, hogy kerületben egészséges emberek lakjanak, ezért a szakemberek minden fórumon hangsúlyozzák az önkéntesen és ingyenesen igénybe vehető szűrővizsgálatok jelentőségét.

Folytatódnak a 2011. őszén elindított, évente kétszer megrendezésre kerülő díjmentes **szűrővizsgálatok** a II. kerületi Egészségügyi Szolgálat Kapás utcai rendelőjében, illetve Pesthidegkúton, a Községház utcai rendelőben. 2013-tól az ingyenes szűrőnapok lebonyolításához a Szent Ferenc Kórház is csatlakozott.

Szűrőnapokon való részvétel

Lakossági szűrések /év	2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		Mindösszesen
	Ősz	Tavaszi	Ősz	Tavaszi	Ősz	Tavaszi	Ősz	Tavaszi	Ősz	Tavaszi	Ősz	Tavaszi	Ősz	Tavaszi	Fő
Kapás utcai telephely	189	272	351	120	236	116	254	185	198	142	194	254	211	2722	
Községház utcai telephely	105	140	112	111	149	91	112	130	107	110	113	115	167	1562	
Pulzus központ								22	17	21	17	14		91	
Összesen	294	412	463	231	385	207	366	337	322	273	324	383	378	4375	

Forrás: II. kerületi Egészségügyi Szolgálat

A szűrési programoknak továbbra is pozitív visszhangja van a lakosság körében. Egyre többen keresik a fiatalok és középkorúak köréből is a lehetőségeket a szűréseken való részvételhez és jó ötletnek tartják a hétvégi szervezést az egészségi állapotuk felmérésére, bizonyos kockázati tényezők kiszűrésére. Értékelték a résztvevők, hogy a szűrések alkalmával több idő jut a betegségekkel, a kockázatokkal kapcsolatos, az életmódbeli változtatási javaslatok megbeszélésre.

Az évek során több fejlesztés is történt a szűrési programban: 2012-ben északi séta (nordic walking) oktatással, 2013-ban bőrgyógyászati szűréssel, 2015-ben átfogó kardiológiai szűréssel, 2017. májusától pedig emlőszűréssel bővült a szűrések köre. A Pulzus Központban a kardiológiai szűrés olyan pácienseknél történik, akiknél a belgyógyászati szűrés során fokozott szív-érrendszeri kockázatot észlel a szakorvos.

A szűrővizsgálatok területei:

- belgyógyászat: cukorbetegség, elhízás, magas vérnyomás, szív- és érrendszeri betegségek kockázatának szűrése, testzsírmérés és dietetikai tanácsadás, vastagbélrákszűrés
- urológia: prosztataszűrés
- nőgyógyászat: méhnyakrákszűrés, emlővizsgálat
- gégészet: korai stádiumú daganatok felismerése, tanácsadás
- tüdőgyógyászat: légzésfunkciós vizsgálat, CO-mérés, COPD-teszt
- szemészet: zöld- és szürkehályogszűrés
- pszichológus: egyéni konzultáció lelki, érzelmi nehézségekkel kapcsolatban
- bőrgyógyászat: bőrdaganatszűrés
- kardiológiai szűrés

Prevenció:

Nem fertőző megbetegedések prevención belül az egészséges táplálkozást támogató programok:

„Az iskolában FŐ az egészség” tankonyha program

2016-ban 30 foglalkozás, míg a 2017. júniusáig 26 főzőprogram megvalósítására volt lehetőség az Életvitel Stratégia Program támogatásával, alkalmanként 10-15 fős iskolai csoportoknak.

A diákok az interaktív foglalkozás keretében az egészséges táplálkozás, a tudatos vásárlás témakörében gyarapíthatták a tudásukat. Megismerkedtek a konyha és személyi higiéné szabályaival, elsajátították a balesetvédelemmel kapcsolatos ismereteket, valamint elkészítettek egy 3 ételből álló menüt. A 2016/2017 tanévben a készített ételek az alábbiak voltak: kenyér, kenyérrre kenhető egészséges krémek és desszert.

Sor került az iskolabüfék kínálatának ellenőrzésére az Iskolabüfé versenyek keretében 2016-2017. évben.

Fertőző megbetegedések megelőzése

Annak érdekében, hogy a gyermekek és az ifjúság körében tudatosuljon és megtanulják a helyes kézmosást rendszeresen óvodai és iskolai programokat valósított meg a Népegészségügyi Osztály az érintett korosztály bevonásával.

Komplex iskolai programok

Az egészségnapok keretei között számos foglalkozás valósul meg: érzékenyítő programok, interaktív órák a környezet- és természetvédelemmel összefüggésben, elsősegélynyújtás, baleset- és viktimizáció megelőzés, egészséges táplálkozással összefüggő programok, a személyi higiéné, a védőoltások; facebook veszélyei és előnyei; stressz kezelés, iskolai agresszió, bőrvédelem, mindennapi mérgeink, fogászati prevenció, stb.

Ezeket a rendezvényeket a diákok az egészséges életvitel területeit érintő élményközpontú interaktív foglalkozásokon vették részt.

Komplex lakossági programok

Lakossági nagyrendezvényeken az élelmiszer-és kémiai biztonság, a tudatos élelmiszer vásárlás, a helyes, egészséget támogató táplálkozás, a személyi higiéné kiemelt témakör volt. (Kerület Napja, Kézhygiénés Világnap; Családi Nap; Föld Napja, Hidegkúti Sportparádé)

Egyéb iskolai programok

Iskolai napközis táborokban interaktív foglalkozások megtartása felkérések alapján. Dohányzás prevenció interaktív foglalkozás középiskolás diákok részére.

A digitális témahét programjaiba kapcsolódva az internetbiztonság témájában interaktív beszélgetések szülőknek és diákoknak.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Célunk a komplex rehabilitáció minél szélesebb körű elérése. A kerületben a rehabilitáció egyes összetevői fellelhetőek és működnek.

- Egészségügyi rehabilitációt ellátó intézmények: II. kerületi Egészségügyi Szolgálat, Budai Irgalmasrendi Kórház, Szent Ferenc Kórház, Budai Gyermekkórház, I. számú Gondozási Központ Pszichológiai rehabilitációt ellátó intézmények: II. kerületi Család- és Gyermekjóléti Központ, Nevelési Tanácsadó
- Oktatás-nevelési rehabilitációt ellátó intézmények: speciális és integrált közoktatási intézmények Foglalkoztatási rehabilitációt ellátó intézmények: BFKH Foglalkoztatási Hivatala, civil szervezetek Szociális rehabilitációt ellátó intézmények: II. kerületi Család- és Gyermekjóléti Központ, a Gondozási Központok, Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Igazgatóság, BFKH II. kerületi Hivatala, civil és egyházi szervezetek

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A II. kerületi óvodákban és iskolákban a közétkeztetést biztosító szolgáltató **biztosítja** a diétás és egyéb étkezési problémákkal rendelkező gyermekek számára a **speciális étkeztetést**. A bölcsődékben helyben főznek, így egyénileg tudják biztosítani a fent leírtakat. Az idősellátás vonatkozásában a szociális étkeztetés továbbra is lehetőséget biztosít kímélő, illetve cukor hozzáadása nélküli ételek szolgáltatására.

- **Iskolai egészségnapok:** A II. kerület iskoláiban igény szerint közreműködői a Népegészségügyi Intézet szakemberei az egészségnapok megszervezésének és lebonyolításának. Ezekon a rendezvényeken a diákok a helyes életvezetést segítő interaktív foglalkozáson vesznek részt (elsősegélynyújtás, táplálkozás, baleset-megelőzés, függőségek megelőzése, személyi higiéné; környezetvédelmi stb. témákban).
- **Lakossági nagy rendezvényeken való részvétel:** Az Intézet több kerületi, gyermekes, többgenerációs családoknak szóló, nagy rendezvény közreműködő partnere volt. Az érdeklődő lakosság kiállításokat tekinthetett meg, tanácsadásokon vehetett részt, illetve játékok/totók segítségével mérhette fel ismereteit, tudását.
- **„Az Egészségesebb Iskolabüfékért” Program:** Az Önkormányzat a KLIK-kel, az Iskolaegészségügyi Szolgálattal és a Szakrendelővel együttműködésben folytatódott az "Egészségesebb Iskolabüfé Program". A program része a diákok táplálkozási versenye és a kreatív alkotások versenye.

- **„Iskolában FŐ az egészség” tankönyha program:** Délutáni szabadidős tevékenység keretében tankönyhai főzőiskola program meghirdetésére került sor, kiegészítve az „Energiafelhasználás otthon” programmal.
- **MintaMenza Program:** A MintaMenza Programhoz a II. kerületben az Egyesített Bölcsődék 6 bölcsődéjének főzőkonyhája csatlakozott.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A 2017. évben továbbra is ingyenesen igénybe vehetőek a kerület közterületein található felújított sportparkok, a Vérhalom téri sportpálya, Üstökös utcai sportpálya, Pap kert sportpálya, Gárdonyi Géza utcai sportpálya, valamint a Sport Kft. kezelésében lévő sportközpontok futópályái.

A II. Kerületi Sport és Szabadidősport Nonprofit Kft. programot hirdetett „Szabadba Ki! Kondira fel!” elnevezéssel. A program célja megismertetni és kedvelté tenni a lakosság körében a kerületben több helyen fellelhető kültéri fitness eszközöket („street workout” gépek) és azok használatát, támogatva ezzel a szabadidő aktív eltöltést, azzal a céllal, hogy a sportolás minél több ember mindennapi életének részévé váljon.

Fitness parkok a II. kerületben:

- Pokorny József Sport-és Szabadidőközpont (1028. Budapest, Szabadság utca 51-57.)
- Mechwart liget
- Pasaréti út- Hidász utca sarka, Fenyves Park
- Csatárka út

A kerületi sportélet, illetve az alapját szolgáló létesítmények fejlesztése, karbantartása folyamatos munka, amely épít a korábbi évek gyakorlatára. Eszerint folyamatos a sportlétesítményeink állagának megóvása, azok bővítése, fejlesztése, a kerület kiemelt rendezvényeinek, iskolai és szabadidős sportprogramjainak arculatalakítása.

Az Önkormányzat a szűkebb és tágabb környezetben élő lakosság szabadidős sportolási igényeinek a kiszolgálására, illetve a vízilabda utánpótlás nevelésére épülő **uszoda létesítése** Máriaremetén folyamatban van. A sportlétesítmény az utánpótlás nevelésén túl a lakosság valamennyi korosztályának rekreációs sportprogramjainak is helyszínt biztosít majd.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások szociális formái a helyi szociális rendelet 33. §-ában foglaltak szerint az alábbiak:

Az önkormányzat az alábbi szociális ellátási formákat biztosítja:

- a) Saját intézményein keresztül:
  - aa) családsegítést (Szt. 64.§),
  - ab) jelzőrendszeres házi segítségnyújtást (Szt. 65. §),
  - ac) fogyatékosok nappali ellátását (Szt. 65/F. §),

- ad) pszichiátriai betegek közösségi ellátását (Szt. 65/A. §)
- ae) időskorúak gondozóházi ellátását (Szt. 82.§),
- af) étkeztetést (Szt. 62. §),
- ag) házi segítségnyújtást (Szt. 63.§),
- ah) idősek nappali ellátását (Szt. 65/F. §),

b) Ellátási szerződés keretében:

- ba) szenvedélybetegek közösségi ellátását (Szt. 65/A. §),
- bb) fogyatékosok nappali ellátását (Szt. 65/F. §),
- bc) *hatályon kívül helyezve*
- bd) utcai szociális munkát (Szt. 65/E. §),
- be) hajléktalanok nappali ellátását (Szt. 65/F. §),
- bf) pszichiátriai betegek nappali ellátását (Szt. 65/F. §),
- bg) étkeztetést (Szt. 62.§),
- bh) házi segítségnyújtást (Szt. 63. §),
- bi) idősek nappali ellátását (Szt.65/F. §.).

Családsegítés

A családsegítő szolgáltatás célja az önkormányzat területén élő, szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése.

Szolgáltatások:

- Hátralekkeselési tanácsadás
- Munkavállalási tanácsadás, Álláskereső klub
- Fogyatékkal élők életét segítő információk
- Tartós vagy időleges betegségből adódó anyagi, családi és mentális problémákban segítségnyújtás
- Családi kapcsolati konzultáció
- Jogi tanácsadás időpont
- Pszichológiai tanácsadás
- Önkéntesek szervezése, foglalkoztatása
- Klubfoglalkozások
- Házi gyermekfelügyelet

A Gondozási Központok alapszolgáltatásai

Az önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó ellátások valamennyi jogszabály alapján kötelező alapszolgáltatását, illetve az önkormányzat önként vállalt alapszolgáltatásait is biztosítja. Az ellátásokat a saját intézményein keresztül vagy ellátási szerződés keretében biztosítja.

A kerületben 3 önkormányzati fenntartású gondozási központ (az I., II., és III. Számú Gondozási Központ), valamint egy egyházi fenntartású gondozási központ ellátási szerződés keretében (Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány Gondviselés Háza Gondozási Központ és Idősek Klubja) látja el elsősorban az időseket, illetve azokat, akik egészségi állapotuk vagy szociális nehézségeik miatt kérik a szolgáltatásokat.

Intézmény	Étkeztetés (fő)			Házi segítségnyújtás (fő)			Idősek nappali ellátása (fő)		
	2014. év	2015. év	2016. év	2014. év	2015. év	2016. év	2014. év	2015. év	2016. év
I. sz. Gondozási Központ	195	227	190	124	125	122	48	56	62
II. sz. Gondozási Központ	150	197	150	109	183	191	63	73	62
III. sz. Gondozási Központ	127	139	114	40	46	53	30	33	39
Gondviselés Háza	155	139	146	80	75	79	52	30	30
Összesen	627	702	600	353	429	445	193	192	193

Forrás: 4 intézmény adatbázisa

Szociális étkeztetés:

Étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodnak az intézmények, akik:

- a) a reájuk irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötték, vagy
- b) egészségi állapotukra, fogyatékoságukra, pszichiátriai,- és szenvedélybetegségükre vonatkozó háziorvosi, illetve szakorvosi javaslattal rendelkeznek, vagy
- c) a Gyermekjóléti Központtal együttműködő aktív korúak és az étkezést más módon nem tudják megoldani.

Házi segítségnyújtás:

A házi segítségnyújtás feladata: az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzése az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködés, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtás.

Az ellátás keretében gondoskodnak a gondozók azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak, akik az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetükbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek.

A házi segítségnyújtás módját, formáit, gyakoriságát a gondozási szükséglet vizsgálat, a gondozott egészségi állapota, szociális helyzete és egyéni szükségletei alapján kell meghatározni.

2016. január 1-jei hatálybalépéssel – a házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül két tevékenységi kör került kialakításra:

- szociális segítség (az alacsony szükséglet kielégítését szolgálja, szakképzettség nélkül is ellátható tevékenységek),
- személyi gondozás („intenzív” szükségletet kielégítő gondozási tevékenységek, megfelelő szociális vagy egészségügyi szakképesítés birtokában végezhető).

Nappali ellátás - Idősek klubja

A nappali ellátás feladata:

- a napközbeni tartózkodás és társas kapcsolatok kialakítása (fenntartása), az alapvető higiéniai szükségletek kielégítése (a személyes tisztálkodás és ruházat tisztításának biztosítása), igény szerint az ellátottak napközbeni étkeztetésének megszervezése, különféle szolgáltatások nyújtása, szabadidős programok szervezése, szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátáshoz jutás segítése, hivatalos ügyek intézésének segítése, életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése.

Fogyatékosok nappali ellátása

Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona (1028 Budapest, Hidegkúti út 158.)

Szociális alapellátás keretében 16. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, felügyeletre szoruló enyhe, közép súlyos értelmi fogyatékos, autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodás, társas kapcsolatok kialakítására, alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére és étkeztetés biztosítására.

A szakosított ellátás:

Időskorúak átmeneti gondozóháza az I. Számú Gondozási Központban működik

Átmeneti időre (maximum egy évig), teljes körű ellátást biztosít kórházi ápolást nem igénylő, legalább segítséggel járóképes, családi gondozást nélkülöző, krízishelyzetbe került, illetve kórházi ápolás után fokozott gondozást-felügyeletet igénylő, otthonában bármely szociális vagy egészségi okból a házi segítségnyújtás keretében nem gondozható időskorú, valamint 18. életévét betöltött igénylőkről.

Pszichiátriai betegek nappali intézménye

Soteria Alapítvány „Kilátó” Klubház

Fő célkitűzése a szolgáltatást igénybevevők komplex pszicho-szociális rehabilitációja, a társadalomba való be- és visszailleszkedésének segítése, a klubtagok életminőségének javítása. (átlag napi 10 fő veszi igénybe a kerületből)

Szenvedélybetegek közösségi és alacsonyküszöbű ellátása

Válaszút Misszió Drogkonzultációs Irodája

A közösségi ellátások célja a szenvedélybetegek lakókörnyezetben történő gondozása, továbbá gyógyulásuk és rehabilitációjuk elősegítése.

A Válaszút Misszió alacsonyküszöbű szolgáltatásának célja a szenvedélybetegek és közvetlen környezetük minél szélesebb körének elérése, fogadása és ellátása, a szerhasználatnak, valamint járulékos ártalmainak a csökkentése, a változás elindítása és segítése, az életvitelbeli változás ösztönzése.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi Régiója

1125 Budapest, Szarvas Gábor út 58.-60.

Az utcai szociális munka és hajléktalan emberek nappali ellátásának biztosítása

Széll Kálmán téri Nappali Melegedő

1122 Budapest, Széll Kálmán tér 17.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások: napi egyszeri étkezés biztosítása, információnyújtás, ruhapótlás, ügyintézés, közösségi együttlét lehetőségének, pihenés biztosítása

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A kerületi ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetőek, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújtanak. Az ellátórendszer hatásosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási-közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek. Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzatával szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A nyugdíjminimum 190 %-át meg nem haladó jövedelemmel rendelkezők térítésmentesen juthatnak az egyébként térítési díjköteles szociális étkeztetéshez, illetve a házi segítségnyújtáshoz.

Az Önkormányzat az Szt. és Gyvt. által meghatározott térítésmentes szolgáltatásokon kívül az idősek nappali ellátását (kivéve a demens személyek ellátását) és az étkeztetés nélkül igénybe vett értelmi fogyatékosok nappali ellátását térítésmentesen biztosítja. Házi segítségnyújtás igénybe vétele esetén - az ellátott személyes részvétele nélkül végzett - lakáson kívüli tevékenység időtartamát a havonta fizetendő személyi térítési díj kiszámításakor nem kell figyelembe venni.

Az Önkormányzat az időskorúak gondozóházában II. kerületi lakos részére térítésmentesen biztosítja az ellátást, amennyiben az ellátásban részesülő havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át és vagyonnal nem rendelkezik.

A házi segítségnyújtásért és az étkeztetésért fizetendő személyi térítési díjat a 80. életévüket betöltött személyek részére egy fizetési sávval alacsonyabb összegben kell megállapítani.

Az intézményvezető által megállapított térítési díj méltányosságból csökkenthető vagy elengedhető abban az esetben, ha az ellátást igénylő a számára a rendelet alapján megállapítható személyi térítési díj megfizetésével létfenntartását időszakosan vagy tartósan veszélyeztető helyzetbe kerülne, különösen családi és egészségi állapotában, jövedelmi helyzetében bekövetkezett változás miatt.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek, művelődési házak, játszótérek, parkok, kávézók, cukrászdák, vagy akár egy sétálóutca. Kerületünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, polgáraink többsége lokálpatrióta.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A kerület 91 %-a magyar nemzetiségűnek vallja magát, a roma népesség száma nem éri el az 1%-ot, a német nemzetiségűek száma 1%. A kerületet etnikai konfliktusok nem jellemzik.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

- A 2015. évtől kezdődően egy kerületi húsbolt havonta 10 000 Ft értékben összeállított csomagot ad egy kerületi, szociálisan hátrányos helyzetű családnak.
- A kerületünkben működő „NEMO Fich & Chips & Salad Bár” Halétterem 2014-ben nagyvonalú felajánlást tett a kerület szociálisan rászoruló lakosai számára. Havonta egy alkalommal az étterem vendégül lát 15 főt térítésmentes ebédre. Az étteremben vendégül látott személyek a Család-és Gyermejkölési Központ, valamint a kerületi gondozási központok ellátottaiból kerülnek ki. A 2016-2017-es évben 15 fő/alkalommal összesen 60 fő vendéglátására került sor.
- Az önkormányzat karácsonyi csomagokat oszt évente a szociálisan rászorult személyeknek. (2017. évben 150 csomag került kiosztásra)
- Vöröskereszt és magánadományozók karácsonyi felajánlásai

- „ADD TOVÁBB - VIDD MAGADDAL” 2016 novemberében indította el a Család-és Gyermekjóléti Központ az adományok koordinálása körében az ADD TOVÁBB - VIDD MAGADDAL elnevezésű szolgáltatást. Az adományok koordinálásával cél, azon szükségletek kielégítése, mely egyrészt abból fakad, hogy a szociálisan rászorultak egy részének nincs lehetősége, forrása saját erőből beszerezni bizonyos termékeket (élelmiszer, évszaknak megfelelő ruházat, bútor, háztartási eszközök, stb.), másrészt vannak, akiknek lehetősége van és szándéka is mások segítése.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

2014. év óta településünkön Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata valamennyi rendelkezésére álló lehetőséggel és eszközzel igyekszik a roma származású népesség esélyegyenlőségét biztosítani. A szociális, egészségügyi, köznevelési intézményekkel szorosan együttműködve törekszik a romák életminőségének javítására, jobb lakhatási körülményeik biztosítására, testi-lelki egészségük megőrzésére, oktatásuk elősegítésére.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség. Segélyezéssel nem lehet olyan mértékű jövedelmet biztosítani, amely a létfenntartási és lakhatási szükségleteket kielégíti.	Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, munkalehetőségek teremtése.
A lakossági adósságállomány újratermelődése.	A kerületi polgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése és támogatási rendszer biztosítása.
A lakhatás biztonsága az anyagi problémák miatt sok esetben veszélybe kerül.	A lakhatás támogatása, szociális bérlakások biztosítása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Forrás: Budai Polgár

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) nem más, mint az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének hazai feltételekhez igazodó alaptörvénye. Mint ilyen, bár tartalmában a gyermekekre és a gyermekes családokra irányuló szociális védelmet és ellátásokat szabályozza, több annál, mint a "rászoruló gyermekek" egyszerű szociális védelme, alapvetően tehát a gyermek jól-létének biztosítása.

A *gyermekek védelméről szóló törvény* - tekintettel a gyermekek sajátos jogaira és érdekeire - egyrésztől különböző támogatások, illetve szolgáltatások nyújtásával *segíti a családot a gyermek felnevelésében*, másrészt megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával *védelmet biztosít a családból kiemelt gyermekek számára*. Mindez a családok megerősítését szolgáló helyi és területi gondozás szerepének, az önkormányzatok ellátásra irányuló szolgáltató tevékenységének, valamint a társadalmi önszerveződések és egyéb állampolgári kezdeményezések növekedését eredményezi.

Ezen túlmenően azonban a *gyermeket a törvény olyan személyiségként kezeli, akit megilletnek az alapvető emberi jogok*, sőt azoknak is egy sajátos és komplex együttese, amely kiterjed a gyermek

érdekeire és szükségleteire, személyiségfejlődésének biztosítására, amibe az oktatás, a tehetséggondozás, a sport, az egészséges életkörülmények, a szabadidő eltöltése és az erőszakmentes környezet éppúgy beletartozik, mint családjának szociális biztonsága.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Demográfiai adatok

Korcsoportok	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év
Élve születések száma	586	818	781	787	720
0-2 éves	2533	2544	2559	2453	2445
0-14 éves	12699	13154	13365	13584	13816
15-17 éves	2059	2072	2073	2110	2203
Gyermekek kerületi összlakossághoz viszonyított aránya	19,7%	20,2%	20,4%	20.5%	21%
Összlakosságszám:	88477	89339	89598	89903	89889

Forrás: TEIR

Öt évre visszamenőleg vizsgálva megállapítható, hogy az élve születések száma kerületünkben hullámzó, 2013. évi kiugró emelkedést csökkenés váltotta fel. Az adatok azt is mutatják, hogy míg a 0-2 éves korosztály száma az élve születések tendenciáját követi, addig a teljes kiskorú lakosságot tekintve, azaz a 18 év alattiak száma évről évre növekszik, és az összlakosságszámhoz viszonyított arányuk is emelkedést mutat. Öt év alatt 19,7-ről 21%-ra emelkedett kerületünkben a kiskorúak aránya.

A II. kerületben működő helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség³ megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Kerületünkben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

³ **Veszélyeztetettség:** olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekjóléti alapellátás keretében egy jól működő gyermekvédelmi jelzőrendszer segíti a szakemberek munkáját. A problémák megoldásában elengedhetetlen az oktatási és gyermekvédelmi rendszerben dolgozó szakemberekkel való szoros együttműködés.

A kerület sajátossága, hogy igen sok az értelmiségi család. Esetükben sokszor tapasztalható, hogy nehézséget jelent akár már a gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolatfelvétel is. Olykor bizalmatlanok, illetve – állításuk szerint – náluk nincs probléma, különösen olyan, aminek megoldásához egy külső személyre lenne szükség. Általában elmondható, hogy minél magasabb státusznak örvend az adott család, annál kevésbé érkezik jelzés, illetve annál nehezebben indul el a családgondozás.

A kerületben élő gyermekek és családok problémái azonban nem csupán anyagi természetűek, hanem komplexek, és a legtöbb családot „sok-problémás” szakmai kategóriába lehet sorolni. Egyre több olyan család is a látókörbe került, akik a kerületben bérelnek lakást, és a lakhatási költségek rendezése egyre komolyabb gondot okoz számukra.

Az alapellátás hatékony működésének, valamint demográfiai sajátosságainak köszönhetően a védelembe vételi⁴ ügyek és az ideiglenes elhelyezések száma nem jelentős.

A gyermekvédelmi törvény meghatározásában a gyermek védelme elsősorban a családban történő nevelkedésének elősegítését, veszélyeztetettség megelőzését, megszüntetését jelenti, s csak végső esetben jöhet szóba a helyettesítő védelem.

A gyermekek védelmének elsősorban a gyermekjóléti alapellátás keretében kell megvalósulnia, s csak ennek eredménytelensége esetén kerülhet sor gyámhatósági intézkedések megtételére.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

2017-ben az esetek eloszlása a következők szerint alakult: védelembe vett gyerekek száma 21 fő volt. Év közben 3 gyermek (2 család) védelembe vétele eredményesség miatt megszűnt.

---

⁴ A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

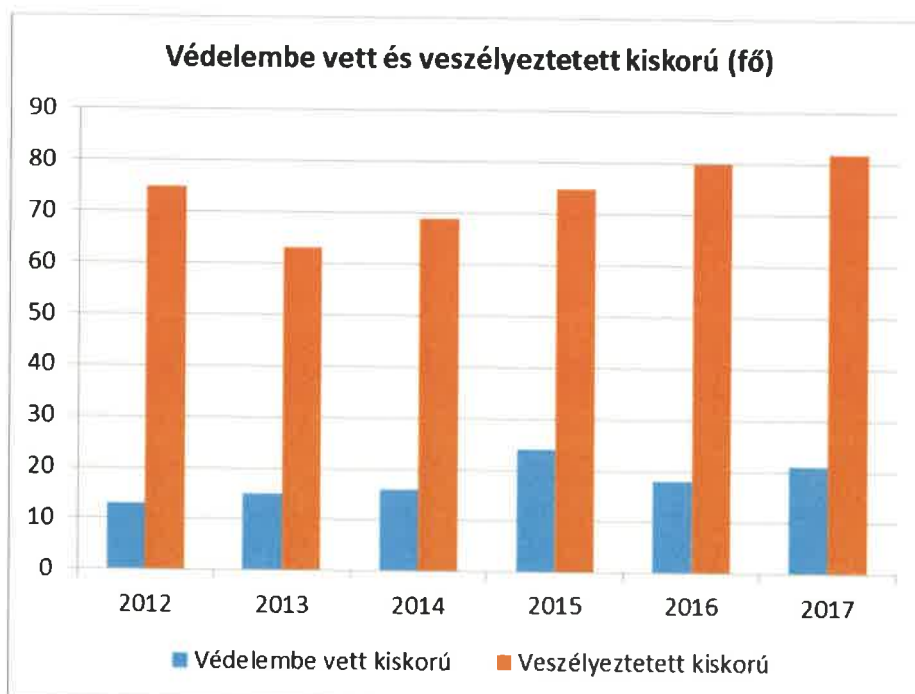
A védelembe vétel okai között családi konfliktusok szerepeltek, melynek következménye a lelki bántalmazás. Előfordult fizikai bántalmazás, elhanyagoló szülői magatartás (fizikai, érzelmi), szülők életvezetési problémái, magatartási problémák.

2017-ben 18 nevelésbe vett gyermek (9 család) volt kerületünkben, ideiglenes hatályú elhelyezett gyermek 11 fő volt (6 család). Az ideiglenes hatályú elhelyezés indoka bántalmazás (fizikai, lelki), elhanyagolás, helytelen életvezetés, szenvedélybetegség volt. Emellett 10 családba fogadott gyermek él még településünkön.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	13	75
2013	15	63
2014	16	69
2015	24	75
2016	18	80
2017	21	82

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet:

Gyvt. 67/A. § (1) „Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

2017-ben 8 család 17 gyermeke esetében állapítottuk meg a hátrányos helyzetet, ebből 11 esetben a szülők alacsony iskolai végzettsége okán, 6 esetben pedig az alacsony foglalkoztatottság miatt. Halmozottan hátrányos helyzet megállapítására 2017-ben nem került sor. Gyámhatóság által nevelésbe vett gyermek, illetve utógondozott tanulói jogviszonnyal rendelkező fiatal felnőtt hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetét 9 esetben állapította meg a kerületi gyámhatóság a tavalyi évben.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot - a Gyvt. által szabályozott módon – a jegyző állapítja meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a

Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. ingyenes tankönyv) az igénybevételére. A jövedelemhatár családosok esetében 37 050 Ft, egyedülállóknál 39 900 Ft volt 2017-ben.

Megfigyelhető, hogy évek óta csökken a kedvezményben részesülők száma, mert a jövedelemhatárok nem változtak, illetve emelkedett a minimálbér. Többnyire az egyszülős, gyesen lévő szülők, illetve az álláskeresők férnek bele a támogatásba.

2017. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben összesen 96 család, 168 gyermek részesült. A 96 családból 55 esetben egyedülálló szülő részére került megállapításra a támogatás. A kedvezményben részesülők esetében augusztus és november hónapban eseti támogatás keretében gyermekenként 6 000 Ft értékű természetbeni támogatás (Gyermekvédelmi Erzsébet utalvány) került folyósításra. Augusztus hónapban 1 014 000 Ft, novemberben 852 000 Ft összegben, mely összegeket a központi költségvetés biztosította.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás

Pénzbeli ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával kirendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül.

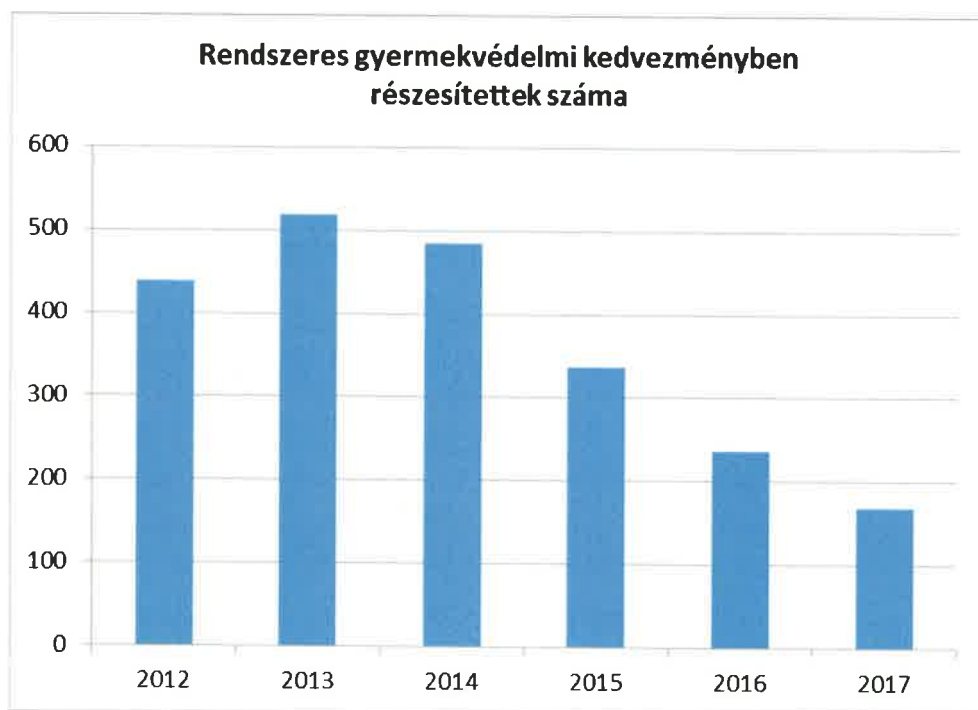
Az ellátás havi összege – gyermekenként – 6 270 Ft, melynek 90%-át a központi költségvetés biztosítja. A pénzbeli ellátásban részesülők esetében augusztus hónapban eseti pénzbeli pótlékként gyermekenként 8 400 Ft került folyósításra, melyet a központi költségvetés biztosított (a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó Gyermekvédelmi Erzsébet utalványon felül).

2017-ben egy gyámként kirendelt hozzátartozó részére került megállapításra a támogatás, két gyermek jogán, összesen 184 000 Ft-ban részesült a család ezen a jogcímen.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	438
2013	518
2014	485
2015	337
2016	236
2017	168

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A Rendelet a gyermekekhez kapcsolódó helyi juttatásokat az alábbi formákban határozza meg:

- eseti gyermekvédelmi támogatás
- gyermeknevelési támogatás

- kiegészítő gyermeknevelési támogatás
- helyi utazási bérlet támogatás
- karácsonyi támogatás
- térítésmentes ROTA vírus elleni védőoltás támogatás
- kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség

2017. évben gyermekek jogán nyújtott pénzbeli támogatásokra vonatkozó statisztikai adatok

Támogatás típusa	összeg (Ft)	gyermekek száma (fő)	családok száma (db)
Gyermeknevelési támogatás (önként vállalt feladatként)	10 096 000	104	64
Eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás (önként vállalt feladatként)	2 248 000	281	177
Eseti gyermekvédelmi támogatás (települési támogatásként)	9 137 500	393	218
Karácsonyi támogatás (önként vállalt feladatként)	5 060 000	253	154
Helyi utazási bérlet (önként vállalt feladatként)	3 177 450	77	58

Forrás: Ellátási Osztály

Kerületünkben ún. családi segélyezési gyakorlatot folytatunk, ami azt jelenti, hogy az egy-egy családba tartozókat az összes támogatás tekintetében egy ügyintéző kezeli. Ezáltal van lehetőség odafigyelni, hogy egy-egy család minden olyan támogatási eszközt megkapjon, ami a helyzetének rendezésében segítheti.

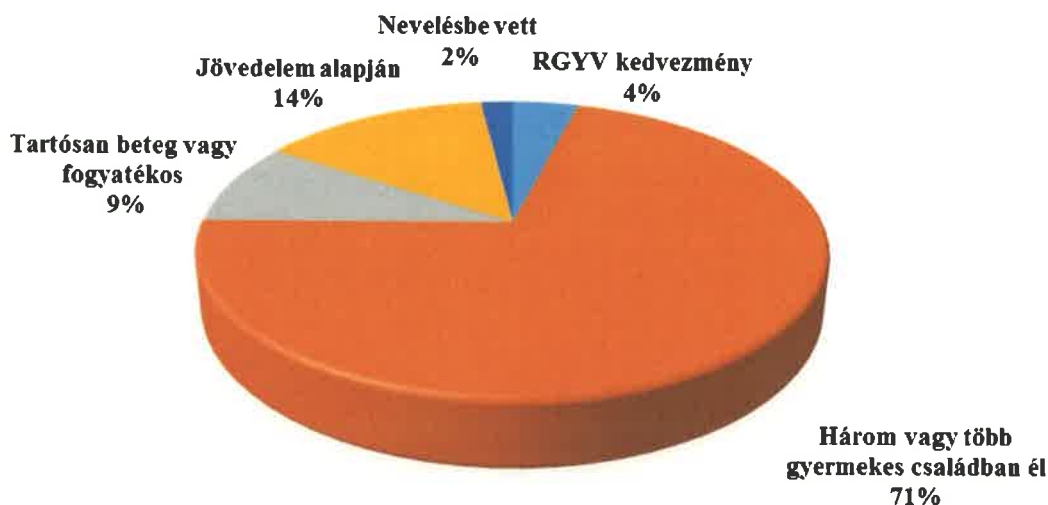
d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A II. Kerületi Önkormányzat és intézményei kiemelt figyelmet fordítanak a rászoruló gyermekek étkezésének biztosítására. A kedvezményes étkezés minden II. kerületi (állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező) gyermek részére biztosított. A II. kerületben működő önkormányzati, valamint állami fenntartású intézményekbe járó gyermekek esetében normatív, valamint méltányossági alapon történő támogatás igénylése az adott köznevelési intézményben történik, míg a nem önkormányzati, nem állami fenntartású, illetve nem a II. kerület területén működő intézményekben tanulók esetében az erre irányuló kérelmet a Polgármesteri Hivatalhoz lehet benyújtani.

2016. január 1-jétől a Gyvt. szabályozása alapján a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatként biztosítják a szünidei gyermekétkeztetést, amelyre a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek

jogosultak, ideértve azokat is, akik nem rendelkeznek intézményi – bölcsődei, óvodai vagy iskolai tanulói jogviszonnyal.

Nomatív kedvezmények megoszlása

Forrás: Intézményirányítási Osztály

Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok (bölcsődés, óvodás, általános iskolás és gimnáziumi korosztály)
 Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat, valamint a Közép-Budai Tankerületi Központ által fenntartott köznevelési intézmények 2017. évben

Intézmények	2017. októberi statisztikai létszám összesen (fő)	Sajátos nevelési igényű tanulók		Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók	Gyermekétkeztetés - 2017. év					Mértányossági kedvezmény
		integrált nevelés (fő)	speciális tagozat (fő)		Normatív kedvezmények					
					Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	Három vagy több gyermeces családban él	Tartósan beteg vagy fogyatékos	Jövedelem alapján	Nevelésbe vett	
Bölcsődék összesen:	300	10	0	0	8	94	32	60	1	
1. Bolyai Utcai Óvoda	140	3	0	0	0	32	13	18	2	
2. Budakeszi Úti Óvoda	179	6	0	0	0	42	13	41	0	
3. Hűvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda	134	5	0	2	0	36	5	27	0	
4. Kitaibel Pál Utcai Óvoda	166	2	0	0	2	34	4	33	0	
5. Kolozsvár Utcai Óvoda	262	0	0	0	4	95	8	39	0	
6. Községház Utcai Óvoda	116	2	0	2	1	45	4	38	0	
7. Pitypang Utcai Óvoda	139	2	0	0	1	34	7	23	0	
8. Százszorszép Óvoda	276	6	0	0	1	65	5	72	0	

9.	Szemlőhegy Utcai Óvoda	214	3	0	0	1	58	13	26	0
10.	Törökvész Úti Kézműves Óvoda	142	0	0	0	0	27	5	34	1
11.	Virág árok Óvoda	237	4	0	1	0	65	7	24	0
12.	Völgy Utcai Ökumenikus Óvoda	208	2	0	0	6	86	6	33	0
Óvodák összesen:		2213	35	0	5	16	619	90	408	3

Intézmények	2017. októberi statisztikai létszám összesen (fő)	Sajátos nevelési igényű tanulók		Bellestekedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók	Gyermekétkeztetés - 2017. év					
		integrált nevelés (fő)	speciális tagozat (fő)		Normatív kedvezmények					Mértányossági kedvezmény
					Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	Három vagy több gyermekes családban él	Tartósan beteg vagy fogyatékos	Jövedelem alapján	Nevelésbe vett	
1. Áldás Utcai Általános Iskola	760	0	0	23	4	172	8		0	5
2. Budenz József Általános Iskola és Gimnázium	684	13	0	39	2	132	14		0	0
3. Csik Ferenc Általános Iskola és Gimnázium	750	17	0	54	21	100	15		5	7
4. Fillér Utcai Általános Iskola	606	6	0	33	7	102	9		0	6
5. II. Rákóczi Ferenc Gimnázium	686	2	0	24	1	77	7		0	0
6. Klebelsberg Kuno Általános Iskola és Gimnázium	887	45	0	105	11	175	22		0	17
7. Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Gimnázium és ZAMI	573	7	0	34	12	118	4		0	4
8. Máriaremete-Hidegkúti Ökumenikus Általános Iskola	514	5	0	35	5	290	7		0	7
9. Móricz Zsigmond Gimnázium	695	1	0	44	2	58	2		0	0
10. Pitypang Utcai Általános Iskola	455	2	0	9	4	80	5		1	2
11. Remetekertvárosi Általános Iskola	400	25	0	51	9	89	18		0	21
12. Szabó Lőrinc Kéttannyelvű Általános Iskola és Gimnázium	813	13	0	24	8	104	12		3	8
13. Törökvész Úti Általános Iskola	204	19	0	26	12	36	7		9	2
14. Újlaki Általános Iskola	509	18	31	39	13	92	39		28	2
Iskolák összesen:	8536	173	31	540	111	1625	169	0	46	81
Mindösszesen:	11049	218	31	545	135	2338	291	468	50	81

Forrás: Intézményirányítási Osztály

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Pontos adatokkal nem rendelkezünk, de a gyermekvédelem, gyermekjólét területén külföldi állampolgárságú gyermek nem került a látótérbe.

4.2 Szegregált, teleszzerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A kérdés nem releváns, szegregált, teleszzerű lakókörnyezet nincs a II. kerület területén.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	34	538
2013	35	531
2014	34	441
2015	34	561
2016	35	544
2017	33	549

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői álláshelyek száma, valamint az egy védőnőre jutó gyermekek száma relevánsan nem változott az elmúlt években. Betöltetlen védőnői státusz nincsen kerületünkben.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A kerületben 15 házi gyermekorvos praktizál 5 telephelyen, betöltetlen gyermekorvosi praxis nem volt az elmúlt 5 évben. Az egy gyermekorvosra jutó gyermekek száma stagnál. A gyermekfogászati ellátást 3 telephelyen 6 közalkalmazott fogorvossal látja el. A gyermekügyeleti ellátását a Főnix Zrt. látja el a II. kerületre vonatkozóan. A lakosság járóbeteg-szakellátását mind a felnőttek, mind a gyermekek tekintetében a II. Kerületi Egészségügyi Szolgálat végzi.

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma
2016	1 (2016. szept.17-től-2016.dec. 1.)	76832	14283	200	15
2017	0	73800	14142	232	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását minden köznevelési intézmény vállalja. az intézményekben a speciális fejlesztést fejlesztő pedagógusok és utazó gyógypedagógusok látják el.

A bölcsődei és óvodai feltöltöttséget befolyásolja, hogy egyre több SNI-s gyermek kerül be. A bölcsődékben a gondozási év elején, illetve év közben derül ki, hogy valamilyen elmaradásuk van. A 15/1998 (IV.30.) NM rendelet szigorítása óta pedig azokban a csoportokban, ahol 1 SNI gyermek van, 10 gyermek lehet a csoportban; ahol pedig 2 SNI gyermek ott 8 gyermek gondozható.

Ez a szigorítás egyfelől segíti a kicsik fejlődését, ha nagyfokú elmaradásuk van és több idő szükséges a gondozásukra, azonban, ha enyhe az elmaradás egy-egy gyermeknél, akkor az eddigi tapasztalatok szerint továbbra is biztonsággal lehetne 12 gyermeket gondozni. Sajnos a rendelet nem tesz különbséget e téren, ezért néhány esetben a kelleténél jobban csökken a statisztika szerint a feltöltöttség.

d) gyermekjóléti alapellátás és e) gyermekvédelem

Gyvt. 15. § (2) „A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

Forrás: Szolgáltatástervezési koncepció 2017. évi felülvizsgálata

A 2016-ban az Szt., valamint a Gyvt. jogszabályok változásaiból eredő szervezeti, strukturális és szakmai változtatások szerint átszervezésre került a korábbi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ családsegítésre és gyermekjóléti szolgáltatásra vonatkozó tevékenysége, így a szakmai integráció során, Család- és Gyermekjóléti Központ névvel, új feladatelosztásban látja el az intézmény a gyermekvédelemre vonatkozó törvényi kötelezettségeit.

Az intézményen belül két szervezeti egység ellátásában valósulnak meg a gyermekjóléti szolgáltatásra vonatkozó gyermekvédelmi tevékenységek.

A **család-és gyermekjóléti szolgálat** feladatellátásába kerültek a korábbi családsegítői feladatok és a gyermekjóléti szolgáltatás veszélyeztetettséget megelőző és veszélyeztetettséget megszüntető személyes segítő szolgáltatásai.

Ennek értelmében a szolgálat ellátja a családsegítést és *gyermekjóléti szolgáltatást, valamint a család-és gyermekjóléti szolgálat feladatait.*

Az Szt.-ben foglaltak szerint a családsegítés a szociális és mentálhigiénés problémák esetén az életvezetési nehézségek elhárítása és feloldása, továbbá a helyi szociális szükségletek feltárásának és megoldásának elősegítése.

A *Gyvt.-ben foglaltak szerint gyermekjóléti szolgálatként biztosítja a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését.* A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését szolgálja. Ennek érdekében *szociális segítőmunkát végez.* Feladata még a családon belüli erőszak gyermekáldozataival való kiemelt foglalkozás, gyermekpszichológiai tanácsadáshoz, fejlesztőpedagógiai tanácsadáshoz való hozzájárás szervezése.

A **család-és gyermekjóléti központ** a továbbiakban ellátja a korábbi gyermekjóléti központ által végzett feladatok közül:

- a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység keretében, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése és a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében végzendő *esetmenedzseri feladatokat,*
- a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos *speciális szolgáltatásokat,* programokat, amelyek keretében az alábbi ellátásokat biztosítja:
  - utcai szociális munka,
  - készenléti telefon biztosítása,
  - kapcsolattartási ügyelet,
  - óvodai és iskolai szociális munka,
  - jogi tájékoztatás,
  - pszichológiai tanácsadás,

- családkonzultáció,
- családterápia,
- fejlesztőpedagógiai szolgáltatás.

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat

A szolgálat ellátja a Szt.-ben megfogalmazott családsegítés feladatait és a Gyvt.-ben előírt gyermekjóléti szolgáltatást.

A szakmai csoport egyéni tanácsadás, esetkezelés, munkavállalási-, hátralékkezelési-, pszichológiai-, jogi tanácsadás és különböző tematikus csoportok, klubok, valamint családterápia és konzultáció biztosításával áll az igénybe vevők rendelkezésére.

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás.

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése, szakmai kapcsolatok

Az észlelő- és jelzőrendszerrel történő együttműködés további erősítése is cél volt 2016-ban. Jelentősen nőtt a szakmaközi megbeszélések száma, valamint elmondható, hogy az esetek vitele során az ügyben érintett jelzőrendszeri tagok együttműködnek.

A köznevelési intézmények, a rendőrség, a gyámhivatal, kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók, az ügyészség, bíróság, egyesületek, az átmeneti gondozást nyújtók, Polgármesteri Hivatal, a személyes gondoskodást nyújtó intézmények éltek jelzési kötelezettségükkel az elmúlt években, illetve több esetben lakossági bejelentések is történtek.

Új, önálló munkakör az iskolai szociális munkás feladatköre, aki a köznevelési intézmények és bölcsődék munkatársaival kezdeményez egy aktív, a gyermekek problémáira, szocializációs elakadásaira fókuszáló, a gyermekek veszélyeztetettségét megelőző szakmai együttműködést.

Az igénybe vevő személyekről felvett adatok alapján elmondható, hogy az anyagi jellegű problémák megoldásában kéri legnagyobb számban a segítséget, ezt követi a foglalkoztatással kapcsolatos igénybevitel. Az alacsony jövedelem miatt jellemzően az alapvető szükségletek kielégítésének hiányáról van szó, továbbá a felhalmozott közüzemi tartozások megfizetését nem tudták megoldani segítség nélkül az ügyfelek.

Magas számban fordul elő a családi-kapcsolati konfliktus a szociális segítőmunkában részesülő személyek, gyermekek családjában és közel azonos mértéket mutat a családon belüli bántalmazás.

A családok rendelkezésére elsősorban a központ saját szolgáltatásai állnak (pl. családterápia, mediáció, fejlesztőpedagógiai ellátás, jogi segítségnyújtás), valamint a kerületben működő pedagógiai szakszolgálatot, egészségügyi ellátórendszer szolgáltatásait tudják ajánlani.

A gyermekjóléti szolgáltatásnál a gyermekek problémái, a családban észlelt veszélyeztető tényezők legnagyobb számban, jelzések útján kerülnek a látókörbe, kisebb számban fordult elő,

hogy a szülő egyéb problémája miatt kért segítséget és a segítő folyamat során derült fény a gyermek veszélyeztetettségére.

Azokban az esetekben, amikor alapellátásban történő segítségtől eredmény nem várható, illetve a gyermekvédelmi probléma megszüntetésében a szülő nem partner, nem kíván együttműködni, gyermekvédelmi gondoskodást – védelembe vételt – javasolnak.

Gyermekjóléti Központ

A szervezeti átalakulásnak köszönhetően jelentős változás, hogy a Család- és Gyermekjóléti Központokhoz tartozó szakmai egysége a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedéssel érintett családok/gyermekes eseteivel foglalkozik. Így az intézményben elkülönül az önkéntes együttműködésen alapuló segítségnyújtás és a hatósági intézkedéssel, kötelezéssel történő együttműködés.

Az esetmenedzselés során felmerülő hiányzó ellátás/szolgáltatás továbbra is elsősorban a felnőtt és gyermek pszichiátriai ellátás, a fogyatékos, illetve a pszichés problémákkal küzdő gyermekek számára megfelelő oktatási–nevelési intézmények és ehhez kapcsolódóan a bentlakást biztosító intézmény lehetősége.

Az átszervezés keretében a központ szakmai egységében létrejött a **mentálhigiénés csoport**, melynek szakemberei a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, gyermekelhelyezés, kapcsolattartási problémák esetében, illetve egyéb életvezetési, szociális nehézségek kezelése érdekében nyújtanak szolgáltatásokat, így pszichológusi tanácsadást, családterápiát, családkonzultációt, mediációt/közvetítő eljárást biztosítanak.

A központ szakmai egységéhez **gyermekbántalmazással, elhanyagolással** kapcsolatos esetek is érkeznek. A fizikai elhanyagolások a szülők mentális, életvezetési problémáiból adódnak többnyire.

A *családon belüli erőszakkal*, elsősorban lelki bántalmazással kapcsolatban, bejelentés főként magától az érintett féltől érkezik. Ezek az esetek válás, kapcsolattartás, gyermekelhelyezés kapcsán kerülnek jelzésre. Amennyiben az eset mediálható, akkor ebben a központ mediátorai tudnak segíteni, illetve a mentálhigiénés csoport szolgáltatásai kínálható fel.

Gyermekek napközbeni ellátása

Bölcsődei ellátás részletezésre kerül a „Nők célcsoport” részénél.

Az intézmények jól felszereltek, izlésesen berendezett szobákkal, életkornak megfelelő játékokkal rendelkeznek.

Az Egyesített Bölcsőde 6 tagintézményében 390 alapellátási és 54 szolgáltatási férőhelyen nyújt a családok számára napközbeni ellátást.

A bölcsődébe jelentkezők száma ebben a gondozási évben is meghaladta a felvehető számát.

Alapellátási egységekbe a 2017-18-as nevelési-gondozási évre 340 fő jelentkezett, 251 fő gyermeket tudtak felvenni az óvodába menő gyermekek megüresedő férőhelyeire. Sajnos 89 kisgyermek számára nem volt férőhely, így ők várólistára kerültek.

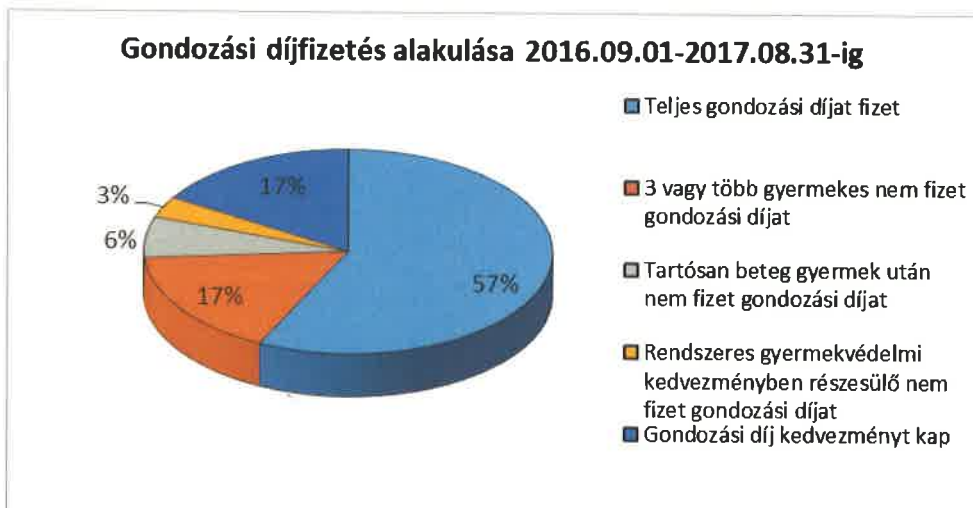
A felügyeleti csoportok megüresedett 34 férőhelyére is túljelentkezés volt (86 fő), viszont közülük sokan másik bölcsődék alapellátási csoportjába bekerült.

Mind a 6 tagintézményben kialakításra került sószoza, ahol a gyermekek prevenció jelleggel rendszeresen járhatnak. A száraz sószobák előnye, hogy a só jótékonyan hat az immunrendszerre, segít megelőzni az akut megbetegedéseket és csökkenti az allergia okozta légzőszervi panaszokat.

Az alapellátás keretén belül mindegyik bölcsőde fogad spontán integrációban megkésztetett fejlődésmentű, sajátos nevelési igényű kisgyermeket, de elsősorban a Budagyöngye Bölcsőde az, amely tárgyi és személyi feltételeiben leginkább felkészült a korai integrációra. Itt van logopédiai szoba, tornaterem, szenzoros szoba, hidroterápiás medence. A kerület Pedagógiai Szakszolgálatával kötött megállapodás alapján a gyógypedagógiai szakemberek főként itt végzik fejlesztő tevékenységüket.

A tapasztalatok szerint minden évben emelkedik az eltérő fejlődésmentű gyermekek száma és főként azoknak a száma, akiknek prevencióra lenne szükségük.

A bölcsődébe járó gyermekek a Gyvt. értelmében különböző mértékű kedvezményben részesülhetnek. A személyi térítési díjkedvezmény megállapításához szükséges, hogy a szülő nyilatkozzon a törvényi keretekben lefektetett térítési díj mentességéről, vagy a díjkedvezmények igénybevételéhez jövedelemnyilatkozatot nyújtson be.

Forrás: Egyesített Bölcsőde

A grafikonon látható, hogy a bölcsődét igénybe vevő családok közül hány % jogosult, gondozási díjkedvezményre, illetve a szülők közül hány %-nak kell a teljes gondozási díjat megfizetnie.

450 gondozott gyermek közül 257 gyermek a család jövedelme alapján nem részesült gondozási díjkedvezményben, ez az összlétszám 57,11 % át jelenti. 193 család, azaz 42,89 % pedig olyan anyagi körülmények között él, vagy a törvény értelmében jogosult különböző mértékű kedvezményre, illetve nem kell gondozási díjat fizetnie.

Egyéb napközbeni ellátási formák:

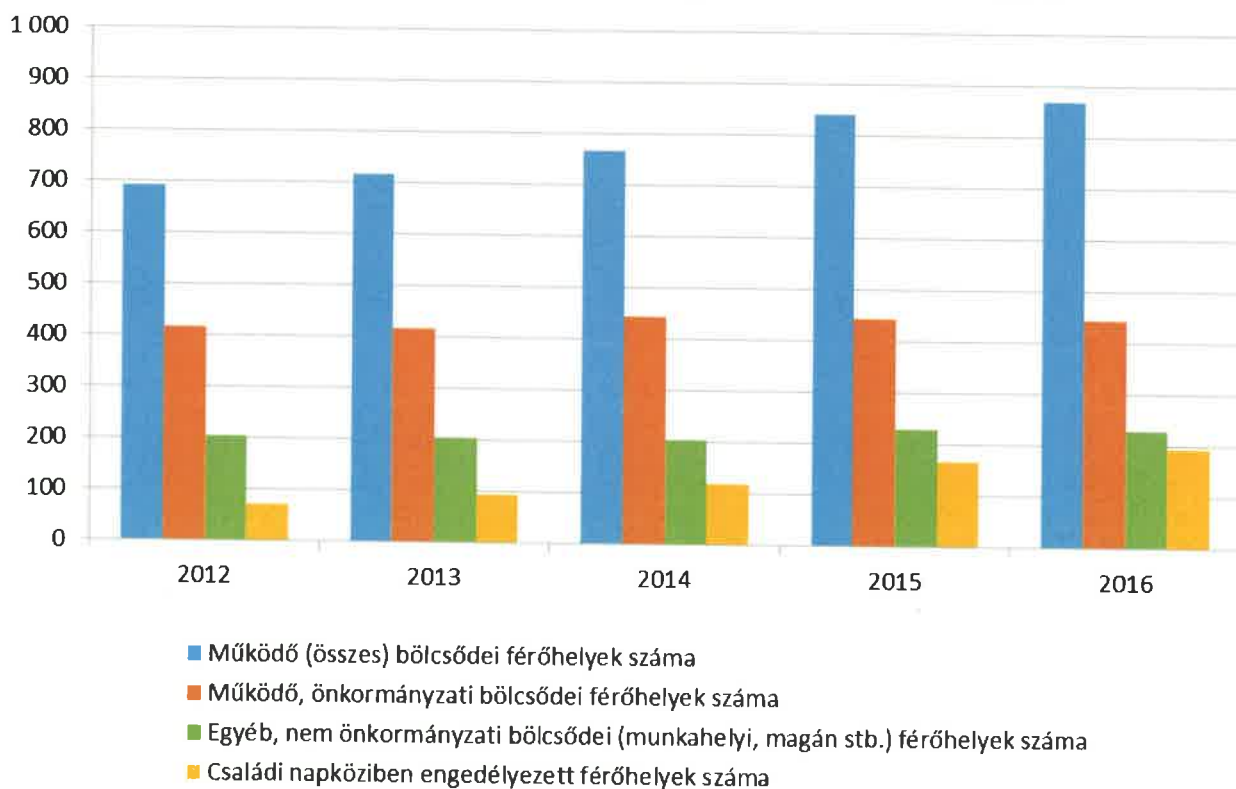
- családi bölcsődék
- házi gyermekfelügyelet

Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én)
2012	693	416	204	73
2013	716	416	204	96
2014	768	444	204	120
2015	841	444	230	167
2016	869	444	230	195

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A gyermekek és a családok átmeneti gondozását az önkormányzat ellátási szerződések megkötésével biztosítja a kerület lakosainak.

Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

- **Helyettes szülői szolgáltatás**

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat 2007-ben ellátási szerződést kötött a Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesülettel (továbbiakban: Fehér Kereszt Egyesület) a 0-3 éves korú gyermekek átmeneti gondozása, a szerződés 2014. évi módosítását követően lehetőség van a 0-12 éves életkorú gyermekek helyettes szülőnél való elhelyezésére is.

A helyettes szülői szolgáltatás teljes körű (éjjel-nappali) ellátást nyújt hosszabb-rövidebb időre a rászoruló gyermekes családok részére. A segítséget azok a szülők kérik, akik valamilyen oknál fogva (pl. betegség, kórházi tartózkodás, hajléktalanság, rendkívüli munkavégzés stb.), a gyermekük gondozását átmenetileg nem tudják a saját háztartásukban megoldani. A segítő családok a feladatra való gondos felkészülés után saját otthonukba fogadják be a szolgáltatást kérő családok gyermekeit, akik szerető, biztonságot nyújtó környezetben élhetnek addig, míg a család élethelyzete nem rendeződik, avagy egyéb gyermekvédelmi ellátást nem kell igénybe venni.

- **Gyermekek átmeneti otthona**

Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Gyermekek Átmeneti Otthona a jogszabályban foglaltaknak megfelelően teljes körű ellátást nyújt a gondozott gyermekek (0-18 évig) számára, biztosítja az életkoruknak megfelelő, legalább ötszöri, abból legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést, szükség esetén az évszaknak megfelelő ruházatot, a mindennapos tisztálkodáshoz szükséges anyagokat, a tanuláshoz szükséges tanszereket és egyéb iskolai felszereléseket.

Családok átmeneti otthona

Ellátási szerződés alapján a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány Családok Átmeneti Otthonban és a Jó Pásztor Nővérek Kongregációja által fenntartott Jó Pásztor Anyaotthonban, valamint a Jó Pásztor Háza Anyaotthonban van lehetőség átmeneti gondozást biztosítani a családok részére.

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Kábítószer Egyeztető Fóruma (továbbiakban: KEF), mint a szervezetek együttműködésének jó példája

A KEF résztvevői:

- Ellátási Osztály
- Intézményirányítási Osztály
- BFKH II. Kerületi Népegészségügyi Intézet
- BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság
- Polgármesteri Kabinet
- Válaszút Misszió
- Család- és Gyermejjóléti Központ

A KEF működésének célja, hogy fórumot és lehetőséget teremtsen arra, hogy mindazon szervezetek, intézmények, akik a kábítószer használatának megelőzésével, észlelésével, következményeivel és kezelésével foglalkoznak, vagy tenni szeretnének a szerhasználat,- az ártalom csökkentésének érdekében, együtt tudjanak működni egymással.

A KEF segíti a résztvevőket, hogy közösen cselekedjenek, hogy hozzáférjenek a munkájukhoz szükséges információkhoz, hogy összefogva nagyobb tömeget elérő, sikerebb programokat tudjanak megvalósítani a szervezetek.

A KEF tehát tájékoztat, segít, de önmaga nem, csak tagszervezetei végeznek munkát. Feladata a fontosabb irányok egyeztetése, az összefogás megteremtése.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az Erő(d)térben kialakult szabadidős tevékenység fókuszában a hatékony prevenciós munka áll. Ennek jegyében történik a szabadidős elfoglaltságok tervezése és lebonyolítása.

Az Erő(d)tér programjait vonzóvá téve, minél több gyermeket kívánnak elérni. Az Erő(d)térben lehetőségük van a gyermekeknek, fiataloknak, hogy preventív célú szabadidős programokon vegyenek részt.

A Család- és Gyermejjóléti Központ 2017-ben az alábbi feladatokat végezte, melyben a gyermekek, fiatalok számára szervezett szabadidős programokkal, egyéni támogató szolgáltatással kívánt alternatívát, kreatív időtöltést nyújtani a résztvevők számára.

Négy tábor került megszervezésre:

- A gyermekek az ún. Balaton kerülő biciklis táborban vehettek részt. Ezen a 6 napos túrán összesen 11 gyerek vett részt, három segítő kíséretével.
- A velencei evezős táborban szintén három kísérelővel és 12 gyermek részvételével zajlott a program.

- A szigligeti táborban 16 gyermek nyaralt, három utcai szociális munkás kolléga közreműködésével.

- A velencei jóga táborban 10 gyermek vett részt.

A nyári szünetben, szerdai napokon külső programokon 46 gyermek vett részt.

A szabadidős programok között szerepelt filmnézés, film-klub vagy mozi látogatás formájában.

Többek között a gyermekekkel ellátogattak a Tatai Patara elnevezésű történelmi programra (Tatára), a Millipop játszótérbe, a Természettudományi Múzeumba.

A nyári iskolai napközis táborba óvodai - iskolai szociális munkásokkal közösen két alkalommal történt program szervezése az ott lévő gyerekeknek (54 gyerek).

Az év során havonta egy szombati napon a kollégák az évszaknak megfelelő szabadidős programokat (pl. korcsolya, görkorcsolya, kalandpark, kerékpár és gyalogtúrák, kiállítások, játszótér, foci, strandolás, stb.) szerveznek. Az ünnepi alkalmak is megrendezésre kerülnek, úgy mint farsangi buli, Halloween party, húsvéti-, adventi- és karácsonyi készülődés.

Az Erő(d)térben lehetőséget biztosított az intézmény a közösségi szolgálat teljesítésére, ezzel 2015-ben 46 fő, 2016-ban 38 tanuló élt. A közösségi szolgálatot teljesítők és a hallgatók a korrepetálásban, gyermekkísérésben, ifjúsági animátorként vettek részt.

Az Erő(d)tér forgalma 2016-ban 2070 főt jelentett.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012	59	230	1386	2772	3	0
2013	62	264	1551	3399	1	0
2014	61	239	1513	4023	0	0
2015	394	190	1579	4660	0	0
2016	889	159	1582	n.a.		0
2017	858	130	1601	n.a.		0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2016. január 1-jétől a Gyvt. szabályozása alapján a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatként biztosítják a szünidei gyermekétkeztetést, amelyre a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek jogosultak, ideértve azokat is, akik nem rendelkeznek intézményi – bölcsődei, óvodai vagy iskolai tanulói jogviszonnal.

2017. október 31-i adatok szerint a hátrányos helyzetű gyermekek száma a kerületben 9 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nem volt. A szünidei gyermekétkeztetést az érintett családok egyike sem vette igénybe.

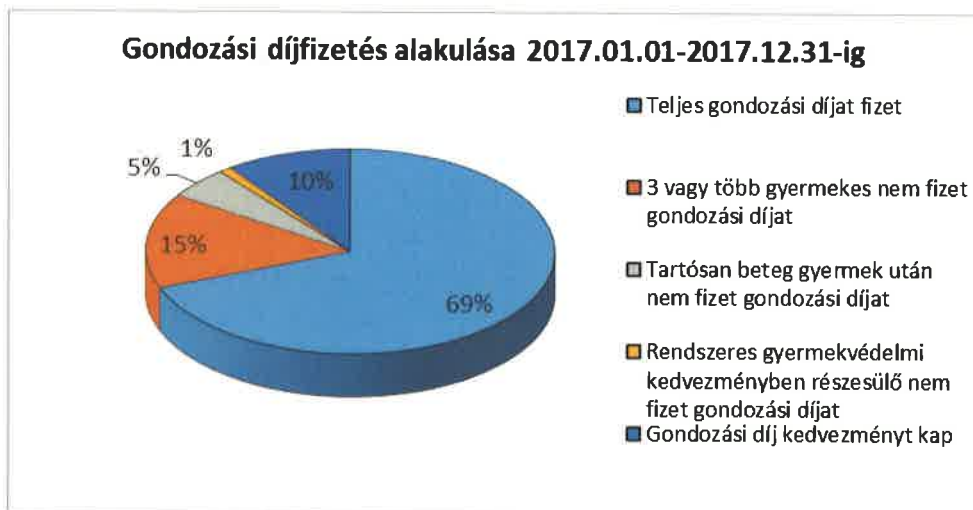
A 2017/2018-as tanévtől minden 1-9. évfolyamos gyermek államilag részesül ingyenesen tankönyvellátásban.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről, vagy az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A bölcsődébe járó gyermekek a Gyvt. értelmében különböző mértékű kedvezményben részesülhetnek. A személyi térítési díjkezdmény megállapításához szükséges, hogy a szülő nyilatkozzon a törvényi keretekben lefektetett térítési díj mentességéről, vagy a díjkezdmények igénybeviteléhez jövedelemnyilatkozatot nyújtson be.

Forrás: Egyesített Bölcsőde

A grafikonon látható, hogy a bölcsődét igénybe vevő családok közül hány % jogosult, gondozási díjkezdményre, illetve a szülők közül hány %-nak kell a teljes gondozási díjat megfizetnie.

643 gondozott gyermek közül 449 gyermek a család jövedelme alapján nem részesült gondozási díjkezdményben, ez az összlétszám közel 70 % át jelenti. 194 család, azaz 30 % pedig olyan

anyagi körülmények között él, vagy a törvény értelmében jogosult különböző mértékű kedvezményre, illetve nem kell gondozási díjat fizetnie.

A szociálisan rászoruló gyermekek a fent részletezett esetekben a Rendelet alapján támogatásokban részesülnek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalma a 4.1. pontban szerepel.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékossgal együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (2011. évi CXCV. tv. 4. § 25.)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. (2011. évi CXCV. tv. 4. § 3.)

Az óvodás korú gyermekek létszáma szignifikánsan nem változott, viszont elmondhatjuk, hogy az óvodai férőhelyek bővítésének eredményeként valamennyi óvodai felvételi igényt ki tudunk elégíteni. 12 óvoda működik a területen 19 telephelyen, összességében 2300 férőhellyel. A következő évben átadásra kerül egy új óvodai telephely, az átmeneti jelleggel működő mobil óvoda helyett. 206 diplomás óvodapedagógus és 111 dajka dolgozik az intézményekben, de még szükséges lenne 15 óvónő és 5 dajka felvételére. A 12 óvoda alapító okirata szerint integráltan nevel sajátos nevelési igényű gyermekeket az alábbiak szerint:

Az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai felvételéről, a nevelésükre az alapító okiratuk szerint jogosult óvodák és azok elérhetősége

Óvoda neve, címe:	SNI kategória
Bolyai Utcai Óvoda 1023 Budapest, Bolyai utca 15.	autizmus spektrumzavar
Budakeszi Úti Óvoda 1021 Budapest, Budakeszi út 75.	autizmus spektrumzavar
Szászszorszép Óvoda 1024 Budapest, Filler utca 29.	autizmus beszéd fogyatékos, spektrumzavar, látássérült -

	gyengénlátó,
Hűvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda 1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 133.	tanulásban akadályozott, beszéd fogyatékos, mozgássérült,
Kitaibel Pál Utcai Óvoda 1022 Budapest, Kitaibel Pál utca 10.	beszéd fogyatékos, látássérült – gyengénlátó,
Kolozsvár Utcai Óvoda 1028 Budapest, Kolozsvár utca 15-19.	tanulásban akadályozott, hallássérült, mozgássérült,
Községház Utcai Óvoda 1028 Budapest, Községház utca 4.	beszéd fogyatékos
Pitypang Utcai Óvoda 1025 Budapest, Pitypang utca 17.	hallássérült
Szemlőhegy Utcai Óvoda 1024 Budapest, Szemlőhegy utca 27/b.	beszéd fogyatékos, látássérült - gyengénlátó
Törökvész Úti Kézműves Óvoda 1022 Budapest, Törökvész út 18.	látássérült - gyengénlátó, beszéd fogyatékos, mozgássérült,
Virág Árok Óvoda 1026 Budapest, Virág árok 8.	beszéd fogyatékos, hallássérült
Völgy Utcai Ökumenikus Óvoda 1021 Völgy utca 1-3	beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavar,
Minden óvoda ellátja az integrálható egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, körzetébe tartozó gyermekeket.	

Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	19	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	2300	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógy pedagógiai neveléssel együtt)	95	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6-18 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )	5 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	206	15
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	206	15
Gyógy pedagógusok létszáma	15	-
Dajka/gondozónő	111	5
Kisegítő személyzet	80	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	2797	83	2290	17	2205	0
2013	2870	92	2550	18	2396	0
2014	2785	94	2610	19	2232	0
2015	2869	97	2718	19	2282	0
2016	2817	98	2748	19	2331	0

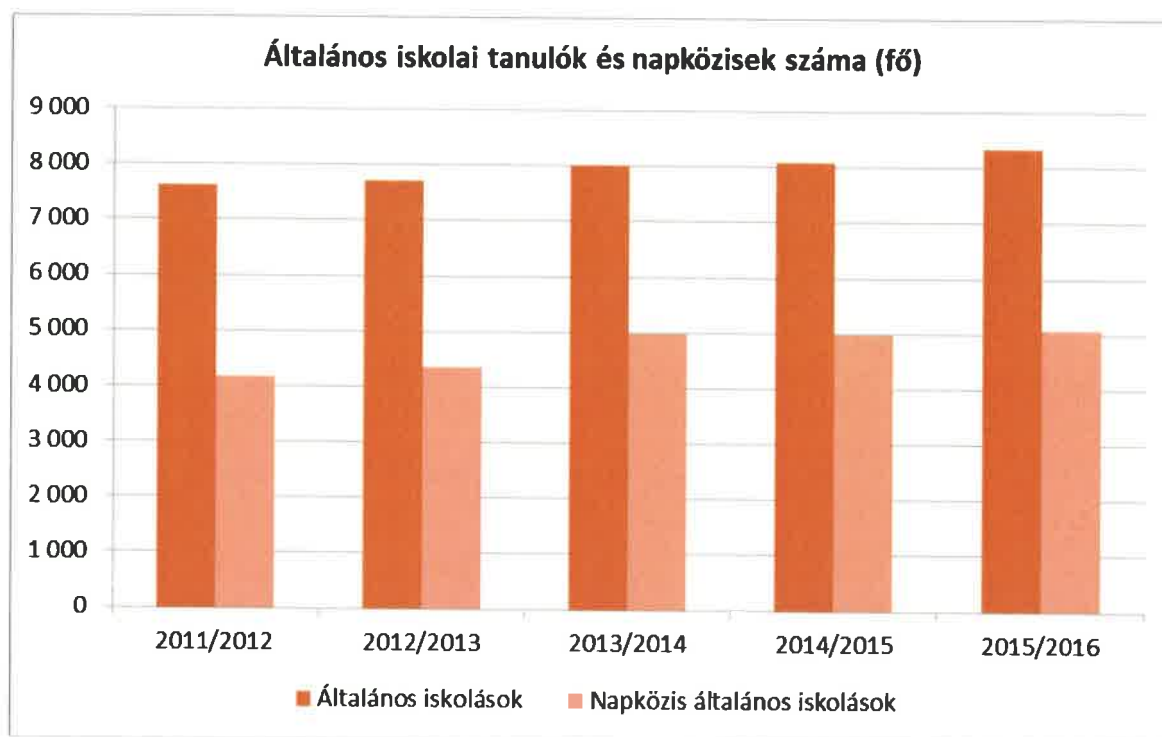
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Budapest II. kerületében 7 általános iskola, 5 gimnázium, valamint 12 általános iskola és gimnázium működik, köztük több alapítványi és magániskola is található. Az elmúlt 5 tanév adatai alapján megállapítható, hogy növekszik a kerületi általános iskolák tanulójának száma. Az iskolákban gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok elérhetőek, illetve növekszik a kifejezett gyógypedagógiai osztályok száma.

Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	4176	3453	7 629	4165	54,6%
2012/2013	4288	3418	7 706	4359	56,6%
2013/2014	4536	3470	8 006	4975	62,1%
2014/2015	4585	3508	8 093	4991	61,7%
2015/2016	4626	3715	8 341	5065	60,7%

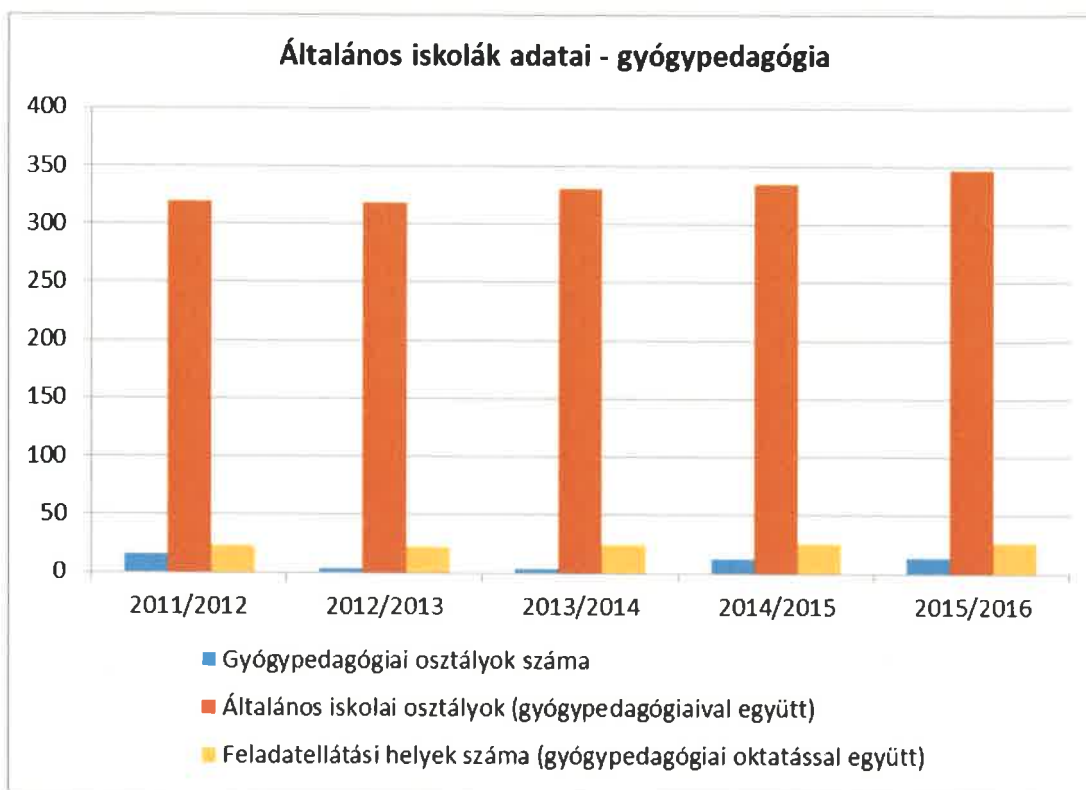
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	15	320	23
2012/2013	3	318	22
2013/2014	3	330	24
2014/2015	12	335	25
2015/2016	13	347	26

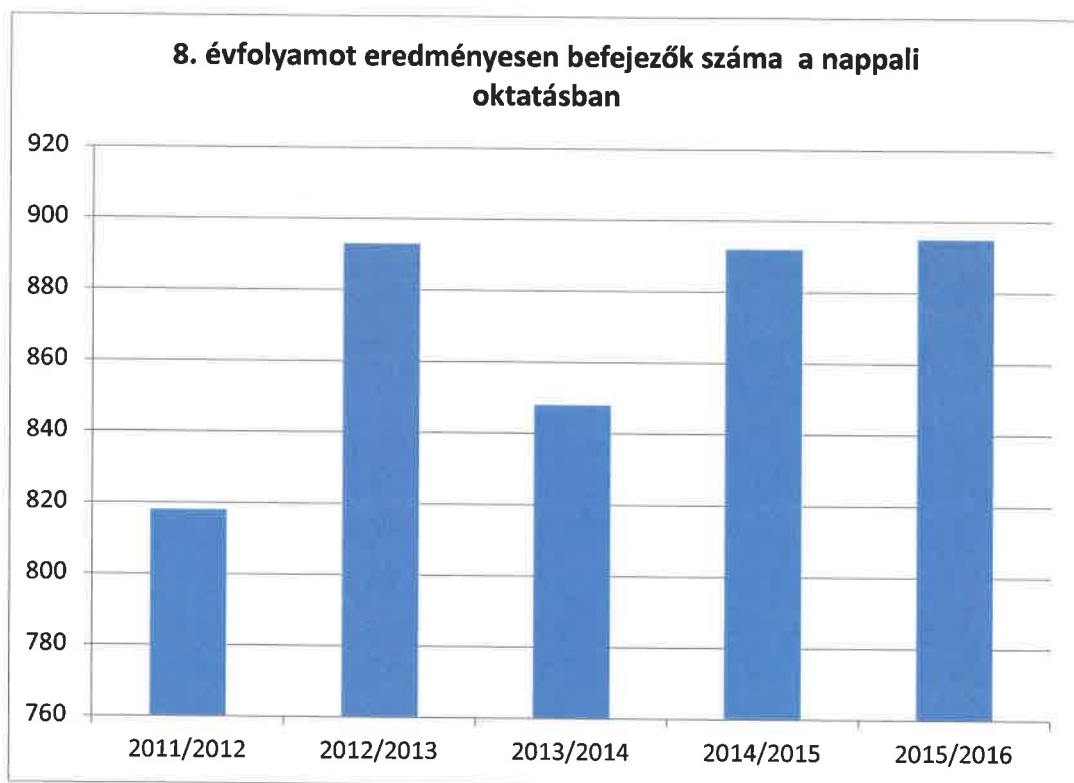
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2011/2012	818
2012/2013	893
2013/2014	848
2014/2015	892
2015/2016	895

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói

Iskolai szociális munka - „Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás”

2016 januárjától új struktúrában a korábbi évektől eltérő módon folyik az iskolai szociális munka. A 2017. év tapasztalatai azt mutatják, hogy a társszakmák képviselői (iskolapszichológusok, iskolai védőnők, fejlesztő pedagógusok) nyitottak, érdeklődőek, kooperatívak.

15 állami fenntartású oktatási intézmény, 10 alapítványi, 12 óvoda, 6 bölcsőde és 2 kollégium tartozik a szociális munkásokhoz.

2017. első félévét követően, 2 ½ iskolai szociális munkás végezte ezt a feladatot, majd a feladat nagyságát látva 3 teljes státusz biztosítására került sor.

A nyár folyamán megtörtént az intézmények arányos elosztása is a szakemberek között, figyelembe véve a bejárhatóságot is. 2017 őszére sikerült az intézményekkel kialakítani egyfajta ügyeleti/látogatási rendet. Az oktatási intézményekbe kéthetente, óvodákba, bölcsődékbe havi rendszerességgel mennek ki a szakemberek.

Az alapítványi fenntartású intézményekkel elsősorban az év közben megrendezésre kerülő szakmaközi megbeszéléseken történik a közös munka, de a kapacitások függvényében itt is megkezdődött az intézmények felkeresése. Elkészült és továbbításra került egy igényfelmérő kérdőív az intézmények részére. Az iskolai szociális munkások folyamatosan egyeztettek az iskolai szociális munka kereteiről, tartalmáról, a közös szakmai elvekről, majd így került kidolgozásra az

„Együttműködési megállapodás” melyet a tankerület vezetője, valamint az iskolák vezetői aláírásukkal vették tudomásul.

Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás jelenleg az intézményekben való rendszeres ügyelet tartásában, tantestületi értekezleteken, esetmegbeszéléseken, esetkonzultációkon, szakmaközi megbeszéléseken való részvételben, konzultációkban, team megbeszélésekben, szakmai műhelyek tartásában, a gyermekek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben történő segítségnyújtásban, a gyermekek veszélyeztetettségének kiszűrésében, a jelzések fogadásban nyilvánul meg.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Kerületünkben az iskolapszichológiai munkacsoport a Nevelési Tanácsadó részét képezi, és a II. kerületi Pedagógiai Szakszolgálat keretein belül működik. 15 gyógypedagógus segíti az óvodák munkáját, illetve a gyógypedagógusok, logopédusok, fejlesztő pedagógusok segítik az iskolákban is a gyermekek felzárkózását.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Hátrányos megkülönböztetésről, jogellenes elkülönítésről, intézményen belüli szegregációról nincs tudomásunk a II. kerületben.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

2017. január 1-től az állam, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ gondoskodik a köznevelési intézmények (az óvodai ellátás kivételével) fenntartásáról illetve működtetéséről. Az általános iskoláinkról általánosságban elmondhatók, hogy a lemorzsolódási mutatók nagyon kedvezőek, mélyen az országos átlag alatt vannak.

A kompetenciamérési adatokról elmondhatók, hogy az általános iskolákban az országos átlag feletti eredmények születnek évről évre. A kerület iskoláiban dolgozó pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés illetve az egyéni differenciálás terén.

A továbbtanulási adatokból jól látható, hogy átlagosan a tanulók közel 80 százaléka gimnáziumban folytatja tanulmányait.

A családok támogatása és a problémák megszüntetése során tapasztalat az, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek – melyek száma ugrásszerűen megnőtt az elmúlt években – számára nem egyszerű megfelelő képzést nyújtani, s bár a helyzet nem tökéletes, folyamatosan javul, hiszen a kerületi iskolák egyre inkább fel vannak készülve az ilyen problémával rendelkező gyermekek fogadására. Érzékelhető továbbá, hogy a BTM-es (Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémák) gyermekek száma is növekedésnek indult. A fennálló tanulási problémák vagy azok hátterében lévő okok megszüntetésére irányuló munka során folyamatos és jó a

munkakapcsolat a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat II. Kerületi tagintézményével, illetve az óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását a speciális szakemberek külön megbízásával látjuk el.

Az Önkormányzat az elmúlt évekhez hasonlóan a 2017. évben is megszervezte a 7 hetes nyári napközis tábort, ezzel is segítve a kerületi családokat. Az év közbeni étkezési kedvezmények a táborban is érvényesek.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A II. Kerületi Önkormányzat tanulmányi ösztöndíjat a Képviselő-testület 8/2015.(V.29.) rendeletével, felsőoktatási ösztöndíjat 17/2001.(V.22.) rendeletével alapított.

Ösztöndíjban az a hátrányos helyzetű, rossz anyagi körülmények között élő, illetve nevelésbe vett közoktatási intézmény 7-13. évfolyamos, kiemelkedő tanulmányi eredményű tanulója, vagy felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató diák részesíthető, akinek állandó lakóhelye a főváros II. kerületében van.

Önkormányzatunk 2001-ben csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat rendszerhez.

Az ösztöndíjpályázatra azok a települési önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók jelentkezhetnek, akik felsőoktatási intézményben teljes, osztatlan képzésben vagy felsőfokú, illetve felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat.

A Közoktatási Tanulmányi Ösztöndíj összege a 2017. évben 60 000 Ft/fő, a Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázat összege 100 000 Ft/fő volt, míg a BURSA Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázat nyertesait egy tanévre (10 hónap) havi 5 000 Ft/fő összeggel támogatja Önkormányzatunk.

Pályázat útján elnyerhető támogatások

Ösztöndíjpályázatok a II. kerületben			
Támogatás csak pályázat útján igényelhető és adható az alábbi jogcímenek:	Jogosultak /részesíthetők/ köre	2017. év nyertes pályázók	2017. év összes támogatás
Közoktatási Tanulmányi Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező tanuló, kiváló tanulmányi eredményt (4,7-től) elérő tanulók (7.-13. évfolyam), akik megfelelnek a pályázatban kiírt feltételeknek	24 fő	1 440 eFt

Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező tanuló, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	66 fő	6 600 eFt
BURSA Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező tanuló, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	66 fő	3 300 eFt

Forrás: Intézményirányítási Osztály

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A II. kerületi mobil konténer óvodában a fenntartó belső levegő minőségi vizsgálatokat végeztetett az esetleges allergiás megbetegedések elkerülése miatt.	A mobil óvoda kiváltása új telephelyen történő óvoda létesítésével.
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése, a meglévő foglalkozások megtartása mellett a fiatalok számára vonzó program lehetőségeket kell kínálnunk. A gyermeknevelést segítő pénzügyi és természetbeni ellátásait, ennek érdekében az önként vállalt ellátásokat továbbra is biztosítja, és lehetőség szerint bővíti, illetve a megváltozott élethelyzetekhez igazítja.
Betöltetlen álláshelyek az óvodákban: óvónői hiány, dajka hiány.	Az óvodapedagógusi hivatás vonzóbbá tétele a II. kerületben a juttatások emelésével. Helyi ösztönző programok.
Gyermekek egészségi állapota. Kevesen veszik igénybe a térítésmentes ROTA vírus elleni oltást, illetve az eseti gyógyszer-támogatás keretében kérhető védőoltás támogatást.	Az egészségügyi prevenció kiterjesztése, házi gyermekorvosok, védőnők bevonásával szélesebb körben ismertté tenni a védőoltások fontosságát, és az önkormányzati támogatás igénybevétele.
A gyermekek gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává.	Figyelemfelhívással, tájékoztatással megelőzhetővé válnak bűncselekmények, az áldozattá, bűnelkövetővé válás.
A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működésének hatékonyabbá tétele	A drogprevenció szemléletformáló programot szeretnénk kiterjeszteni a pedagógusok felé is.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

A nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód biztosítása a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés, azaz a diszkrimináció tilalmát jelenti. Az esélyegyenlőségi politika azt

preferálja a tagállamokban, hogy tegyenek lépéseket a nők tényleges egyenjogúsítása érdekében az élet legkülönbözőbb területein – oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb. Az Európai Unió politikája nem kizárólag a nőkkel szembeni megkülönböztetést, hanem a nemek közötti mindennemű diszkriminációt tilt és elítél. Természetes, hogy hátrányos megkülönböztetés esetén az uniós férfipolgárok ugyanúgy élhetnek ezekkel a jogokkal, mint a nők. Bár a gyakorlatban a férfiakat sokkal kevesebb hátrányos megkülönböztetés éri, mint a nőket. Ezért a nők esélyegyenlőségének megvalósítása érdekében különösen az alábbi elvek érvényesítése indokolt:

- *Egyenlő munkáért egyenlő bért Magyarországon is*
- *Jog az egyenlő előmenetelhez, képzéshez és munkafeltételekhez*
- *Terhes, gyermekágyas vagy szoptató anyák jogai*
- *Jog a biztonságos és egészséges munkahelyi környezethez*
- *A terhesség előtti vizsgálatokhoz való jog*
- *Egyenlő bánásmód a szociális biztonság terén*

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A II. kerületben a népesség kor és nem szerinti összetételét majdnem minden korcsoportban egyértelmű női lakosság nagyobb aránya jellemzi. A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. A munkanélküli nők száma fokozatosan növekszik, a munkanélküli férfiakhoz képest többen vannak, ez az arány fokozatosan nő.

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	24 828	28 345	453	595
2013	24 742	28 180	421	577
2014	24 614	27 975	300	431
2015	24 464	27 844	277	392
2016	24 269	27 624	251	338

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkanélküliek száma és a programokon résztvevők száma arányaiban nem tér el jelentősen, így a programokon való részvétel nem jelent a részt vevő nőknek nagyobb nehézséget a férfiakhoz képest, viszont a munkanélküliek számához képest a képzési programok száma és a képzésben részt vevők száma alacsony.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A II. kerületben az alacsony végzettségű (max. általános iskolai végzettség) nők száma csekély, 1 %. A főiskolát és egyetemet végzett munkanélküli nők száma magas, ezért olyan elhelyezkedési lehetőségeket kell kínálni, amely felsőfokú végzettséggel betölthető.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A fentiek alapján tehát a veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. Olyan önkormányzati programokat szervezünk, amely a GYES lejártát követően segíti a visszatérést.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Bölcsődék:

Az Egyesített Bölcsőde 6 tagintézményében 390 alapellátási és 54 szolgáltatási férőhelyen nyújt a családok számára napközbeni ellátást.

A bölcsődébe jelentkezők száma általában meghaladja a felvehető számát.

Alapellátási egységekbe a 2017-18-as nevelési-gondozási évre 340 fő jelentkezett, 251 fő gyermeket tudtak felvenni az óvodába menő gyermekek megüresedő férőhelyeire. Sajnos 89 kisgyermek számára nem volt férőhely, így ők várólistára kerültek.

A felügyeleti csoportok megüresedett 34 férőhelyére is túljelentkezés volt (86 fő), viszont közülük többen másik bölcsődék alapellátási csoportjába bekerült, így szerencsére itt végül csak 19 kisgyermeknek nem maradt hely.

E szolgáltatási forma is igen népszerű a családok körében, szívesen hozzák csemetéiket részidős munkájuk vagy elfoglaltságuk idejére e csoportokba.

A jelentkezések azóta is folyamatosan érkeznek, sok család év közben kap munkalehetőséget, amit sokszor bölcsődei férőhely híján nem tud elfogadni.

Kerületünkben a bölcsődei ellátásért a gyermek törvényes képviselőjének személyi térítési díjat kell fizetnie, mely két részből tevődik össze, a gondozási és az étkezési díjból. A térítési díj mértékét a fenntartó rendeletben szabályozza, a térítési díj megfizetéséhez a rászoruló családok a rendelet szerinti kedvezményeket vehetik igénybe.

Két tagintézményben gyermekfelügyeleti csoport működik, a Törökméz Bölcsődében pedig játszócsoport is, hiszen azoknak a családoknak is lehetőséget kell nyújtani, akik a hét csak bizonyos napjain szeretnék gyermekeiket közösséghez szoktatni, játszócsoportokban pedig a szülők jelenlétében ismerkedhetnek a kicsik a közösségi élet szabályaival és együtt játszhatnak a bölcsőde által biztosított kedvező körülmények között.

A szolgáltatások iránt nagy az érdeklődés, de sajnos, a gyermekfelügyeleti csoportokba sem tud mindenki bekerülni.

A 2017-es gondozási évben a bölcsődék a kihasználtsági mutatója 72,37 %, ez éves szinten átlag 344 beíratott gyermeket jelentett az alapellátási csoportokban.

A gyermekfelügyeleti csoportban az édesanya elfoglaltsága idején biztosítható gondozó-nevelő tevékenység, a 3 év alatti kisgyermek számára. Igénybe veheti a szolgáltatást, aki rész munkaidőben vagy alkalmasszerűen dolgozik, otthoni munkát vállal, iskolába jár vagy Gyed, Gyes mellett különféle továbbképzéseken, tanfolyamon vesz részt.

A szolgáltatás térítési díj ellenében vehető igénybe.

A Budagyöngye Bölcsődében 2010 óta, a Törökméz Bölcsődében 2014 óta a szolgáltatási részleg működik.

Családi bölcsődék

A napközbeni gyermekfelügyelet egyik népszerű formája volt a családi napközi, a jogszabályváltozások következtében a kerületben működő családi napközinek is 2017-től át kellett alakulniuk családi bölcsődévé vagy egyéb alternatív napközbeni ellátássá.

A családi napköziben 20 hetestől 14 éves korig láthattak el gyermekeket, a jelenlegi szabályozás szerint 3 év alatti gyermekeket gondozhatnak a saját otthonukban vagy más, erre a célra kialakított helyiségben a működtetők.

Az átalakulás után az alábbi táblázat szerint alakultak a kerületi férőhely számok, a szolgáltatások megfelelnek az előírásoknak.

Kerületi családi bölcsődék

Székhely/telephely neve	Székhely/telephely irányító száma	Székhely /telephely települése	Székhely /telephely közterület neve	Székhely/telephely közterület jellege	Székhely /telephely házsám	Összes férőhely szám (fő)
PICOTI Családi Bölcsőde	1029	Budapest	Zsolt fejedelem	utca	50.	7
Susie's 1 Családi Bölcsőde	1028	Budapest	Muhar	utca	5.	7

Susie's 2 Családi Bölcsőde	1028	Budapest	Muhar	utca	5.	7
Apple Tree Családi Bölcsőde	1026	Budapest	Trombitás	út	11.	7
Apple Tree Családi Bölcsőde 2.	1026	Budapest	Trombitás	út	11.	5
Kópévár Családi Bölcsőde	1021	Budapest	Tárogató	út	46.	7
Harangvirág Napközi Gyermekfelügyelet	1022	Budapest	Bogár	utca	26	5
Katica Napközi Gyermekfelügyelet	1022	Budapest	Bogár	utca	26	7
Nefelejcs Családi Bölcsőde	1025	Budapest	Muraközi	utca	2/D	7
Nefelejcs Családi Bölcsőde 2.	1025	Budapest	Muraközi	utca	2/d	7
Napraforgó 2 Napközi Gyermekfelügyelet	1021	Budapest	Napraforgó	utca	9.	7
Under The Rainbow Children Club Családi Bölcsőde	1029	Budapest	Feketerigó	utca	26.	7
Under The Rainbow Baby Club Családi Bölcsőde	1029	Budapest	Feketerigó	utca	26	7
Aladin Családi Bölcsőde	1024	Budapest	Fillér	utca	4.	7
Pampalini II. Családi Bölcsőde	1025	Budapest	Józsefhegyi	utca	17.	7
Pampalini I. Családi Bölcsőde	1025	Budapest	Józsefhegyi	utca	17.	5
Pampalini III. Családi Bölcsőde	1025	Budapest	Józsefhegyi	utca	17.	7
Pampalini IV. Családi Bölcsőde	1025	Budapest	Józsefhegyi	utca	17.	7
Bölcsi Manók Napközi Gyermekfelügyelet	1028	Budapest	Hidegkúti	út	90	7
Libikóka Napközi Gyermekfelügyelet	1021	Budapest	Tárogató	út	30.	7
Libikóka 2 Családi Bölcsőde	1021	Budapest	Tárogató	út	30	7
Habakukk Alapítványi Családi Bölcsőde	1022	Budapest	Marczibányi	tér	16.	7
Napraforgó Családi Bölcsőde 1.	1021	Budapest	Napraforgó	utca	9.	7
Mackó Kuckója I. Családi Bölcsőde	1025	Budapest	Áldás	utca	13.	7
Mackó Kuckója II. Napközi Gyermekfelügyelet	1025	Budapest	Áldás	utca	13.	7
Mackó Kuckója III. Családi Bölcsőde	1025	Budapest	Áldás	utca	13	7
Napkeleti Kör Napközi Gyermekfelügyelet	1021	Budapest	Tárogató	lejtő	17.	5
Cseperedő Napközi Gyermekfelügyelet	1028	Budapest	Bethlen Gábor	utca	3.	7

Forrás: Budapest Főváros Kormányhivatala

Család- és Gyermekjóléti Központ napközi gyermekfelügyelete

A napközi gyermekfelügyeletet koordinátor irányításával 10 fő gyermekfelügyelő megbízási szerződéssel végzi. Havi szinten 25- 30 család veszi igénybe a napközi gyermekfelügyeletet.

A családok a szolgáltatásról általában a védőnőtől, családsegítő kollégától, esetmenedzsertől, internetről, háziorvostól, bölcsődétől, óvodától, iskolától és az Otthon Segítünk Alapítványtól értesülnek.

Többnyire olyan egyszülős családok veszik igénybe a szolgáltatást, akik nagyszülőkre, barátokra sem számíthatnak, ők azok a szülők, akik a munkájuk megtartása miatt igénylik a szolgáltatást. Gyakran előfordul, hogy a szülő vagy a gyermek betegsége miatt kérik a segítséget, de gyakori az ikerszülések esete is.

Jelenleg 7 család fizet személyi térítési díjat, a többi családnak nem haladja meg a 42 750 Ft-ot az egy főre jutó jövedelme, ezért az R. szerint, térítésmentesen vehetik igénybe a szolgáltatást.

A szolgáltatást a családok egy része, akár két-három évig is kéri, vannak olyan családok, ahol csak pár hónapra kell a szolgáltatás, mert rövidebb ideig áll fenn a probléma.

Óvodák, iskolák:

12 óvoda működik a kerületben 19 telephelyen, összességében 2213 férőhellyel, ami elégnak bizonyult az elmúlt években. A következő évben átadásra kerül egy új óvodai telephely, az átmeneti jelleggel működő mobil óvoda helyett. 14 oktatási intézményben 8536 gyermek oktatása történt 2017. évben.

A Budapest II. Kerületi Polgármesteri Hivatal kiemelt figyelmet fordít a **családbarát munkahely** feltételeinek megteremtésére:

- A munkáltató a várandós nők részére a várandóságot igazoló okmányok bemutatásától számítva kiemelt figyelemmel biztosítja az egészséges és biztonságos munkakörülményekhez való jogot.
- A családbarát munkahely megteremtése érdekében a munkáltató fokozott figyelmet fordít a GYED-ről, GYES-ről visszatérő munkatársak beilleszkedésének elősegítésére. Fontos, hogy a GYES, GYED folyamán a kisgyermekes szülő ne essen ki teljesen az információ-áramlásból, szakmai és emberi kapcsolatait megtartsa munkahelyével és kollégáival.
- A munkáltató törekszik a részmunkaidős foglalkoztatás minél szélesebb körben történő alkalmazására, ahol a részmunkaidős foglalkoztatás megvalósítható.
- Az éves szabadság igénybevételénél az óvodai és iskolai szünetekre figyelemmel van a munkáltató.
- A munkaidő-beosztásnál a munkáltató figyelembe veszi a gyermekgondozási és oktatási intézmények nyitva tartását, és amennyiben ezen időszakon túli munkavégzést rendel el, a dolgozót legalább 24 órával előbb arról tájékoztatja. A kedvezményezettek köre a 14 éven aluli, valamint - életkortól függetlenül - a fogyatékkal élő gyermeket nevelő dolgozóra terjed ki.
- A munkáltató biztosítja a családos munkavállalók részére az önkormányzat balatonmáriafürdői üdülőjének igénybevételét.
- A munkáltató munkaidő kedvezményt biztosít a gyermeket nevelő, illetőleg várandós munkavállalók számára:

- A családos munkavállalók számára a munkáltató munkaidő kedvezményt biztosít az alábbiak szerint: havi 4 óra munkaidő-kedvezmény biztosítása a kettő vagy több 14 éven aluli gyermeket nevelő; életkortól függetlenül fogyatékos gyermeket nevelő; vagy legalább egy 14 éven aluli gyermeket egyedül nevelő munkavállaló számára, melynek igénybevétele nem akadályozhatja a munkavállaló munkaköri feladatainak ellátását.
- A munkáltató engedélyezi azt, hogy a terhes nő várandóságát igazoló okmányok bemutatásától a várandósága teljes ideje alatt a terhességhez kapcsolódó orvosi vizsgálatokon – szükség szerint és bércsökkenés nélkül – munkaidőben részt vegyen.

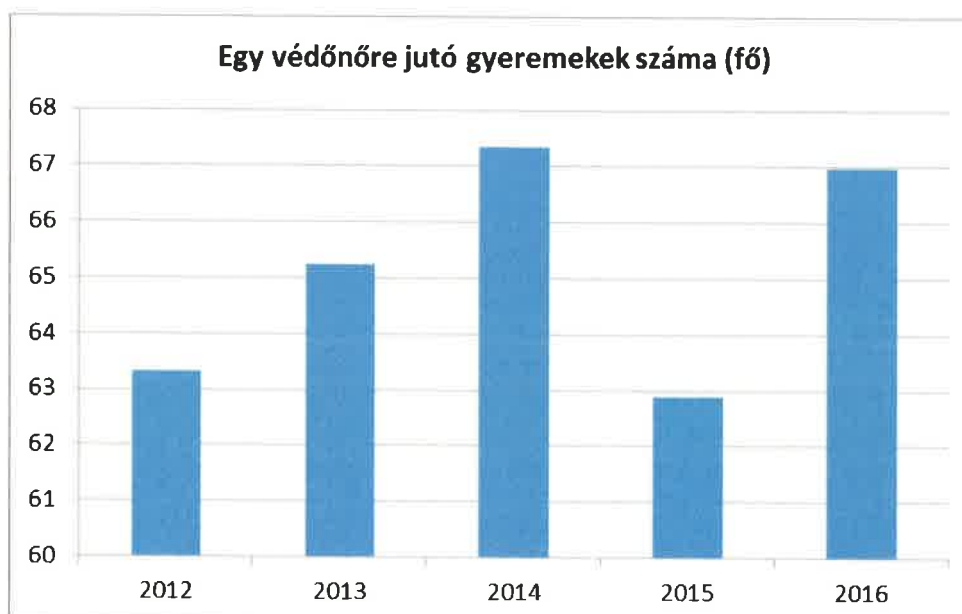
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	40	2533	63
2013	39	2544	65
2014	38	2559	67
2015	39	2453	63
2016	36,5	2445	67

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Szülő Klub Babákkal (Mamakukk) 4 éve, 2013 májusától működik. A klub prevenciós jelleggel a II. kerületi Család- és Gyermekjóléti Központ szervezésében a Marczibányi Téri Művelődési Központban, kéthetente érhető el.

A klub kisgyermekes szülőknek kínál beszélgetős, illetve ismeretterjesztő programot. Közismert, hogy a gyermekükkel otthon maradt szülők, akik kiszakadtak a munka világából és társas kapcsolataik beszűkültek, sok esetben magukra maradnak kétségeikkel, problémáikkal. A klub számukra kíván lehetőséget biztosítani arra, hogy felnőtt társas kapcsolataik bővíthessenek, nevelési, gondozási kérdésekben segítséget kaphassanak.

A szülők által fontosnak tartott témák megbeszéléséhez sok esetben hívnak vendég előadókat, szakembereket. A szülők tehermentesítése érdekében a klubfoglalkozásokon napközbeni gyermekfelügyelőt biztosítunk.

A csoport az ismert közösségi oldalon is elérhető a tagok számára, ahol a csoportfoglalkozások közötti időben is tartják egymással a klubtagok a kapcsolatot, illetve információkat, programokat osztanak meg egymással.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ az elmúlt években az alábbi csoportokat indította például:

- Segítség anya lettem – nőiesség, párkapcsolat megőrzése szülés után
- Egyedül álló szülőknek csoport – válás meggyászolása, jövőkép rendezése
- Bántalmazott nőknek önérvényesítést segítő, krízist feldolgozó csoport
- Asszertív kommunikáció, önérvényesítés – munkában, párkapcsolatban
- Stresszkezelés – relaxáció, autogén tréning, művészetterápiás elemek
- Kisgyermeknevelés kérdései - határok, szabályok kezelése
- Serdülő a családban – hogyan kezeljük serdülő gyermekeinket

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak fogalma alatt azokat az eseteket értjük, amikor az egyik családtag, házastárs- élettárs vagy ex-partner kísérletet tesz vagy meg is valósít olyan magatartásokat, amelyekkel a másik fél (családtag, élettárs stb.) fölött hatalmat - testi, anyagi vagy jogi dominanciát - tud gyakorolni. Családon belüli erőszak helyett használatos a párkapcsolati erőszak és gyermekbántalmazás elnevezések is. A családon belüli erőszak körébe sorolható, ha harmadik személy erőszakot követ el a család egy tagja ellen csupán a családban betöltött szerepe miatt. Az erőszakot tágran kell értelmezni: beletartozhat verekedés, szidalmazás, súlyos testi sértés, életveszélyes fenyegetés stb. A családon belüli erőszak fogalomkörébe tartozik a partner-partner közötti, illetve az idősebb családtag bántalmazása és a gyermekbántalmazás is, beleértve az egyszülős családokat.

Családsegítő és Gyermekjóléti Központ hatósági jelzés és személyes megkeresés során is találkozunk a családon belüli erőszakkal. A családon belüli erőszak megjelenési formája elsősorban az anyák fizikai bántalmazásában, de a kölcsönös fizikai agresszió formájában is jelentkezik. Egy esetben ideiglenes megelőző távoltartást elrendelő határozat formájában értesültek a hozzátartozók közötti erőszakról, amikor is eleget tettek a jogszabályban előírt kötelezettségüknek és azonnal megtették a szükséges intézkedéseket. Két esetben a bántalmazott anya és gyermekeik meneküléséhez nyújtottak segítséget.

A családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügyekben tájékoztatással, információ nyújtásával, tanácsadással, családgondozással, pszichológiai ellátás nyújtásával, családterápiával, jogi tanácsadás biztosításával segítenek, indokolt esetben hatósági intézkedést kezdeményeznek. Továbbá amennyiben szükséges, az anya és a gyermekek védett helyre történő delegálásával kezelik az ilyen krízishelyzeteket.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Ellátási szerződés keretében a 2007. évtől a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány Családok Átmeneti Otthona vállalta, hogy folyamatosan befogad és ellát három II. kerületből érkező családot.

A Support Alapítvány két családok átmeneti otthonát tart fent, az egyiket Kerepesen, a másikat Erdőkertesén. Az intézmények az átmenetileg lakhatási nehézségekkel küzdő gyermekes családoknak, várandós, esetlegesen bántalmazott anyáknak nyújtanak segítséget problémáik megoldásában.

A bekerülő családok az együttes elhelyezés révén megőrzik egységüket, így a gyermeket vagy gyermekeket nem kell elszakítani szüleiktől a szociális krízis miatt.

2004 óta szintén ellátási szerződés keretében a Jó Pásztor Nővérek Kongregációja családok átmeneti otthona ellátásának biztosítása érdekében egy II. kerületi család teljes ellátását végzi.

Anyaothtonok: Jó Pásztor Anyaothton, valamint a Jó Pásztor Háza Anyaothton.

A 2017. évben 4 család (4 anya és 5 gyermek) került be az intézménybe, a bekerülés okai: a lakhatás elvesztése, bántalmazás, munkanélkülivé válás volt, 3 család jelenleg is az intézményben lakik.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A Polgármesteri Hivatalban az aktív munkavállalók 60%-a nő, a vezetők beosztásúak szempontjából pedig az 50%-a nő. Az oktatási, szociális és egészségügyi területen a női munkavállalók aránya 70 % körül mozog.

Településünkön a képviselő nők száma 4 fő, egyik közülük az alpolgármester, illetve 4 fő nem képviselő bizottsági tag is van.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma, ezért a kerületünkben a bölcsődei felvételi eljárást úgy alakítottuk ki, hogy elsősorban azoknak a családoknak a gyermekei nyernek felvételt a kerületi bölcsődékbe, ahol a szülők munkavállalása miatt válik szükségessé a bölcsődei férőhely.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nehéz a kisgyermekes anyák visszatérése a munka világába.	Felmerülő igény esetén a gyermekét nevelő szülő teljes munkaidőtől eltérő foglalkoztatása.
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
Nehéz a munkaerő-piaci és a családi feladatok összeegyeztetése.	A munkaerő-piaci és a családi feladatok összeegyeztetésének megkönnyítése a gyermekek napközbeni ellátásának biztosításával, illetve annak bővítésével.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A lakosság korcsoportok szerinti vizsgálata alapján elmondható, hogy az arányokban jelentős elmozdulás nem történt. A 18 év alatti korosztály az összlakosság 21 %-a, míg a 65 év feletti korosztály száma 22 273 fő, ez az összlakosság 22 %-a.

A statisztikai adatokból megállapítható, hogy az idősök száma évről évre nő, de az összlakosságszámhoz viszonyítva az arányuk stagnál, tekintettel arra, hogy a lakosságszám is hasonló mértékben emelkedik. Az országos átlaghoz, illetve a kerület teljes lakosság megoszlásához hasonlóan az idősök körében is a nők aránya a magasabb, illetve az is megállapítható, hogy ez az arány egyre nagyobb a nők javára az életkor előrehaladtával.

Az országos és a budapesti átlagot meghaladó a 80 év feletti lakosság aránya.

Az idős, egyedülálló nyugdíjasok a Vízivárosi részen élnek zömmel, régi nagypolgári lakásokban. A bérlakásokat a lakók megvásárolták, számítva arra, hogy a családi generációk együttélését tudják majd az ingatlanal biztosítani, de a családtagok más kerületekben, városokban vagy külföldön élnek. A polgári lakások magas belmagassága miatt a rezsi költségek magasak, de az egyedülálló idősök nehezen válnak meg a megszokott otthonuktól, illetve a jelenlegi gazdasági helyzetben nem is tudják értékesíteni az ingatlanokat.

A kerület sajátossága, hogy az idős lakosok között sok művész található, viszont a jövedelmi viszonyaik alacsonyak. Az időskorúak eltartottsági rátája (a 65 éves és idősebb népesség a 15 és a 64

éves népesség százalékában) az I., a II. és a XII., valamint az V. kerületben a legmagasabb, ezekben a kerületekben 50-60 idős korú személy jut száz aktív korúra, míg például a IV. kerületben fele annyi.

A jövőre vetített prognózisok alapján azonban valószínűsíthető, hogy az átlagos élettartam növekedése következtében a 65 éven felüli állampolgárok közül egyre többen lesznek a nagy egészségügyi és szociális ellátórendszerek használói.

A demográfiai folyamatokhoz hasonlóan a nyugdíjak nagysága is jelentős különbségeket mutat Budapest kerületeiben.

A nyugdíjban részesülők átlagos nyugdíja a XII. és a II. kerületben volt a legmagasabb. E két fővárosi kerületben az idős korú nyugdíjasok havonta átlagosan több mint 157 000 forintnyi nyugellátást kaptak. A kerületi idős lakosok általában rendelkeznek rendszeres jövedelemmel, a nyugdíj átlaga Budapest területén is magasnak mondható, de a szociális ellátórendszerbe kerülők között sokan az átlagos nyugdíj összegénél jóval kevesebb jövedelemmel rendelkeznek, illetve egy-egy súlyos vagy krónikus betegségnél a gyógyszer kiadások jelentős költségvetési tényezőt jelentenek az idős háztartási kiadásai között.

A szociális ellátórendszer szolgáltatásait leginkább az egyedülálló (özvegy, elvált) idős nők veszik igénybe. A kerület egészségügyi és szociális ellátórendszere magas színvonalú, számos önként vállalt feladat (jelző rendszeres házi segítségnyújtás, nyugdíjas klubok támogatása) biztosítja az idős lakosság szociális jólétét.

65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma	
	Fő	Fő	%
2012	21 486	135	0,63%
2013	21 887	178	0,81%
2014	22 104	191	0,86%
2015	22 236	179	0,81%
2016	22 273	183	0,82%

Forrás: TeIR, KSH

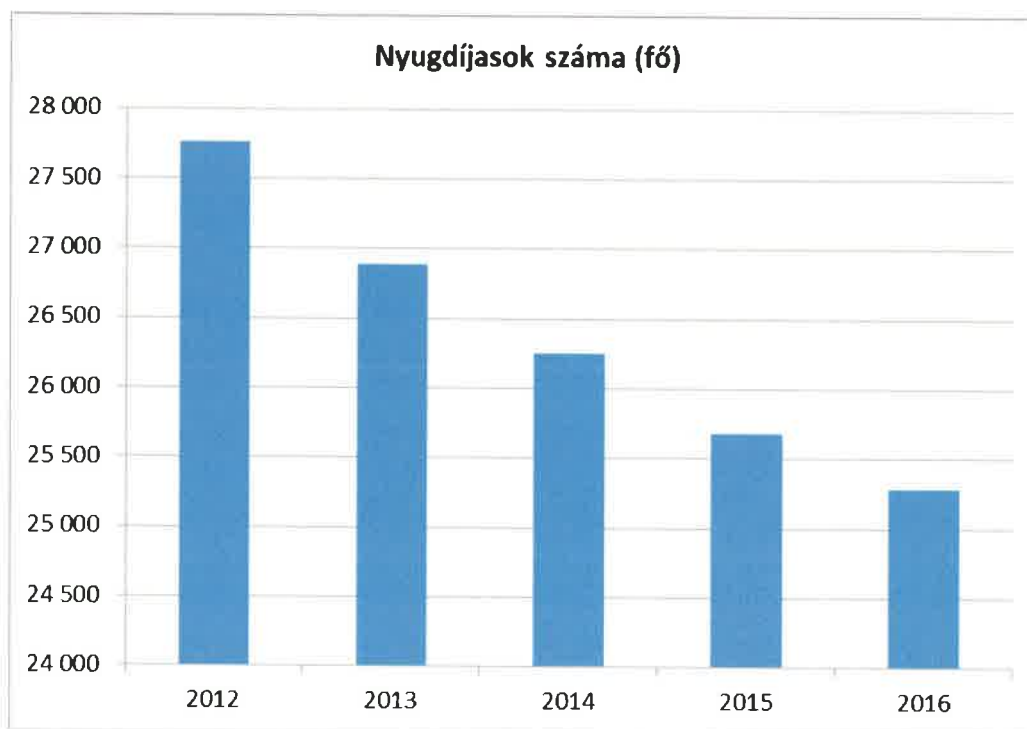
Tstar

Megfigyelhető tendencia, hogy bár a kerület lakosságszáma, és ezzel együtt az idősök száma is kismértékben, de fokozatosan növekszik, a nyugdíjban, és egyéb ellátásban részesülők aránya viszont évről évre csökken.

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	10663	17098	27 761
2013	10259	16632	26 891
2014	9974	16278	26 252
2015	9776	15910	25 686
2016	9667	15620	25 287

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Budapesti statisztikai évkönyv 2015. a budapesti kerületekben élő lakosság és nyugdíj és nyugdíjszerű ellátásának havi adatai megmutatják, hogy a fővárosban átlagosan a XII. kerülettel együtt a mi kerületünkben a legmagasabbak a nyugdíjak.

Kerület	Nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátások átlagos havi összege
I.	151 166
II.	157 375
III.	139 032
V.	136 936

VIII.	120 337
XII.	157 551
XXI.	125 497
Budapesti átlag	135 488

A lakosság öregedése és ebből adódó önkormányzati feladatok folyamatosan növekednek. Az öregedési index mutatja, hogy mennyi az idős (65 év feletti) népesség aránya a fiatal (14 év alatti) népességhez képest. A kerületünk öregedési indexe Budapest átlagához képest magasabb. A mutatószám 2011. évhez viszonyítva csökkent, 2011-ben még 203,2 % volt ez az index, a legutóbbi felmérés szerint, pedig 161,21 %.

Az eltartottsági ráta azt mutatja meg, hogy 100 felnőtt, kereső lakosra vetítve, hány „eltartott korú” gyermek vagy idős jut. Az eltartottsági ráta tekintetében a kerület eltartottsági rátája szintén meghaladja a fővárosi átlagot, de ez is csökkenő tendenciát mutat.

Eltartottsági ráta a II. kerületben: 54,2   Budapesti átlag: 49,4

Öregedési index: 161,21   Budapesti átlag: 145,2

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az időskorban jellemző megbetegedések (daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák) mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

Az egészséges idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetük miatt sokszor szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet.

Önkormányzatunk „Idősbarát Önkormányzat” címmel rendelkezik, ez tükrözi azt, hogy a Képviselő-testület kiemelt figyelmet fordít az idősekre, és intézményein keresztül biztosítja az aktív bekapcsolódásukat a közéletbe.

b) tevékeny időskor

A Képviselő-testület javaslatára és egyetértésével 2014. év januárjában alakult meg az Önkormányzat Idősügyi Tanácsa, amely konzultatív, véleményező, javaslattevő szervként működik.

Feladatai:

- A kerületben élő idősök információval való ellátása, az érintettek közötti kommunikáció elősegítése.
- Közreműködés az időseket érintő programok, rendezvények, események megszervezésében.
- Javaslattevési lehetőség a kerületi idősügyi szervezetek támogatására vonatkozóan.
- A kerületben működő idősügyi szervezetekkel való kapcsolattartás.
- Mindazon tervezetek, javaslatok, dokumentumok véleményezése, amelyekkel kapcsolatban a Polgármester vagy a Képviselő-testület a véleményét kikéri.

A Tanács célja a fentiekén kívül az is, hogy egy olyan fórum működjön, ahol a különböző szakterületek együtt dolgozhatnak, kapcsolódási pontokat találhatnak. Fontos, hogy az idősök minden intézményi lehetőségről, ellátásról, kerületi programokról tudomást szerezzenek, továbbá, hogy maguk az érintettek mondják el mind a problémákat, mind pedig azt, hogy milyen, az időseket érintő fejlesztésekre van szükség a kerületben. Számos kiemelkedő kulturális rendezvény, előadás, pályázat, szabadidős program valósult meg a szervezésében és közreműködésével.

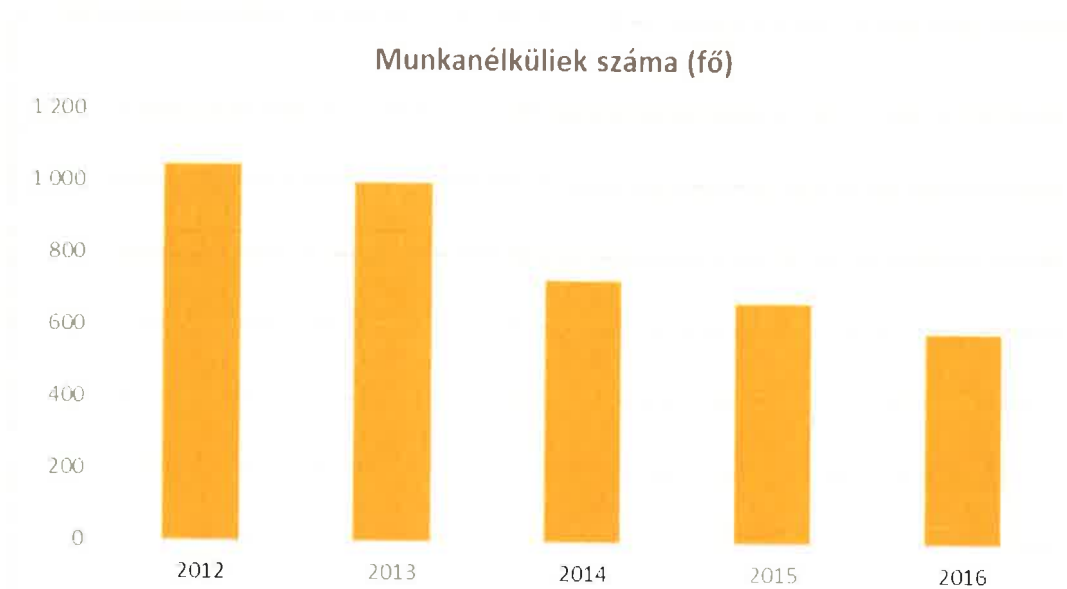
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság csak a fővárosra vonatkozóan vezet statisztikát a bejelentésekről, kerületre vonatkozó adattal nem rendelkezünk. A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk a létezésére. Az tény, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is hamarabb érik el őket. A központi adatokból láthatjuk, hogy a regisztrált munkanélkülieken belül magas az 55 év felettek aránya, és bár a számuk csökken, de az arányuk évről évre növekszik. Ugyanez elmondható az 55 év feletti tartós munkanélküliekkel kapcsolatban is. Mindenképpen foglalkozni kell az idősebb korosztály foglalkoztatását segítő programokkal.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
		Fő	%		Fő	%
2012	1 048	223	21%	796	208	26%
2013	998	223	22%	718	191	27%
2014	731	229	31%	559	210	38%
2015	669	242	36%	517	222	43%
2016	589	209	35%	371	176	47%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A beruházások az **idősek közlekedési igényeinek fokozott figyelembe vételével** készültek el. Minden útépítés, útfelújítás, járdaépítés esetén akadálymentessé váltak a kereszteződések.

További tervek: További út- és járdafelújítások, a fővárossal egyeztetve. Optikai jelek megújítása, felfestése. Kerékpárutak fejlesztése, karbantartása, kerékpártárolók kihelyezése. Lépcsőkorlátok kihelyezése. Meglévő közvilágítás bővítése, korszerűsítése.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A modern Rét utcai háziorvosi rendelő megnyitása a kerület egyik legnagyobb egészségügyi fejlesztése volt. Mivel a létesítmény megközelítése különösen az idősebb korosztálynak nehézséget jelentett, elindult 2017. áprilisában a rendelőjárat, mely 7 megállón veszi fel a

betegeket, és juttatja el a rendelőhöz. 2017. október közepéig 1800 fő vette igénybe a szolgáltatást. A heti részvételi adatokat alapján a Rét utcai rendelőjárat útvonala a jövőben oly módon bővülne, hogy a Kapás utcai Egészségügyi Szolgálatot is érintené a buszjárat.

Idősek nappali ellátása

Az idősek nappali ellátása az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt. A klubtagság és a klub által nyújtott szolgáltatások igénybe vétele térítésmentes.

Az igénybe vevők száma nő, a jövőbeni cél, hogy az ellátás ismertségének révén még több új igénybe vevővel bővüljön az ellátottak száma.

Az életkoruk, egészségi állapotuk vagy mozgáskészségük miatt önerőből bejönni nem tudó idősek a klub nyújtotta szolgáltatásokból kirekesztődnek, noha ez számukra igen jó lehetőség lenne a magány, a kirekesztődés elkerülésére, mivel nem csak az étkezés, a torna, a mosás, tisztálkodás lehetősége adott, hanem olyan programok is biztosítottak, ami hozzájárul az egészség megőrzéséhez, a mentális jóllét megtartásához.

Az ellátást igénylők jövedelmi helyzetük alapján

Intézmények	Jövedelmek (Ft)	Étkezés összesen (fő)			Házi segítségnyújtás összesen (fő)		
		2014. év	2015. év	2016. év	2014. év	2015. év	2016. év
I sz. Gondozási Központ,	0-28 500	70	82	64	2	2	2
II. sz. Gondozási Központ,	28 501-57 000	75	95	61	7	10	9
III. sz. Gondozási Központ,	57 001-85 500	119	122	125	39	34	29
Gondviselés Háza	85 501-114 000	142	155	122	96	102	105
	114 001-142 500	104	108	103	89	138	129
	142 501-	117	140	125	120	143	171

Forrás: 4 intézmény adatbázisa

Az étkeztetésben részesülők összességében alacsonyabb átlagjövedelemmel rendelkeznek, mint a házi segítségnyújtást vagy jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénybe vevők.

2016. év májusától a szociális étkeztetést már nem csak munkanapokon, hanem munkaszüneti napokon is igénybe vehetik azok a szociálisan rászorult személyek, akik más módon nem tudják az étkezésüket megoldani.

Azok az ellátást igénylők, akik jövedelmi vagy élethelyzetük miatt nem tudják megfizetni a rendelet szerinti személyi térítési díjat, lehetőségük van arra, hogy az Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottsághoz méltányossági kérelmet nyújtsanak be.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a II. kerület közigazgatási területén az I. Sz. Gondozási Központ látja el. (A magánszolgáltatók kerületi jelenlétéről nincsenek adataink.)

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást főleg egyedül élő időskorúak, idős házaspárok (akiknek egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását), mozgásfogyatékossgal élők veszik igénybe. A készülék kihelyezésének feltétele az előzetes állapotfelmérés, az együttműködési hajlandóság és a házi orvos javaslata.

A 2010. évtől nem kötelező önkormányzati feladat a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása. A feladatot 2013. év második felétől a feladatellátásra kijelölt Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal kötött megállapodás útján látja el az önkormányzat.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 2011. év júniusáig térítésmentesen, majd ezt követően térítés ellenében vehető igénybe. A térítés díj „jelképesnek” tekinthető, a szolgáltatásért fizetendő térítési díj megfizetésének nehézsége miatt az igénybe vevők közül senki nem kérte a megszüntetését.

Az intézmény jelenleg 80 készülékkel áll a rászorultak rendelkezésére. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást 2016. évben összesen 99 fő vette igénybe.

A szolgáltatás népszerű az ellátottak körében, a várólistán folyamatosan 20-25 fő szerepel.

A tapasztalatok szerint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nagyfokú biztonságérzetet ad az ellátottaknak, így nemcsak a veszélyhelyzetekben való testi épségük megóvását jelenti a szolgáltatás igénybe vétele, hanem egyfajta pszichés „mankóként” is szolgál.

Idősek átmeneti ellátása

Az átmeneti gondozóházban ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra – mely indokolt esetben további egy évvel meghosszabbítható – teljes körű ellátás biztosítható a kórházi ápolást nem igénylő, legalább segítséggel járóképes, családi gondozást nélkülöző, krízishelyzetbe került, illetve kórházi ápolás után fokozott gondozást-felügyeletet igénylő, otthonában bármely szociális vagy egészségi okból a házi segítségnyújtás keretében nem gondozható időskorú (valamint 18. életévét betöltött igénylő) részére.

A bentlakók száma adott időpontban 7-9 fő között ingadozik. Jellemzően a téli időszakban több az ellátottak száma, itt közrejátszik az is, hogy sokkal nehezkesebb az önálló életvitel fenntartása

(bevásárlás, fűtés biztosítása, stb.) a hideg havas, csúszós időben, illetve a téli depressziót is könnyebb átvészelni, ha közösségben tölti el az idős ezt az évszakot és az ünnepeket.

A nyári időszakban előfordul a rövidebb, 1-2 hetes időtartamra igénybe vett elhelyezés, aminek magyarázata, hogy a család időlegesen nem tud gondoskodni a hozzátartozójáról. A legtöbb esetben azonban végleges elhelyezésükre várnak az ellátottak, és a férőhely elfoglalásáig az átmeneti elhelyezést veszik igénybe.

Intézmény	Időskorúak gondozóháza (fő)			Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (fő)		
	2014.	2015.	2016.	2014.	2015.	2016.
	év	év	év	év	év	év
I. sz. Gondozási Központ	27	26	22	86	92	99

Forrás: I. sz. Gondozási Központ

Demens személyek nappali ellátása

Az életkor növekedésével, sajnos a demenciával küzdők lélekszáma a nemzetközi statisztikai adatok szerint évről-évre nő, világszerte súlyos népegészségügyi problémát jelent.

2017. márciusától 7 fő demens személy nappali ellátására van mód.

Jelenleg 10 fő ellátottja van az intézménynek, 5 fő minden hétköznap, a további ellátottak hetente néhány alkalommal veszik igénybe a szolgáltatást.

A demens klub helyiségei a demenciával küzdő idősök igényei alapján kerültek kialakításra. Különösen nagy hangsúlyt kapott a biztonságos, barátságos, jól átlátható belső tér kialakítása, ami növeli az érintettek biztonságérzetét.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

2017. évben is a kerület kulturális életének a szervezésében a II. Kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft. - működtetésében lévő két művelődési központ kiemelt szerepet játszott.

A két művelődési központ az önszerveződő érdeklődés-specifikus klubok, baráti körök tevékenységét segítette, nyugdíjasok részére szervezett könnyű-és komoly zenei programokat, illetve ismeretterjesztő előadásokat.

A színházi és kulturális programokat a kerület két helyszínén szervezik, mindkét helyen ugyanazon előadások láthatóak, így az idősebb korosztály a lakhelyéhez igazodva tudta ezeket látogatni.

Az Idősügyi Tanács színes és változatos programokat szervez az idősök számára minden évben, melyek lejjebb kerülnek bemutatásra.

Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2012	5	45 472	3	5
2013	5	44 702	3	5
2014	5	44 625	3	5
2015	5	44 415	3	5
2016	5	44 188	3	5

Forrás: TEIR

c) idősek informatikai jártassága

Az II. Kerületi Önkormányzat szervezésében megvalósult programok közül az „Internet Kortalanul” elnevezésű, idősebb korosztályt célzó ingyenes tanfolyam bizonyul rendkívül sikeresnek.

Az internet, mint új információszerezési és kommunikációs csatorna megismerése elsősorban a generációs különbségek áthidalása, a családtagokkal való kapcsolattartás szempontjából motiválta a résztvevőket.

A tanulással elérendő cél továbbá, hogy a hivatalos ügyeket önállóan tudják intézni elektronikusan is.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Forrás: Budai Polgár

Az Idősügyi Tanács által szervezett programokból néhány példa:

- Az **„Idősek világnapján”** hagyományosan megrendezésre kerül a dunai hajókirándulás, ez évben 450 főnek sikerült emlékezetessé tenni e napot. Az éves hajókiránduláson alkalom nyílik arra, hogy az önkormányzati, a civil és az egyházi klubokból érkezett idősek együtt ünnepeljenek.
- **Kortalanul kreatív – Ünnepeink** Az Idősügyi Tanács képzőművészeti, iparművészeti és népművészeti kiállításokat rendez a 60 év feletti, II. kerületi amatőr művészek számára. Az „ünnepeink” témakörben nyújthatták be 2017. évben a pályázók az alkotásaikat.
- **Ki nyer ma a Marczibányin?** A Ki nyer ma? című rádiós játékot 40 éven keresztül vezette az ötletadó Czigány György az Astoria szálló halljában és szerte az országban naponta barátai és kollégái segítségével.

Az idősek a Marczibányi téri Művelődési Központban találkozhatnak vele néhány havonta. A vendégek szép verseket hallhatnak neves művészek előadásában és zongoradarabokat, operaáriákat, dalokat zenei életünk legjobbjai tolmácsolásában.

A 70 perces zenés irodalmi est közben versre és muzsikára vonatkozó kérdések hangzanak el, a helyes válaszadókat színházjeggyel jutalmazzák.

- **Táncos rendezvények** A tánc, a mozgás örömet ad, közösséget formál, s nem utolsó sorban a tudományos kutatások szerint segíthet elkerülni a demencia kialakulását is. Az előző években is folytatódott a retró táncklub, amely különböző helyszínű gondozási központokban került megrendezésre, hogy a kerület lakosai a lakhelyükhöz közeli rendezvényen táncolhassanak. 2017-ben először került megrendezésre a Klebelsberg Kultúrkúriában a Tavaszköszöntő, valamint a Szüreti bál. A bálokon a kvízzjátékon át a tánctanulásig mindenki kipróbálhatta tudását, a bálók megrendezését a III. sz. Gondozási Központ munkatársai vállalták magukra. A II. Sz. Gondozási Központ „Szívbarát” táncsoportja az eseményre új koreográfiával készült.
- **Kultúrtörténeti - helytörténeti séták**
- **Hogyan gondozzuk szeretteinket?** 2017. évben az I. Sz. Gondozási Központban került sor a *Hogyan gondozzuk szeretteinket?* c. otthonápolási ismereteket nyújtó rendezvényre. A gondozási központ munkatársai segítséget kívántak nyújtani minden érintett személynek, aki otthonában gondoskodik hozzátartozójáról. Az ingyenes rendezvényen nemcsak a lakókörnyezet veszélyeire hívták fel az intézmény szakképzett dolgozói a figyelmet, hanem praktikus tanácsokkal is szolgáltak, illetve a gyakorlatban bemutattak néhány gondozási elemet, tevékenységet.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az idősek körében az egyedül élők aránya. Elmagányosodás veszélye. Ugyanakkor idősek részéről nagy igény mutatkozik a különböző programok iránt.	Szociális és közművelődési szolgáltatások biztosításával, bővítésével, az időseknek szóló programokkal az elmagányosodás jelenségének csökkentése az idősek körében.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
Az idősek gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Az idősek biztonságérzetének növelése szükséges.	A térfigyelő rendszer bővítésével az idősek biztonságérzete növelhető.
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Az idős korosztály speciális igényeinek megfelelő szűrővizsgálatokat szervezünk, az egészségmegtartás feltételeit elősegítő, a korosztályi és az egyéni sajátosságokhoz igazodó sportolási lehetőségeket biztosítjuk (úszás, torna, tánc). Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Forrás: Budai Polgár

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Az Országgyűlés 15/2015.(IV.7.) OGY határozatával elfogadta az Országos Fogyatékosügyi Programot (2015–2025.).

„PREAMBULUM

Magyarország az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépéseket tett a fogyatékos emberek életminőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. E szabályozások közül mindenekelőtt a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.), valamint a Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló – a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált – ENSZ-Egyezmény emelhető ki. Emellett fontos alap az Európai Bizottságnak az Európai fogyatékosügyi stratégia 2010–2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt COM/2010/636 számú közleménye.

A fogyatékosügyi szakterület egyik legfőbb jellemzője, hogy az élet valamennyi területét, és így szinte minden államigazgatási ágazatot egyaránt érint, ezért a fenti dokumentumok érdemi alkalmazása a mindenkor kormányzat részéről gondosan tervezett, összehangolt intézkedéseket követel meg. A 2015–2025. évekre szóló Országos Fogyatékosügyi Program (a továbbiakban: Program) célja ennek megfelelően az előttünk álló évek szakmapolitikai irányainak meghatározása, valamint az ágazatközi és az államigazgatáson kívüli együttműködések főbb pontjainak kijelölése.”

A program a szociális alapszolgáltatások célkitűzései:

„III. BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK, TEMATIKUS CÉLOK

5. Szociális szolgáltatások és ellátások A tervezési ciklusban a legfontosabb célkitűzés a szociális alapszolgáltatások továbbfejlesztése, megerősítése, ideértve a többség számára helyben, a lakóhelyen nyújtott szolgáltatások teljes körű elérhetőségét, a speciális gyermekjóléti és szociális alapszolgáltatások kapacitásbővítését.

5.1. Fogyatékos személyeknek nyújtott szociális szolgáltatások A tartós ápolásra-gondozásra szoruló otthoni környezetben való ellátása mind az egyén, mind pedig a társadalom számára kedvezőbb, mint az intézményi ellátás, ezért esetükben elsődleges cél az otthonmaradást elősegítő szolgáltatási környezet kialakítása. Ennek érdekében szükséges az ilyen típusú szolgáltatások, ellátások területi lefedettségének felülvizsgálata, a fogyatékos személyeket támogató szociális szolgáltatások egyenletes bővítése, racionalizálása, a helyi ellátórendszerek fejlesztése. Emellett növelni kell a fogyatékos személyek számára nappali ellátást biztosító intézmények kapacitását, továbbá erősíteni kell az alapszolgáltatások közötti – különösen a támogató szolgálattal való – együttműködést a hálózatszerű működés erősítése érdekében. Kiemelt helyet kell kapniuk a személyi segítség különböző formáinak is, amelyek az önrendelkező, független, önálló életvitel elérését segítik. Ehhez biztosítani kell szociális szakemberek képzését is. A fogyatékos gyermeket vagy felnőttet nevelő, ápoló hozzátartozók kiegészésének megelőzése, illetve társadalmi és munkaerő-piaci (re)integrációjának érdekében fontos célkitűzés a fogyatékos személy otthonában nyújtott időszakos felügyeletet és segítségnyújtást biztosító szolgáltatások fejlesztése, bővítése. A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak, ezért ágazatközi együttműködések útján szükséges áttekinteni az időskorú fogyatékos személyek ápolásával, gondozásával kapcsolatos stratégiai feladatokat.

5.2. Támogató szolgálatok Az utóbbi időszakban megfigyelhető az a tendencia, hogy a támogató szolgálatok a gyakorlatban az ellátott fogyatékosági csoportok tekintetében specializálódnak, ami csökkenti a szolgáltatáshoz való hozzáférés egyenletességét. E téren ezért fontos fejlesztési cél az eddigi hiányterületek bekapcsolása, illetve a támogató szolgálatok kapacitásának növelése, infrastruktúrájának fejlesztése. A támogató szolgálatok hatékony működése emellett fontos szerepet játszhat a fogyatékos, megváltozott munkaképességű személyek aktivitásában is, ezért fontos cél a szolgálatok munkaerő-piaci elhelyezkedést elősegítő tevékenységének megerősítése.”

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint közel 600 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatékoságtípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékkal élő népességben belül továbbra is a mozgássérültek a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékoságban szenvedők aránya. A II. kerületi statisztikai adatok azt mutatják, hogy a

lakosság 4,2 %-a vallotta magát fogyatékossgal élőnek, ami magasabb a budapesti átlagnál. A fogyatékossgal élők nagyobb kerületi jelenlétének okai lehetnek a lakosság magas életkora, másrészt több, a kerületben lévő fogyatékossgal élőket ellátó bentlakásos intézmény jelenléte.

Ezen felül a fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre a II. kerületre vonatkozó olyan értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékossgal élő személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossgal esetén még jelentősebb.

Fel kell mérni a kerületben a fogyatékkal élőket, milyen arányban vannak mozgásszervi fogyatékosok, kisebb látás-, illetve hallássérültek, értelmileg fogyatékosok, valamint krónikus betegek. A fogyatékossgal háttérében több tényező bonyolult kölcsönhatása állhat, pl. testi, pszichológiai, szociális, kulturális, vagy örökletes. A fogyatékkal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, vagy segély. Ezek számukra igen szűkös megélhetést biztosítanak. Számos esetben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémával, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak.

Egyrészt tehát az esélyek megteremtése érdekében az önkormányzatnak hangsúlyt kell fektetnie a prevencióra, a fogyatékossgal okozó betegségek, balesetek megelőzésére, a nyugodt, biztonságos élettér kialakítására, másrésztől munkavállalási esélyeiket az önkormányzati intézmények is segítik (4- és 6 órás munkavégzés-lehetőségekkel), jelenleg is több önkormányzati intézmény, köztük a Polgármesteri Hivatal is, foglalkoztat fogyatékkal élőket.

E pozitívumok hozzájárulnak ahhoz, hogy a megváltozott munkaképességű emberek a munkájukon keresztül a társadalom hasznos tagjainak érezhessék magukat. A fogyatékkal élők tekintetében a civil szervezetek szerepe is jelentős lehet.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. foglalkoztatás rehabilitációs programjának bemutatása

„A II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. (továbbiakban: Zrt.) 2010. óta folyamatosan bővülő foglalkoztatási programot hozott létre és működtet a Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központjával (továbbiakban: MEREK) együttműködésben, melynek köszönhetően több fogyatékos- és megváltozott munkaképességű embernek sikerült elhelyezkednie a nyílt munkaerő-piacon.

A program folyamatos, egymásra épülő fejlesztésekkel érte el jelenlegi formáját 2010-től. Kezdetben a Bel-Buda Városközpont Funkcióbővítő beruházás fejlesztéseit bemutató információs pontokkal indult, később pedig a II. Kerület Kártya kedvezményrendszer kártyakiadó pontjainak működtetésével folytatódott.

2011 áprilisában a mozgáskorlátozottak bevonásával megtervezett és kivitelezett átalakítás eredményeként nyílt meg az ügyfélszolgálati iroda, ahonnan több tízezer kerületi polgár számára nyújtott önkormányzati szolgáltatások ügyfélszolgálati feladatait látják el. (Kerületi kedvezményrendszer működtetése, közterületi bejelentő rendszer diszpécserközpontja és más, összetett ügyfélszolgálati munkával járó önkormányzati lakossági szolgáltatások feladatai.)

Az ügyfélszolgálaton 2011-től a program keretében időről időre megújuló személyi összetétellel és cserélődő beosztásban 3 – 5 fő mozgáskorlátozott munkatárs vett részt a rehabilitációs programban, munkájukkal minőségi szolgáltatásokat nyújtva a II. kerület polgárai számára a lakossági ügyfélszolgálati feladatok ellátása során.

A program elsődleges célja, hogy a benne részt vevő dolgozók a rehabilitációs folyamat utolsó állomásaként olyan munkatapasztalatokat szerezzenek, melyek hozzásegítik őket a sikeres elhelyezkedéshez a nyílt munkaerő-piacon.

A program fenti célja (a megváltozott munkaképességű emberek visszaintegrálása a munkaerőpiacra) mellett hasonlóan kiemelt és nagyon pozitív eredményt hozó célkitűzés volt az a fajta társadalmi integráció, ami az irodában megforduló jelentős számú ügyfél tudat- és szemléletformálásával valósul meg nap, mint nap. Minden egyes ügyintézés olyan találkozás, ahol a többségi társadalom felismeri, hogy a mozgássérült munkatársak épp olyan színvonalas szolgáltatást nyújtanak, mint az ép munkaképességű kollégák, sőt, empátiában és egymásra figyelésben sokszor példát is mutatnak a többségi társadalomnak, ezért a speciális foglalkoztatási program hozzá tud járulni egymás jobb megismeréséhez, elismeréséhez, és kölcsönös segítségéhez.

A Zrt. kiemelt figyelmet fordított arra, hogy a programot mind a közvélemény, mind a potenciális munkáltatók minél szélesebb körben megismerhessék.

Az ügyfélszolgálati iroda rendszeresen kitelepül tízezres látogatószámú kerületi rendezvényekre, hogy minél több ember személyesen találkozhatson a megváltozott munkaképességű munkatársakkal és pozitív élményekkel segítse társadalmi elfogadtatásukat, illetve részt vesz velük a kerületi sporteseményeken (Kerületi Kaptató – kerekesszékes futam).

A Társaság által a korábbi években a Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központjával (MEREK) együttműködésben megkezdett foglalkoztatási program feltételrendszere a MEREK részéről 2016-ban jelentősen megváltozott. Annak érdekében, hogy az elmúlt években a kerületi ügyfelek kiszolgálásában legtöbb tapasztalatot és jártasságot szerzett, legkiemelkedőbb munkatársakat megtarthassuk, valamint a sikeres, és a – korábban is több fogyatékos és megváltozott munkaképességű ember nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedését eredményező – program továbbra is működhessen, a programban részt vevő munkatársak a Zrt. munkavállalóiként dolgoznak tovább az ügyfélszolgálaton.

Stratégiai cél a több éves ügyfélszolgálati tapasztalattal rendelkező munkatársak hosszú távú megtartása, emellett pedig esetlegesen olyan, mentorált átmeneti munkavállalók foglalkoztatása, akiknél a cél a munkatárs nyílt munkaerőpiacra továbblépésének segítése. Az iroda szolgáltatásainak köre tervek szerint az intézményi közétkeztetés egyes ügyfélszolgálati feladataival is bővülni fog, így a program társadalmi érzékenyítő funkciója a kerületi polgárok még szélesebb körében érheti el a célját.

A Zrt. továbbá részt vesz a megváltozott munkaképességű emberek munkaerő-piaci beilleszkedését kitűző, más szervezetek által működtetett programokban is, így helyt ad a Kézen Fogva Alapítvány által a fogyatékkal élő fiatalok számára szervezett pályaaorientációs nyílt napoknak is, melyen az érdeklődő fiatalok próbamunka során ismerkedhetnek meg az egyes munkakörök kompetenciáival és a munka világával.

A II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. eddigi programja elismeréseként, továbbá jövőbeli vállalásai és elköteleződése alapján első ízben 2015. márciusában, második alkalommal 2016 decemberében nyerte el a Fogyatékoságbarát Munkahely díjat.

Fentiekén túl a Zrt. részt kíván venni a jövőben is a közfoglalkoztatási programban, melynek keretében szellemi és fizikai állományú dolgozók számára foglalkoztatási lehetőséget kívánunk teremteni.”

Foglalkoztatás a Polgármesteri Hivatal Központi Iktatójában

2 fő hallássérült munkatárs dolgozik 2013. év szeptemberétől. A hivatalba érkező levelek feldolgozását végzik, a feladat és problémamegoldó képességük, nyitottságuk révén rövid időn belül beilleszkedtek a közösségbe. Az egészséges munkatársak megtanulták, hogyan lehet kommunikálni és együtt dolgozni a hallássérült munkatársakkal, a hallássérült dolgozóknak szintén sokat fejlődött a beszédképességük.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésről – csak úgy, mint a többi célcsoport tekintetében – a fogyatékkal élők esetében sem tudunk a kerületben, az azonban, hogy valaki közlekedési akadályok miatt nem jut el a munkahelyére, és nem kap segítséget, nem fordulhat elő, tekintettel arra, hogy

Önkormányzatunknak van kifejezetten a II. kerületi lakosok támogató szolgáltatás ellátására szerződő partnere.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Az uniós irányelveknek megfelelően szerencsésen egybeesik hazánkban is az a tendencia, mely szerint a fogyatékossgal élők esetében megfigyelhető, hogy a családok nem támogatják rászoruló hozzátartozójuk bentlakásos elhelyezését, hanem elsősorban otthon gondozzák őket. E cél megvalósításához viszont szükséges a kerületben is egy olyan szociális szolgáltató hálózat, amely segítséget tud nyújtani a családoknak, hogy a szakellátásba való bekerülés időszaka minél inkább kitolódjon.

A nappali ellátás célja:

Szociális alapszolgáltatás keretében 18. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, felügyeletre szoruló enyhe, középsúlyos, súlyos értelmi fogyatékos, autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok kialakítására, alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére és étkeztetés biztosítására. Az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotának megfelelő szolgáltatást nyújt, egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozást szervez, különös tekintettel a fogyatékos személyek önállóságának és önrendelkezésének kibontakoztatására, a különböző társadalmi szerepek megtanulása céljából.

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	155	n.a.	n.a.
2013	154	n.a.	n.a.
2014	163	n.a.	n.a.
2015	151	n.a.	n.a.
2016	136	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona (1028 Budapest, Hidegkúti út 158.)

Az Önkormányzatnak, mint fenntartónak és intézménynek is egyik kiemelt fejlesztési célja a fogyatékossgal élő emberek nappali ellátása a lakókörnyezetükben.

Az ellátást igénybe vevők számára szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak.

Az ellátottak képviselői helyi, országos és nemzetközi szinten részt vesznek az önérvényesítő és közösségi érdekképviseleti munkákban. Az ellátást igénybe vevők számára egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozást szerveznek.

Minden résztvevőnek saját eszközhasználatot biztosítanak pl. laptopot, munkakönyveket, fejlesztő füzeteket, hangszereket, a kézműves, kreatív és művészeti foglalkozásokhoz adekvát anyag és eszköz használatot,- kiemelten figyelve az újra hasznosításra, környezet védelemre.

Ellátottak 2017. évben:

Budapesti vagy II. kerületben állandó bejelentett lakcímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek.

Jövedelemmel minden ellátott rendelkezik, mindannyian családban élnek, szülőkkel és/vagy testvérekkel, illetve azok családjával, rendezett körülmények között, érzelmi biztonságban.

Életkori megoszlásuk a következő: 5 fő 18- 39 év közötti, 5 fő 40- 59 év közötti férfi.

Életkori megoszlásuk a következő: 6 fő 18-39 év, 3 fő 40-59 év, 1 fő 60-64 év közötti nő.

Nemek szerinti megoszlásuk: 10 férfi, 10 nő.

BNO-kód szerinti besorolásuk a következő:

- Williams szindrómával élő személy	1 fő
- Down szindrómával élő személy	6 fő
- Fragilis X szindróma	2 fő
- Cerebral Paresissel (Little kór) élő személy	1 fő
- Mentális retardatioval élő személy	10fő

Ebből:

- enyhe fokban értelmi fogyatékos személy	7 fő
- Középsúlyos fokban értelmi fogyatékos személy	7 fő
- Súlyos fokban értelmi fogyatékos személy	6 fő

Az intézmény szeretné bővíteni a megváltozott munkaképességű ellátottak foglalkoztatásának lehetőségét is. Jelenleg 1 fő dolgozik munkaszerződéssel.

Az intézmény célja változatlanul az, hogy az ellátottak számára elérhető szolgáltatási környezetet tudjunk kialakítani, az ellátások hatékonyabban szolgálják a társadalmi integrációt és összetartozást, az önrendelkezésem alapuló lehető legönállóbb életvitelt.

Újbudai Szociális Szolgálat (ellátási szerződés keretében)

Címe: 1118 Budapest, Ménesi út 16.

A Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata (1113 Budapest, Bocskai út 39-41.) fenntartásában működő szociális intézmény huszonnégyszázötven a hatodik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes (fogyatékos) vagy önellátásra nem képes (halmozottan fogyatékos), de felügyeletre szoruló személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére,

továbbá megszervezi az ellátást igénybe vevők napközbeni étkeztetését. Az intézmény a kiskorú gyermekek részére egyéni és csoportos gyógypedagógiai és konduktív foglalkozást biztosít értelmi,- mozgás-, kommunikációs és szociális képességeik fejlesztése érdekében. A mozgássérült gyermekek részére évente ortopédiai vizsgálatot szerveznek.

2015. évet megelőzően nem volt kerületi ellátott a nappali intézményben, ezért 1 főre került megkötésre a megállapodás. 2015. év májusától 1 fő II. kerületi kiskorú gyermek ellátását biztosította a szolgáltató intézmény. 2017. év áprilisában, majd ez év augusztusában is egy-egy kerületi gyermeket nevelő szülő jelentkezett az ellátás igénybe vételére, így a szerződést a képviselő-testület 3 főre módosította.

Civitan Club Budapest-Help Egyesület (továbbiakban: Egyesület)

1025 Budapest, Görgényi út 16.

Az Egyesület kertészetet, értelmi fogyatékosok nappali otthonát és lakóotthont működtet a kerületben, melyhez az önkormányzat az éves költségvetési rendeletében meghatározott támogatást biztosít.

Az Egyesület egész napos hasznos elfoglaltságot nyújt, valamennyi ellátott rész munkaidőben virágtermesztéssel, kertkarbantartással és kertépítéssel foglalkozik.

Az ellátottak részt vehettek az elmúlt időszakban művészet- és zeneterápiás, kézműves foglalkozáson, főzőtanfolyamon, hetente egyszer asztalitenisz sportfoglalkozáson, a nyári táborozások alkalmával olyan ellátottak is nyaralhattak, akiknek egyébként erre szociális körülményeik miatt nem lenne lehetőségük.

A családok megélhetési gondjait jelzi az, hogy egyre hangsúlyosabb szerepet kap az intézményen belüli étkeztetés biztosítása, hiszen sok esetben a családi költségvetésből nehezen kigazdálkodható a megfelelő élelem beszerzése.

Az Egyesület munkáját önkéntesek és közfoglalkoztatottak is segítették. Az elmúlt években 15 fő közfoglalkoztatott munkatárs dolgozott az intézményben, akik a kertészetben illetve a karbantartási munkákban segítették az Egyesületet.

A foglalkoztatás társadalmi jelentősége lehet, hogy a foglalkoztatottak visszakerülhettek a munka világába, az ellátottak pedig az integrált foglalkoztatás jelentőségét a gyakorlatban is átélhették.

Az intézményben ellátott 24 fő közül 16 fő II. kerületi lakos.

Támogató szolgáltatás

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

Az információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, a fogyatékos személyek kapcsolatkézségének javítását, családi kapcsolatainak erősödését szolgálja.

A szolgáltatások biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodnak.

2009. január 1. napjától a támogató szolgáltatás biztosítása is kikerült a kötelezően ellátandó feladatok közül, a normatív állami támogatás megszűnt, a szolgáltatások működtetését az állam - főszabályként három évre megkötött – finanszírozási szerződés útján támogatta. A 2016. évtől ismételen normatív alapú támogatás igényelhető az ellátás nyújtása után.

A 2011. évi pályázat után a befogadott szolgáltatók száma jelentősen csökkent, több szolgáltatónak is van Budapest területére működési engedélye, de az Egalitás Alapítvány Támogató Szolgálatán kívül a kerületi működésük nem ismert.

Egalitás Alapítvány Támogató Szolgálata

A fenntartó Egalitás Alapítvány megalakulása, 1992 óta az aktív korú fogyatékos, különösen a súlyosan mozgássérült emberek érdekében tevékenykedik.

Fő alapelve az önrendelkező önálló élet elve, szolgáltatásainál az alapszükségletek prioritást kapnak. Székhelye a Pesthidegkúti Mozgássérültek Lakótelepe egyik teljesen akadálymentes lakásában található.

Az Egalitás Alapítvány Támogató Szolgálata létrehozásakor, 2000-ben a Mozgássérültek Lakótelepén élő súlyosan fogyatékos emberek ellátása volt a cél. Napjainkra tevékenysége a főváros egészére kiterjed, de továbbra is a II. kerületben élők vannak túlsúlyban 58%-kal. Ezen belül is a Pesthidegkúti Mozgássérültek Lakótelepén él a II. kerületi ellátottak 60%-a.

A támogató szolgálat által 2017-ben ellátottak száma 74 fő.

II. kerületi lakos: 43 fő, ebből 26 fő él a Pesthidegkúti Mozgássérültek Lakótelepén.

A támogató szolgálat 2016-ban 4000 órában nyújtott személyi segítő szolgáltatást, 2 kerekesszékes utasok szállítására alkalmas kisbusza üres járat nélkül 23 700 km-en szállított fogyatékos személyt.

A szolgálat rugalmas munkaidőben nyújtott szolgáltatásaira folyamatosan nagy igény mutatkozik.

A feladatokat 5 részmunkaidős személyi segítővel, két gépkocsivezetővel és egy szolgálatvezetővel látja el.

A szolgálatot igénybe vevők döntően súlyosan mozgássérült, kerekesszékes személyek. A Mozgássérültek Lakótelepén levő székhely megkönnyíti a célcsoport itt élő tagjai számára a hozzáférést. E sajátosságból adódóan a szervezet által nyújtott személyi segítség kapacitás kihasználtsága magas. Helyzeti előnyből adódóan olyan rugalmas segítségnyújtást is tudnak itt vállalni, mint a napi több alkalommal történő rövid idejű segítség.

A támogató szolgálat hiánypótló tevékenysége, sajátossága az ellátotti igényekhez igazodó rugalmas szolgáltatási idő. A támogató szolgálat szolgáltatási idejének az esti, kora reggeli és

hétvégi időpontokban meghosszabbítását évről évre a II. Kerületi Önkormányzat által biztosított "Szociálpolitikai Keret" pályázati támogatása teszi lehetővé.

A tapasztalatok szerint folyamatosan növekvő igény van ezekben az időpontban is az ellátásra. A magukat korábban még ellátni tudó embereknek, a fogyatékoságukból és életkorukból adódó fizikai állapotromlásuk miatt egyre több segítségre van szükségük ahhoz, hogy otthonaikban önállóan tudjanak élni.

2016-ban a II. kerület által támogatott program keretében átlagosan havi 30 óra időtartamban tudott a szervezet „munkaidőn túli időszakban” szolgáltatást nyújtani a kerületben élő kliensek részére. Hétvégeken és az esti, kora reggeli órákban átlagosan havi 900 km-t tettek meg a szervezet buszai. A támogató szolgálat ennél magasabb óraszámokban is tud „munkaidőn túli időszakban” szolgáltatást nyújtani, amennyiben ezek finanszírozására támogatást kap.

Az Alapítvány egyéb tevékenységei

- Segítik és ösztönzik a fogyatékos emberek társadalmi, kulturális életbe való bekapcsolódását, különösen kiemelve a családok és közösségek összetartására irányuló programokat. Több éves hagyományra tekint vissza a halottak napi temetőjárat és a Budapest adventi fényei buszos program, amelyre társintézmények lakóit is bevonják. (Sarepta)
- Bevásárló utakat szerveznek. 1 alkalom/hó, 10 fő/alkalom
- Hiánypótló tevékenységük a munkaidőn túli, hétvégi és esti segítség és szállítás.
- Foglalkoztatási Rehabilitációs Szolgálatot működtetnek fogyatékos emberek nyílt munkaerő-piacon vagy védett környezetben történő munkahelykeresésének, foglalkoztatásának segítése érdekében:
- Munkanapokon telefonos tanácsadást tartanak, heti 1-szer személyes fogadónapra van lehetőség.
- Évi 1 alkalommal munkavállalást segítő készségfejlesztő gyakorlati tréningeket tartanak.
- Rehabilitációs foglalkoztatás: 13 megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztatnak.

Továbbá:

- "Erzsébet program" keretében üdülési támogatásban részesülő fogyatékos személyek kedvezményes szállítását végzik.
- Szerepet vállalnak civil és egyéb szakmai szervezetek társadalmi összefogásának erősítésében. Együttműködnek civil szervezetekkel, egyházakkal, Karitással, szociális szakmai szervezetekkel.
- Rendezvényeken, iskolákban társadalmi érzékenyítést célzó kerekesszékes akadálypálya programmal vesznek részt.
- Terepgyakorlati hely. Tereptanár vezetésével szakmai gyakorlatra lehetőséget nyújtanak szociális területen tanulónak.

- Az Alapítvány honlapján fogyatékos embereket érintő, közhasznú információkat tesznek közzé.

Fogyatékos személyek egyéb intézményei

A fogyatékos személyek bentlakásos ellátása nem önkormányzati feladat, ám a kerület több ilyen intézménynek helyet ad, s az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten támogatja is a sérült emberek ellátásának biztosítását. A kerületben működik a Civitan Lakóotthon és a több telephelyen működő Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon is.

Civitan Lakóotthon (évi költségvetési támogatással járul hozzá a működéshez az önkormányzat)

2000-ben Civitan Club Budapest-Help Egyesület hozta létre, amely Budapest, II. kerület Gazda u. 86. sz. alatt működik, jelenleg 7 fő értelmi sérült lakik az otthonban, az egyetlen ilyen otthon a kerületben.

A lakóotthonban biztosított az ellátottak számára a rendszeres étkezés, életvitelük napi rutinjának betartásával elsajátíthatják a mindennapi együttélés szabályait, felkészülhetnek az önálló, vagy részben önálló életvitelre. A lakók napközben a nappali ellátást vehetik igénybe.

A több éves szakmai tapasztalatok alapján elmondható, hogy a hátrányos helyzetű ellátottak számára az intézmény által nyújtott szolgáltatásokra fokozott igény mutatkozik.

A nappali és bentlakásos intézmények mellett több olyan civil egyesület is működik a kerületben, melyek aktívan bekapcsolódnak a kerület fogyatékos ellátásába, mint a Vass Miklós Értelmileg Akadályozottakat Segítő Közhasznú Egyesület vagy a Mozgássérült Emberek Önálló Egyesülete. Az egyesületek munkáját is támogatja az önkormányzat, az egyesületek évek óta sikeres pályázatokat nyújtanak be a „Szociálpolitikai Keret” pályázatokra.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékossgal élő személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők, az időskorúak járadékában, súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában, súlyos fogyatékos hozzátartozó ápolása címén igényelt támogatásra, egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyében részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

Az önkormányzat által nyújtott 3.3 pont alatt részletezett támogatásokon túl, az alábbi központi jogszabályok által biztosított ellátási formákat vehetik igénybe a fogyatékkal élő személyek:

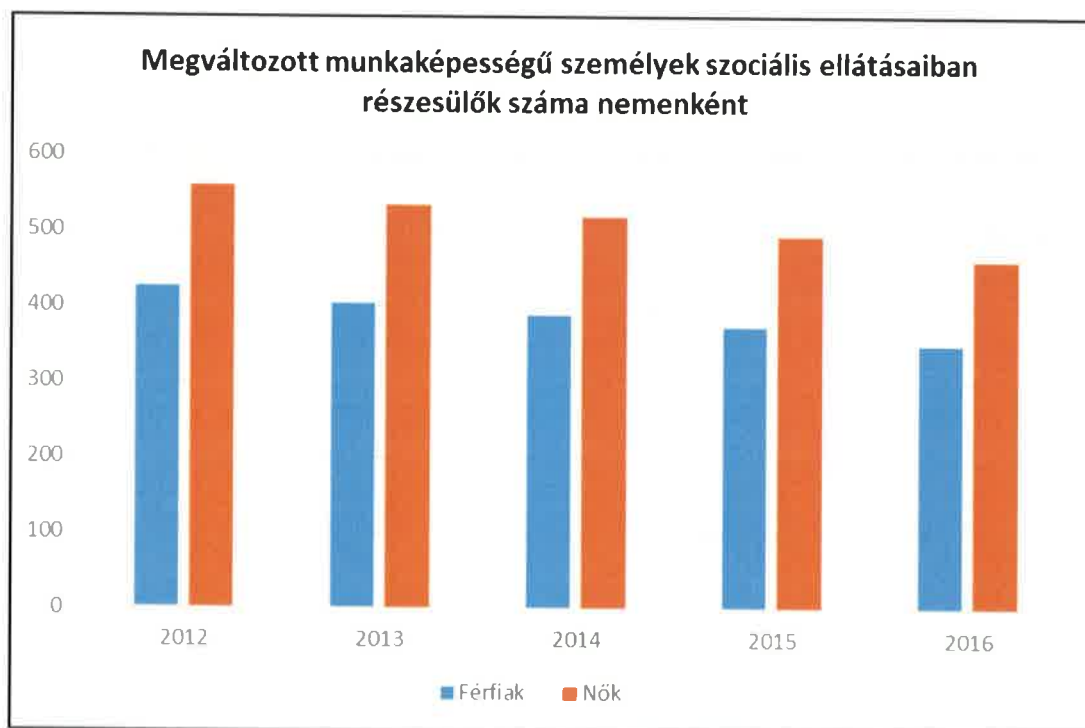
- fogyatékosági támogatás
- rokkantsági járadék

- megváltozott munkaképességű személyek ellátása (rehabilitációs ellátás, rokkantsági ellátás)
- közlekedési kedvezmény (szerzési és átalakítási támogatás)
- parkolási igazolvány

Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	425	560	985
2013	403	535	938
2014	389	519	908
2015	374	494	868
2016	350	461	811

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A fogyatékkal élők magas száma a kerületben szükségessé teszi a teljes körű akadálymentesítést.

Intézményi akadálymentesítés

Intézmények	Összes	Akadálymentes	Nem akadálymentes
Bölcsődék	6	6	0
Óvodák	21	9	12

Ált. iskolák	13	4	9
Gimnáziumok	2	1	1
Közművelődési int.	2	2	0
Szociális intézmények	5	4	1
Egészségügyi int.	21	15	6

Forrás: Polgármesteri Hivatal

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el. Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

Az akadálymentesítés fogalma lényeges átalakuláson ment keresztül. Akadálymentesítés alatt a mozgáskorlátozott emberek hozzáféréseinek, az épületbe való bejutásnak, illetve a mellékhelyiségek használhatóságának megteremtését, az épület bejárhatóságát, valamint veszély esetén biztonságban való elhagyását értjük.

A közszolgáltatás akkor hozzáférhető, ha a fizikai megközelítés lehetőségén túl az épületen belüli tájékozódás lehetősége biztosított a vak és gyengénlátó, a siket és nagyothalló, az értelmi fogyatékos, az autista, a súlyosan-halmozottan fogyatékos személy számára.

Az épületekben belüli tájékozódást az információk érzékelhetővé és értelmezhető tételével kell biztosítani:

- siket személyek esetében az információ vizualizálásával,
- nagyothalló személyek esetében a hangingerek erősítésével,
- vak személyek esetében az információk hallhatóvá tételével,
- gyengén látó emberek esetében a látható információk erősítésével.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Kerületi szinten jelentős előrelépések történtek, folyamatos az akadálymentesítés.

A közterületi WiFi-program keretében ingyenes közterületi internet-szolgáltatás folyamatosan bővül. A Wifi-kódot igénylők száma emelkedik.

A szolgáltatás nem csak a fogyatékkal élők, hanem más célcsoportok – nők, idősek – esélyegyenlőségének biztosítását is szolgálja.

A kerület lakossága - köztük valamennyi célcsoport - a II. kerületi „Budai Polgár” c. folyóirat hasábjain, az önkormányzat és intézményei folyamatosan frissülő honlapján, továbbá az önkormányzat által kiadott tájékoztató dokumentumok alapján szerezhethet tudomást a kerületi intézmények szolgáltatásairól, az elérés módjáról, feltételeiről.

Az Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona rendszeresen tart nyílt napokat, nyílt hetet az érdeklődők számára, valamint hozzátartozói fórumokat is rendeznek.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A kerületben végzett felmérések szerint megállapítható, hogy egyre több munkaadó alkalmaz megváltozott munkaképességű munkavállalót, és ennek megfelelően a munkahelyek akadálymentesítése is folyamatos.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közterületen vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak részére mosdó, rámpa kiépítése megtörtént, a helyi és távolsági tömegközlekedésben lift, vakvezető sáv, rámpa és hangos tájékoztatás van.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A 7.1.c) pontban részletezett helyi szolgáltatások a fogyatékkal élő személyek számára elérhetőek.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A II. kerületi önkormányzat szociális ellátórendszeren keresztül a fogyatékkal élők – a többi célcsoporttal együtt – részesülnek hátránykompenzáló juttatásokban, illetve a Szociálpolitikai keretből számos kifejezetten fogyatékosokat támogató civil szervezet és egyházi szervezet kap jelentős anyagi támogatást.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem állnak rendelkezésre a II. kerületre vonatkozó olyan értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.	Fel kell kutatni a II. kerület közigazgatási területén élő valamennyi fogyatékkal élő személyt, fel kell mérni a kerületben a fogyatékkal élőket, milyen arányban vannak mozgásszervi fogyatékosok, kisebb látás-, illetve hallássérültek, valamint értelmileg fogyatékosok.
Információhiány az egyházi és civil fenntartású intézményekben nappali ellátásban részesülő fogyatékosok számáról.	Kapcsolatfelvétel az egyházi és civil fenntartású intézményekkel, és információhoz jutás.
A kerületi közintézményekben az akadálymentes környezet aránya nem éri el a 100%-ot.	Az önkormányzat folyamatosan törekszik arra, hogy a kerületi közintézményekben a teljes akadálymentesítés megtörténjen.
A fogyatékkal élők információhiánya az akadálymentes útvonalakról.	Csatlakozás a Route4U nevű platformhoz.
A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű személyek elhelyezkedése a munkaerőpiacon nehéz.	A fogyatékos munkavállalókkal is betölthető munkahelyek felderítése. A fogyatékkal élők foglalkoztatási esélyeinek növelése, foglalkoztatási mutatóinak javítása.
Az egészséges gyermekeknek kevés információjuk van a fogyatékkal élő embertársaikról.	Érzékenyítő programok biztosítása a kerületi iskolákban.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Kerületünkben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Kerületünkkel szerződött vagy a Szociálpolitikai keretből támogatott egyházi és civil szervezetek:

Máltai Szeretetszolgálat – utcai szociális munka, nappali melegedő

Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány - idősellátás

Soteria Alapítvány – pszichiátriai betegek nappali ellátása

MRE Válaszút Misszió – szenvedélybetegek közösségi ellátása

Újbudai Szociális Szolgálat – fogyatékos gyermekek nappali ellátása

Civitan Club Budapest Help Egyesület és Lakóotthon – fogyatékosok foglalkoztatása és lakhatása

Mozgássérült Emberek Önálló Élet Egyesület – mozgáskorlátozott személyek integrációja, reintegrációja

Vass Miklós Közhasznú Egyesület – Értelmi fogyatékosok képességeinek fejlesztése, integrációjuk

Újlak Caritas Alapítvány – hajléktalanok ellátására irányuló tevékenység

Pasaréti Ferences Alapítvány – családsegítés, jogsegély, mentálhigiéné

Egalitas Alapítvány – fogyatékos személyek szociális rehabilitációjának elősegítése

Pitypang Humán Szolgáltató Alapítvány – hátrányos helyzetű gyermekek közösségfejlesztése programok által

Mozgássérült Célok Thetisz Megoldásban Alapítvány – mozgássérült személyek integrációjának elősegítése

Országúti Szent István Első Vértanú Plébánia – rászoruló családok, gyermekek közösségi fejlesztése

Pro Capistrano Alapítvány - közösségfejlesztés

Magyar Cserkészszövetség - közösségfejlesztés

Munka-Kör Alapítvány a Hallássérültekért - foglalkoztatás

II.Kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft – halmozottan sérült gyermekek szociális rehabilitációja

Lisztérzékenyek Érdekképviseletének Országos Egyesülete - közösségfejlesztés

Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete – családsegítés, tanfolyamok, közösségfejlesztés

Katolikus Szeretetszolgálat XXIII. János Otthon Máriaremete – generációk közötti kapcsolatteremtés, közösségépítés

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A HEP megvalósítását az Önkormányzat önállóan tervezi, ha azonban bármely célcsoport esélyegyenlősége jobban javítható, felveszi a kapcsolatot más – elsősorban a szomszédos, illetve a fővárosi – önkormányzatokkal. A Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatala a fővárosi

kerületek civil referensei számára kerekasztal megbeszélést kezdeményezett tapasztalatcsere céljából, melynek folytatásától nem zárkozunk el.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Tekintettel arra, hogy a kerületünkben működő nemzetiségi önkormányzatok nem érintettek a célcsoportok esélyegyenlőségében, kifejezetten ilyen tevékenység nem várható el tőlük, azonban az Önkormányzat nyitott arra, hogy a megvalósításba – ha erre érkezik felajánlás – a nemzetiségi önkormányzatokat is bevonja.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Önkormányzati és civil szociális szolgáltató szervezetek munkamegosztása alapján a partnerek a következők:

Szolgáltatás megnevezése	Ellátást biztosító megnevezése	Ellátási szerződés éve
Pszichiátriai betegek nappali ellátása	Soteria Alapítvány	2007.
Nappali melegedő	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	2007.
Utcai szociális munka	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	2007.
Helyettes szülői szolgáltatás	Fehérkereszt Egyesület	2007.
Gyermekek átmeneti ellátása	Józsefvárosi Önkormányzat	2014.
Családok átmeneti ellátása	Support Humán Szolgáltató Alapítvány	2007.
Családok átmeneti ellátása	Jó Pásztor Nővérek Kongregációja	2003.
Fogyatékos gyermekek nappali ell.	XI. kerület Újbuda Szociális Szolgálat	2004.
Támogató szolgáltatás	ÉFOÉSZ	2006. - 2017.december 31- éig
Étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás	Ferences Rendtartomány Gondviselés Háza	2007.

Elsődlegesen a nagy anyagi ráfordítással működtethető és a lakosság körében kisebb létszámú ellátotti csoportot érintő ellátási formák pl. a fogyatékos gyermekek nappali ellátása, valamint a speciális szaktudást igénylő ellátások kerültek kiszerezésre, ilyen a pszichiátria, a szenvedélybetegek segítése, a Ferences Rendtartománnyal pedig a kerület földrajzi kiterjedése miatt került sor a szerződéskötésre.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az utóbbi években egyre inkább bevonódnak az esélyegyenlőségi feladatok ellátásába for-profit szereplők is, különösen a rászorulóknak, gyermekek részére történő adományozás területén.

Az idei év példaként, a HungaroControl Zrt. Társadalmi Felelősségvállalás Programjának egyik pontja a hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének elősegítése. A program keretében a Zrt. pályázatot hirdetett, melyre Önkormányzatunk a Hidegkúti Családi Iránytű Egyesület bevonásával pályázott, a Hidegkúti Sportparádé program megrendezésére, 1.800.000,-Ft összegben.

Jövőbeni terveink között szerepelhet egy olyan együttműködés megkötése, ahol a for-profit szféra próbál megoldást találni egyes társadalmi problémákra a kerület döntéshozó szerveivel és a polgáraival együtt.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a kerületben dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a programtervezet véleményezésére koncentrált. A dokumentáció az Önkormányzat honlapján, a www.masodikkerulet.hu oldalon közzétételre kerül, így állampolgárok számára is megismerhetővé válik. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, illetve sokszor a pszichés labilitás. Segélyezéssel nem lehet olyan mértékű jövedelmet biztosítani, amely a létfenntartási és lakhatási szükségleteket kielégíti.	A BFKH Foglalkoztatási Főosztállyal szorosabb együttműködés kiépítése az állásbörzék területén. Az egészségügyi szakellátással szorosabb kapcsolat ápolása, valamint az érintett személyek tájékoztatása az igénybe vehető ellátásokról, és munkalehetőségekről.
	A lakossági adósságállomány újratermelődése.	A kerületi polgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése és támogatási rendszer biztosítása.
	A lakhatás biztonsága az anyagi problémák miatt sok esetben veszélybe kerül.	A lakhatás támogatása, szociális bérlakások biztosítása.
Gyermekek	A II. kerületi mobil konténer óvodában a fenntartó belső levegő minőségi vizsgálatokat végeztetett az esetleges allergiás megbetegedések elkerülése miatt.	A mobil óvoda kiváltása új telephelyen történő óvoda létesítésével. A gyermekek korszerűbb körülmények közötti óvodai nevelése.
	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése, a meglévő foglalkozások megtartása mellett a fiatalok számára vonzó program lehetőségeket kell kínálnunk. A gyermeknevelést segítő pénzügyi és természetbeni ellátásait, ennek érdekében az önként vállalt ellátásokat továbbra is biztosítja, és lehetőség szerint bővíti, illetve a megváltozott élethelyzetekhez igazítja.
	Betöltetlen álláshelyek az óvodákban: óvónő hiány, dajka hiány.	Az óvodapedagógusi hivatás vonzóbbá tétele a II. kerületben a juttatások

		emelésével. Helyi ösztönző programok.
	Gyermekek egészségi állapota. Kevesen veszik igénybe a térítésmentes ROTA vírus elleni oltást, illetve az eseti gyógyszer-támogatás keretében kérhető védőoltás támogatást.	Az egészségügyi prevenció kiterjesztése, házi gyermekorvosok, védőnők bevonásával szélesebb körben ismertté tenni a védőoltások fontosságát, és az önkormányzati támogatás igénybevétele.
	A gyermekek gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává.	Figyelemfelhívással, tájékoztatással megelőzhetővé válnak bűncselekmények, az áldozattá, bűnelkövetővé válás.
	A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működésének hatékonyabbá tétele.	A drogprevenciós szemléletformáló programot szeretnénk kiterjeszteni a pedagógusok felé is.
Idősek	Magas az idősek körében az egyedül élők aránya. Elmagányosodás veszélye. Ugyanakkor idősek részéről nagy igény mutatkozik a különböző programok iránt.	Szociális és közművelődési szolgáltatások biztosításával, bővítésével, az időseknek szóló programokkal az elmagányosodás jelenségének csökkentése az idősek körében.
	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
	Az idősek gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
	Az idősek biztonságérzetének növelése szükséges.	A térfigyelő rendszer bővítésével az idősek biztonságérzete növelhető.
	A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Az idős korosztály speciális igényeinek megfelelő szűrővizsgálatokat szervezünk, az egészségmegtartás feltételeit elősegítő, a korosztályi és az egyéni sajátosságokhoz igazodó sportolási lehetőségeket biztosítjuk (úszás, torna, tánc). Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.
Nők	Nehéz a kisgyermekes anyák visszatérése a munka világába.	Felmerülő igény esetén a gyermekét nevelő szülő teljes munkaidőtől eltérő foglalkoztatása.
	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
	Nehéz a munkaerő-piaci és a családi	A munkaerő-piaci és a családi feladatok

	feladatok összeegyeztetése.	összeegyeztetésének megkönnyítése a gyermekek napközbeni ellátásának biztosításával, illetve annak bővítésével.
Fogyatékkal élők	Információhiány a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.	Helyi intézmények, szervezetek révén információkhoz jutni.
	Információhiány az egyházi és civil fenntartású intézményekben nappali ellátásban részesülő fogyatékosok számáról.	Kapcsolatfelvétel az egyházi és civil fenntartású intézményekkel, és információhoz jutás.
	A kerületi közintézményekben az akadálymentes környezet aránya nem éri el a 100%-ot.	Az önkormányzat folyamatosan törekszik arra, hogy a kerületi közintézményekben a teljes akadálymentesítés megtörténjen.
	A fogyatékkal élők információhiánya az akadálymentes útvonalakról.	Csatlakozás a Route4U nevű platformhoz.
	A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű személyek elhelyezkedése a munkaerőpiacon nehéz.	A fogyatékos munkavállalókkal is betölthető munkahelyek felderítése. A fogyatékkal élők foglalkoztatási esélyeinek növelése, foglalkoztatási mutatóinak javítása.
	Az egészséges gyermekeknek kevés információjuk van a fogyatékkal élő embertársaikról.	Érzékenyítő programok biztosítása a kerületi iskolákban.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Elhelyezkedési esélyek növelése	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, Család és Gyermejkölési Központ
	Kikerülés az adósságcspadából	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, Család és Gyermejkölési Központ, Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Vagyonhasznosítási és Ingatlan-nyilvántartási Osztály
	A lakhatás támogatása, szociális bérlakások biztosítása.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Vagyonhasznosítási és Ingatlan-nyilvántartási Osztály, Család és Gyermejkölési Központ
Gyermekek	Új telephelyen lévő óvoda létesítése	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal
	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, Budapest II. kerület

	működtetése, a meglévő foglalkozások megtartása mellett a fiatalok számára vonzó program lehetőségeket kell kínálnunk. A gyermeknevelést segítő pénzbeli és természetbeni ellátásait, továbbra is biztosítja, és lehetőség szerint bővíti, illetve a megváltozott élethelyzetekhez igazítja.	Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Család és Gyermejjóléti Központ, II. Kerületi Sport és Szabadidősport Nonprofit Kft.
	Üres óvodai álláshelyek betöltése	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal
	Egészségügyi prevenció erősítése a védőoldások kapcsán. Információ szolgáltatás védőoltás támogatás kapcsán.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, II. Kerületi Egészségügyi Szolgálat, Család és Gyermejjóléti Központ
	Prevenció – bűnmegelőzés, baleset-megelőzés	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Család és Gyermejjóléti Központ, BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság, Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Városrendészeti Osztály
	A drogprevenció szemléletformáló program kiterjesztése	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Család és Gyermejjóléti Központ, köznevelési intézmények, egészségügyi szervek
Idősek	Szociális és közművelődési szolgáltatások bővítése	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Család és Gyermejjóléti Központ, Gondozási Központok, II. Kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft.
	Aktív időskor fenntartását, generációk közötti együttműködést segítő programok megvalósítása	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Család és Gyermejjóléti Központ, Gondozási Központok, köznevelési intézmények
	Prevenció-bűnmegelőzés. Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Gondozási Központok, BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság, Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Városrendészeti Osztály
	A térfigyelő rendszer bővítése	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Városrendészeti Osztály, BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság
	Egészségügyi és sport szolgáltatások bővítése	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Gondozási Központok, II. Kerületi Egészségügyi Szolgálat, II. Kerületi Sport és Szabadidősport Nonprofit Kft.
Nők	Részmunkaidő-távmunka biztosítása	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Humánpolitikai Osztály

	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.	Család és Gyermekjóléti Központ, BFKH Foglalkoztatási Osztály
	Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, intézmények
Fogyatékkal élők	Információszerzés a fogyatékkal élők helyzetéről, problémáiról, nappali ellátásáról	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Család és Gyermekjóléti Központ, Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona
	Akadálymentesítés	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Igazgatóság
	Akadálymentes közlekedésről információ szolgáltatása	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Igazgatóság
	A fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítése	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal, Család és Gyermekjóléti Központ
	Érzékenyítő programok biztosítása a kerületi iskolákban	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Mozgáskorlátozottak Önálló Élet Egyesülete

Jövőképünk

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat legfontosabb célja a kerületben élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák diszkriminációmentes életfeltételei biztosítottak.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára olyan lehetőségeket, támogatási rendszert alakítsunk ki, amely valódi, hatékony segítséget jelent a számukra.

Kiemelt területnek tartjuk, hogy a kerületben élő családok gyerekei számára magas színvonalú ellátást biztosítsunk az intézményeinkben.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek a társadalom megbecsült tagjai és egészségesek legyenek. Ne legyenek magányosak, ezért az idősek számára tartalmas programokat szervezzünk.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén azt, hogy gyermekvállalás után segítsük őket a munkaerőpiacra való visszatérésben.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők igényeinek és szükségleteinek a megismerésére, valamint az infokommunikációs hozzáféréseinek, akadálymentes közlekedésének megteremtésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I. A mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Elhelyezkedési esélyek növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, illetve sokszor a pszichés labilitás. Segélyezéssel nem lehet olyan mértékű jövedelmet biztosítani, amely a létfenntartási és lakhatási szükségleteket kielégíti.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A BFKH Foglalkoztatási Főosztallyal szorosabb együttműködés kiépítése az állásbörzék területén. Az egészségügyi szakellátással szorosabb kapcsolat ápolása, valamint az érintett személyek tájékoztatása az igénybe vehető ellátásokról, és munkalehetőségekről. Rövid távú cél: feltérképezése a helyi védett munkahelyeknek. Középtávú cél, hogy a tartós munkanélküliek arányát csökkentsük. A hosszú távú cél, hogy a javítsunk az elszegényedett családok, személyek helyzetén, életminőségén.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szoros együttműködés a BFKH Foglalkoztatási Osztályával. Kapcsolatépítés a helyi vállalkozásokkal. Álláskeresési tanácsadás, klub működtetése.
Résztevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, Család és Gyermekjóléti Központ, BFKH Foglalkoztatási Főosztály
Partnerek	intézmények, civil szervezetek, helyi vállalkozások
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - a foglalkoztatottak számának növekedése - tartós munkanélküliek számának csökkenése a kerületben - a kizárólag segélyből élő családok számának csökkenése Fenntarthatóság: hosszú távon az a cél, hogy a tartós munkanélküliek számára biztos megélhetési forrást, a stabil munkahelyhez való hozzájutásukat eredményesen segítsük.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: célcsoport érdeklődésének hiánya, vállalkozások partnerségének hiánya Kockázat csökkentése: álláskereső programok, klubok meghirdetése
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás

Intézkedés címe:	Kikerülés az adósságcsapdából
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A lakossági adósságállomány újratermelődése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: elkerüljük azokat a helyzeteket, amikor egy-egy személy akkora adósságot halmoz fel, hogy kikapcsolják nála közműszolgáltatásokat Középtávú cél: partneri viszony kialakítása a közműszolgáltatókkal Hosszú távú cél: kikerülés az adósságspirálból
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - személyre szabott szolgáltatások szervezése - szoros együttműködés kialakítása a közműszolgáltatókkal, közös képviselőkkel, szakmai találkozók szervezése - az ügyfelek részére életvezetési, adósságkezelési tanácsadások szervezése
Résztevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, Család és Gyermekjóléti Központ, Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Vagyonhasznosítási és Ingatlan-nyilvántartási Osztály
Partnerek	közüzemi szolgáltatók, pénzügyi intézetek
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - a kerületi lakosok adósságállománya csökken, - a hátralékkezelési támogatásba bevontak száma növekszik Fenntartás: folyamatos életvezetési tanácsadások szervezésével fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: a közműszolgáltatók, pénzügyi intézetek partnerségének hiánya Kockázat csökkentése: együttműködés kialakítása
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, pénzügyi forrás

Intézkedés címe:	A lakhatás támogatása, szociális bérlakások biztosítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A lakhatás biztonsága az anyagi problémák miatt sok esetben veszélybe kerül.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A lakhatás biztonságának megteremtése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A lakhatás biztonságát megteremtő, a lakhatást segítő pénzügyi támogatási formák biztosítása; önkormányzati lakások szociális helyzet alapján történő bérbeadása pályázat útján.
Részvevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Vagyonhasznosítási és Ingatlan-nyilvántartási Osztály, Család és Gyermekegészségügyi Központ
Partnerek	civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítása folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - éves statisztika, jelentés a pénzügyi támogatásokról; - szociális bérlakások száma, pályázatok száma <p>Önkormányzati döntés és költségvetési-pályázati forrás biztosítása mellett folyamatosan fenntartható.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: forráshiány Kockázat csökkentése: pályázati források felkutatása
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, költségvetési és pályázati forrás biztosítása

II. A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Új telephelyen lévő óvoda létesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A II. kerületi mobil konténer óvodában a fenntartó belső levegő minőségi vizsgálatokat végeztetett esetleges allergiás megbetegedések elkerülése miatt.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A mobil óvoda kiváltása új telephelyen történő óvoda létesítésével. A gyermekek korszerűbb, egészségesebb körülmények közötti óvodai nevelése.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Műszaki kivitelezés, berendezés. - Gyermek felvétele, felmenő rendszerben átvétele.
Résztevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal
Partnerek	Községház utcai Óvoda
Határidő(k) pontokba szedve	2020. szeptember 1.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szubjektív eredményességi mutatók vannak csak, a gyermekek megfelelő, korszerű elhelyezése. Dokumentáltság: Átfogó gyermekvédelmi beszámoló. Állandó karbantartással hosszútávon fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: forráshiány, a beruházás elhúzódása
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi, technikai feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	Szabadidős programok szervezésével, támogatások nyújtásával a veszélyeztetettség csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: a gyermekek számára biztosítani a hasznos időtöltés lehetőségét különböző programok/táborok szervezésével Középtávú cél: közösségépítés Hosszú távú cél: a kerületben élő gyermekeket minél inkább meg kívánjuk óvni a rájuk leselkedő veszélyektől
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Biztonságos, kulturált színterek működtetése, táborok szervezése. - A meglévő foglalkozások megtartása mellett a fiatalok számára vonzó program lehetőségek. - A gyermeknevelést segítő pénzügyi és természetbeni ellátások bővítése, illetve a megváltozott élethelyzetekhez igazítása.
Résztevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály KLIK, köznevelési intézmények Család és Gyermekjóléti Központ II. Kerületi Sport és Szabadidősport Nonprofit Kft.

Partnerek	Védőnői Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	A megvalósítás folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Programok száma, résztvevők száma, veszélyeztetett gyermekek száma. Folyamatosan fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs kockázat
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi, technikai feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	Üres óvodai álláshelyek betöltése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Betöltetlen álláshelyek az óvodákban: óvónő hiány, dajka hiány.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az óvodapedagógusi hivatás vonzóbbá tétele a II. kerületben a juttatások emelésével. Helyi ösztönző programokkal 100%-ra emelni az óvodapedagógusok és dajkák létszámát.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Helyi ösztönző programok megvalósítása. - Nyugdíjas pedagógusokkal a kapcsolat fenntartása. - Egyetemi hallgató gyakornokok megkeresése, gyakorlatuk letöltése után állás felajánlása.
Résztvevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal, II. kerületi óvodák
Partnerek	Nyugdíjas pedagógusok szervezete, felsőoktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2020. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és	Növekszik az óvónők és dajkák száma a kerületi óvodákban. A körülmények szinten tartásával folyamatosan fenntartható.

hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: forráshiány, pedagógus hiány Kockázat csökkentése: pályázati források felkutatása
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, pénzügyi feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	Egészségügyi prevenció erősítése a védőoltások kapcsán. Információ szolgáltatás védőoltás támogatás kapcsán.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekek egészségi állapota. Kevesen veszik igénybe a térítésmentes ROTA vírus elleni oltást, illetve az eseti gyógyszer-támogatás keretében kérhető védőoltás támogatást.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az egészségügyi prevenció kiterjesztése, házi gyermekorvosok, védőnők bevonásával szélesebb körben ismertté tenni a védőoltások fontosságát, és az önkormányzati támogatás igénybe vételét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Adatgyűjtés a csekély számú támogatási kérelmek okáról (pl. nem hallott róla, magas jövedelem, nincsenek beoltva a gyermekek, stb.) - Védőnők, házi gyermekorvosok prevenció előadása
Résztevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, II. Kerületi Egészségügyi Szolgálat, Család és Gyermekegészségügyi Központ
Partnerek	Védőnők, házi gyermekorvosok, BFKH II. Kerületi Népegészségügyi Intézet
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Növekszik az ajánlott védőoltásokkal beoltott gyermekek száma. Egészségügyi statisztikák.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs kockázat.
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, szakemberek; technikai feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	Prevenció – bűnmegelőzés, baleset-megelőzés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Figyelemfelhívással, tájékoztatással megelőzhetővé válnak bűncselekmények, az áldozattá, bűnelkövetővé válás.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Bűn- és baleset-megelőzési programok szervezése - előadások, rendezvények tartása
Résztevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Család és Gyermejkölési Központ, BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság, Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Városrendészeti Osztály
Partnerek	köznevelési intézmények, civil szervezetek, bűnmegelőzési tanácsadó
Határidő(k) pontokba szedve	A megvalósítás folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>programok, előadások, rendezvények száma, résztvevő iskolák, gyermekek száma</p> <p>dokumentumok: rendőrségi, intézményi beszámolók</p> <p>Folyamatos szervezéssel, humán erőforrás biztosításával és megfelelő képzésével fenntartható.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázat: célcsoport érdeklődésének hiánya</p> <p>Kockázat csökkentése: az egyes korosztályok életkori sajátosságainak figyelembevétele, interaktivitás</p>
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi és technikai feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	A drogrevenációs szemléletformáló program kiterjesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működésében a kerületi köznevelési intézmények szakemberei nem vesznek részt.
Célok - Általános megfogalmazás és	A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működésének hatékonyabbá tétele. A drogrevenációs szemléletformáló programot szeretnék kiterjeszteni a pedagógusok felé is.

rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Kapcsolatfelvétel a köznevelési intézményekkel, - bevonás a feladatokba, - meghívás KEF rendezvényekre
Résztevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Család és Gyermekjóléti Központ, köznevelési intézmények, egészségügyi szervek
Partnerek	BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság
Határidő(k) pontokba szedve	2020. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum ülésein résztvevő pedagógusok száma, beszámolók. Folyamatos szervezéssel, humán erőforrás biztosításával és megfelelő képzésével fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: pedagógusok nem vesznek részt a működésben Kockázat csökkentése: az egyes ülések helyszínét iskolákba szervezni
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, szakemberek

III. Idősek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Szociális és közművelődési szolgáltatások bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az idősek körében az egyedül élők aránya. Elmagányosodás veszélye. Ugyanakkor idősek részéről nagy igény mutatkozik a különböző programok iránt.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szociális és közművelődési szolgáltatások biztosításával, bővítésével, az időseknek szóló programokkal az elmagányosodás jelenségének csökkentése az idősek körében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés. Az aktivitást és függetlenséget megőrző programok szervezése, képzések bővítése, „Internet kortalanul” program folytatása. Idősügyi Tanácsban által szervezett programok bővítése.

Résztevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Család és Gyermekejóléti Központ, Gondozási Központok
Partnerek	Idősügyi Tanács, II. Kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft.
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítása folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - lakossági visszajelzések - statisztikai kimutatás a programokról Dokumentáltság: éves Idősügyi beszámoló Önkormányzati döntés, költségvetési-pályázati forrás biztosítása mellett folyamatosan fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: forráshiány, résztvevők érdeklődésének hiánya Kockázat csökkentése: pályázati források felkutatása, önkéntesség, interaktivitás
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi és technikai feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	Aktív időskor fenntartását, generációk közötti együttműködést segítő programok megvalósítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kerületünkben élő idősek részéről nagy igény mutatkozik a különböző programok iránt. Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: az igények feltérképezése után olyan programok szervezése, amelyeken szívesen vesznek részt nagyobb számban is az idősek Középtávú cél: az aktív idősödést elősegítő programok lehetővé teszik az idősek számára azt, hogy közösségi életet élhessenek Hosszú távú cél: a generációk közötti esetleges szakadékok áthidalása, a generációk egymáshoz való közelítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - igényfelmérés - pályázati lehetőségek feltérképezése - programok szervezése - együttműködési megállapodás az oktatási intézményekkel a köznevelési törvény által előírt kötelező 30 órás önkéntes tevékenységre vonatkozóan (diákok bevonása az idősellátásba)
Résztevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Család és Gyermekejóléti Központ, Gondozási Központok
Partnerek	köznevelési intézmények, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, óvodák
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 15.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - lakossági visszajelzések - statisztikai kimutatás az önkéntes diákok számáról illetve beszámoló a tevékenységükről dokumentáltság: éves Idősügyi beszámoló fenntartás: folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a kerületben működő köznevelési intézményekkel
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: forráshiány, résztvevők érdeklődésének hiánya Kockázat csökkentése: pályázati források felkutatása, önkéntesség, interaktivitás
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi és technikai feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	Prevenció-bűnmegelőzés. Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Figyelemfelhívással, tájékoztatással megelőzhetővé válnak bűncselekmények, az áldozattá válás. Rövid távú cél: az igények és a lehetőségek felmérése a prevenció jegyében Középtávú cél: az idősek számára a védelmüket szolgáló szolgáltatások nyújtása Hosszú távú cél: csökken az idősek sérelmére elkövetett bűncselekmények száma
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Bűn- és baleset megelőzési programok szervezése, „jó gyakorlatok” megismerése, előadások, rendezvények tartása; interaktív foglalkozások, tájékoztató szóróanyagok terjesztése, tájékoztató cikkek megjelenése a helyi médiában (Budai Polgár c. folyóirat)
Résztvevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Gondozási Központok, BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság, Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Városrendészeti Osztály
Partnerek	civil szervezetek, Városrendészet, Budai Polgár
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Tájékoztató anyagok, programok, előadások, rendezvények száma, résztvevők száma, bűnügyi statisztika Dokumentumok: rendőrségi, intézményi beszámolók Folyamatos szervezéssel, humán erőforrás biztosításával és megfelelő képzésével fenntartható.

Kockázatok és csökkentésük eszközei	kockázat: forráshiány, célcsoport érdeklődésének hiánya kockázat csökkentése: pályázati lehetőségek felkutatása, interaktivitás
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi, technikai feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	A térfigyelő rendszer bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idők biztonságérzetének növelése szükséges.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A térfigyelő rendszer bővítésével az idők biztonságérzete növelhető.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A közterületeken jelenleg meglévő térfigyelő rendszer kibővítése, és újabb közterületeken való kamerák elhelyezése.
Résztvevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Városrendészeti Osztály
Partnerek	BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Térfigyelő kamerák száma. Önkormányzati döntés, költségvetési-pályázati forrás biztosítása mellett fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: forráshiány Kockázat csökkentése: pályázati források felkutatása
Szükséges erőforrások	Költségvetési, pályázati forrás, technikai feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	Egészségügyi és sport szolgáltatások bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Egészséges életmód, prevenció, egészségesebb időskor, kevesebb krónikus betegség. Hosszútávú cél: az élettartam emelkedése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. - Az idős korosztály speciális igényeinek megfelelő szűrővizsgálatokat szervezünk, az egészségmegtartás feltételeit elősegítő, a korosztályi és az egyéni sajátosságokhoz igazodó sportolási lehetőségeket biztosítjuk (úszás, torna, tánc). - Prevenció szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.
Résztevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Gondozási Központok, II. Kerületi Egészségügyi Szolgálat, II. Kerületi Sport és Szabadidősport Nonprofit Kft.
Partnerek	civil szervezetek, Család és Gyermekjóléti Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítása folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - lakossági visszajelzések - statisztikai kimutatás a programokról Dokumentáltság: éves Idősügyi beszámoló Önkormányzati döntés, költségvetési-pályázati forrás biztosítása mellett folyamatosan fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: forráshiány, célcsoport érdeklődésének hiánya Kockázat csökkentése: pályázati források felkutatása, helyi médiában figyelemfelhívás
Szükséges erőforrások	Költségvetési, pályázati forrás, technikai feltételek biztosítása.

IV. Nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Részmunkaidő-távmunka biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nehéz a kisgyermekes anyák visszatérése a munka világába.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Felmerülő igény esetén a gyermekét nevelő szülő teljes munkaidőtől eltérő foglalkoztatása. Home-office munkakörök feltérképezése, és igény esetén biztosítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Igények felmérése, munkakörök vizsgálata, új munkakörök kialakítása, meglévő munkakörök átalakítása. - A Polgármesteri Hivatalban a részmunkaidő-távmunka munkakörök kialakításával, egyéb kedvezményekkel a kisgyermekes anyáknak a munka világába történő visszatérésének a segítése.
Résztevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Humánpolitikai Osztály
Partnerek	Család és Gyermekjóléti Központ
Határidő(k) pontokba szedve	A megvalósítás folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Részmunkaidő-távmunka munkakörök száma, egyéb kedvezményben részesülők száma.</p> <p>Önkormányzati döntés, költségvetési forrás biztosítása mellett folyamatosan fenntartható</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázat: forráshiány, az adott munkakör nem végezhető részmunkaidőben vagy távmunkában</p> <p>Kockázat csökkentése: pályázati források felkutatása, munkakör átalakítása</p>
Szükséges erőforrások	Költségvetési, pályázati forrás, technikai feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú	<p>Rövid távú cél: az igények és a lehetőségek felmérése</p> <p>Középtávú cél: képzési programokról történő tájékoztatás segítségével a tartós munkanélkülivé vált nőket a munkaerőpiacra visszavezetni</p> <p>Hosszú távú cél: csökken a tartós munkanélküli nők száma</p>

időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - „jó gyakorlatok” megismerése - pályázati lehetőségek feltérképezése - képzési programokról tájékoztatás - a képzési lehetőségekbe minél szélesebb kör bevonása
Részvevők és felelős	Család és Gyermejkölési Központ, BFKH Foglalkoztatási Osztály
Partnerek	Nagycsaládosok Egyesülete, Marczibányi téri Művelődési Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - programok/projektek száma, dokumentációja - statisztikai kimutatás a tartós munkanélküli nők arányáról <p>fenntarthatóság: folyamatos kapcsolattartás és együttműködés az illetékes Foglalkoztatási Osztállyal</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázat: forráshiány</p> <p>Kockázat csökkentése: pályázati források felkutatása</p>
Szükséges erőforrások	Költségvetési, pályázati forrás, technikai feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nehéz a munkaerő-piaci és a családi feladatok összeegyeztetése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A munkaerő-piaci és a családi feladatok összeegyeztetésének megkönnyítése a gyermekek napközbeni ellátásának biztosításával, illetve annak bővítésével.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Bölcsődék, családi bölcsődék, napközbeni gyermekfelügyelet működtetése, a szolgáltatások, férőhelyek bővítése
Részvevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, bölcsődék, Család és Gyermejkölési Központ

Partnerek	civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2020. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Intézmények száma, csoportok száma, gyermekek száma, férőhelyek száma dokumentumok: intézményi beszámolók kötségvetési, pályázati forrás, humán erőforrás, megfelelő képzés biztosításával folyamatosan fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kockázat: pénzügyi forrás hiánya, szakemberek hiánya kockázat csökkentése: pályázatfigyelés
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi, technikai feltételek biztosítása

V. Fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Információszerzés a fogyatékossgal élők helyzetéről, problémáiról, nappali ellátásáról
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Információhiány a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Információhiány az egyházi és civil fenntartású intézményekben nappali ellátásban részesülő fogyatékosok számáról.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Feltérképezni a kerületben fogyatékkal élők pontos számát, szociális, egészségügyi és foglalkoztatási helyzetét. Partneri viszony kialakítása a helyi fogyatékkal élők nappali ellátását biztosító egyházi és civil intézményekkel.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - házi orvosok adatgyűjtése - egyházi és civil fenntartású intézmények megkeresése - adatok feldolgozása
Résztevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály
Partnerek	Család és Gyermejjóléti Központ, Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona, házi orvosok, Gondozási Központok
Határidő(k) pontokba szedve	2020. december 15.
Eredményességi mutatók és annak	Adatok táblázatba foglalása, következtetések levonása.

dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Partneri viszony hiánya.
Szükséges erőforrások	humán erőforrás

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kerületi közintézményekben az akadálymentes környezet aránya nem éri el a 100%-ot.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Közszolgáltatásokhoz, kulturális programokhoz való hozzáférés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Résztvevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Igazgatóság
Partnerek	civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december. 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesített intézmények száma, programok száma, résztvevők száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: forráshiány Kockázat csökkentése: pályázati források felkutatása

Szükséges erőforrások	Önkormányzati költségvetés, pályázati források
-----------------------	--

Intézkedés címe:	Akadálymentes közlekedésről információ szolgáltatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők információhiánya az akadálymentes útvonalakról.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A kerület akadálymentes digitális térképének elkészítése. Naprakész információk megléte a járdák, átkelők, fontos helyek akadálymentes átjárhatóságáról (pl. útfelület simasága, kereszteződések padkáinak magassága, stb.).
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Kapcsolatfelvétel a Route4U platform üzemeltető cégével. - Árajánlat kérés a teljes kerület akadálymentességének felmérésére. - A digitális akadálymentes járdatérkép elkészítése a cég által. - A fogyatékkal élők tájékoztatása az applikációról.
Résztevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Igazgatóság, II. Kerületi Városfejlesztő Zrt.
Partnerek	Route4U platformot üzemeltető cég, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2020. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kerület akadálymentes digitális térképe. A fenntarthatósága folyamatos az üzemeltető cég frissítése karbantartása folytán.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: forráshiány Kockázat csökkentése: pályázati források felkutatása
Szükséges erőforrások	Önkormányzati költségvetés, pályázati források

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű személyek elhelyezkedése a munkaerőpiacon nehéz.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élők foglalkoztatási esélyeinek növelése, foglalkoztatási mutatóinak javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A fogyatékkal élők foglalkoztatási esélyeinek növelése, képzések, programok szervezése, foglalkoztatásuk lehetőség szerint az önkormányzat intézményeiben, cégeinél, a Polgármesteri Hivatalban.
Résztvevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal, Család és Gyermekjóléti Központ, II. Kerületi Városfejlesztő Zrt., önkormányzati intézmények
Partnerek	Polgármesteri Hivatal osztályai, civil szervezetek (Egalitás Alapítvány)
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Fogyatékkal élőket foglalkoztató intézmények száma, foglalkoztatottak száma, programok, képzések száma intézményi beszámolók, jelentések folyamatos szervezéssel, humán erőforrás biztosításával és megfelelő képzésével, pénzügyi forrás biztosításával fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: forráshiány Kockázat csökkentése: pályázati források felkutatása
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi, technikai feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	Érzékenyítő programok biztosítása a kerületi iskolákban
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egészséges gyermekeknek kevés információjuk van a fogyatékkal élő embertársaikról
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: a kerületi iskolákkal való együttműködés kialakítása Közép-, hosszú távú cél: minél több diák megismerje a fogyatékkal élőket mindennapjait, saját életminősége javulhat.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba	<ul style="list-style-type: none"> - kapcsolatfelvétel az oktatási intézményekkel - érzékenyítő programok szervezése

szedve	
Részvevők és felelős	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály
Partnerek	Mozgáskorlátozottak Önálló Élet Egyesülete, oktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Részvevő intézmények, érzékenyítő programok száma. Középtávú fenntartás: folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a köznevelési intézményekkel és a szakmai szervezetekkel.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: forráshiány Kockázat csökkentése: pályázati források felkutatása
Szükséges erőforrások	Pénzügyi feltételek biztosítása, szakemberek

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemezés következtetésiből en feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Elhelyezkedési esélyek növelése	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség. Segélyezéssel nem lehet olyan mértékű jövedelmet biztosítani, amely létfenntartási és lakhatási szükségleteket kielégíti.	Feltérképezése a helyi védett munkahelyeknek. A tartós munkanélküliek arányának csökkenése. Az elszegényedett családok, személyek helyzetének, életminőségének javulása.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, költségvetés	Szoros együttműködés a BFKH Foglalkoztatási Osztályával. Kapcsolatépítés a helyi vállalkozásokkal. Álláskeresési tanácsadás, klub működtetése.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály	2023. december 15.	A foglalkoztatottak számának növekedése, tartós munkanélküliek számának csökkenése, a kerületben a kizárólag segélyből élő családok számának csökkenése.	humán erőforrás, anyagi forrás	Az a cél, hogy a tartós munkanélküliek számára biztos megélhetési forrást, a stabil munkahelyhez való hozzájutásukat eredményesen segítsük.
2	Kikerülés az adósságcspadából	A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Elkerülni azokat a helyzeteket, amikor egy-egy személy akkora adósságot halmoz fel, hogy kikapcsolják nála	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, költségvetés	Személyre szabott szolgáltatások szervezése, szoros együttműködés kialakítása a közműszolgáltatókkal, közös képviselőikkel, szakmai	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály	Megvalósítás folyamatos.	A kerületi lakosságállománya csökken, a hátraleképezési támogatásban bevontak száma nő	humán erőforrás, pénzügyi forrás	Folyamatos életvezetési tanácsadások szervezésével fenntartható.

						találkozókat szervezése, az ügyfelek részére életvezetési, adósságkezelési tanácsadások szervezése	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Vagyonhasznosítási és Ingatlan-nyilvántartási Osztály	Megvalósítása folyamatos.	Éves statisztika, jelentés a pénzügyi támogatásokról; szociális bérlakások száma, pályázatok száma	humán erőforrás, költségvetési és pályázati forrás biztosítása	Önkormányzati döntés és költségvetési pályázati forrás biztosítása mellett folyamatosan fenntartható.
3	A lakhatás támogatása, szociális bérlakások biztosítása	A lakhatás biztonsága az anyagi problémák miatt sok esetben veszélybe kerül.	A lakhatás biztonságának megteremtése.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, költségvetés	A lakhatás biztonságát megteremtő, a lakhatást segítő pénzügyi támogatási formák biztosítása; önkormányzati lakások szociális helyzet alapján történő bérbeadása pályázat útján.						
II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Új telephelyen lévő óvoda létesítése	A II. kerületi mobil konténer óvodában a fenntartó belső levegő minőségi vizsgálatokat végeztetett esetleges allergiás megbetegedések elkerülése miatt.	A mobil óvoda kiváltása új telephelyen történő óvoda létesítésével. A gyermekek korszerűbb körülmények közötti óvodai nevelése.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, költségvetés	Műszaki kivitelezés, berendezés. Gyermekek felvétele, felmenő rendszerben átvétele.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal	2020. szeptember 1.	Szubjektív eredményességi mutatók vannak csak, a gyermekek korszerűbb körülmények közötti elhelyezése révén.	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi, technikai feltételek biztosítása	Állandó karbantartással hosszútávon fenntartható.	

2	Szabadidős programok szervezésével, támogatásával nyújtásával veszélyeztetett ség csökkentése	A család működését zavaró akadályozó okok közül a családok anyagi, családi széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetett ség megemelkedet t.	A gyermekek számára biztosítani a hasznos időöltés lehetőségét különböző programok/táborok szervezésével, közösségépítés . A kerületben élő gyermekeket minél inkább meg kívánjuk óvni a rájuk leselkedő veszélyektől.	Szociális Szolgáltatásvezési Koncepció, költségvetés, éves gyermekvédelmi beszámoló, rendőrségi beszámoló, önkormányzati rendeletek	Biztonságos, kulturált színterek működtetése, táborok szervezése. A meglévő foglalkozások megtartása mellett a fiatalok számára vonzó program lehetőségek. A gyermeknevelést segítő pénzügyi és természetbeni ellátások bővítése, illetve a megváltozott élethelyzetekhez igazítása.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály	A megvalósítás folyamatos.	Programok száma, résztvevők száma, veszélyeztetett gyermekek száma.	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi, technikai feltételek biztosítása	Önkormányzati döntés és költségvetési-pályázati forrás biztosítása, megfelelő képzés, megfelelő szakemberek biztosítása mellett folyamatosan fenntartható.
3	Üres óvodai álláshelyek betöltése	Betöltetlen álláshelyek az óvodákban: óvónői hiány, dajka hiány.	Az óvodapedagógusi hivatás vonzóbbá tételére a II. kerületben a juttatások emelésével. Helyi ösztönző programokkal 100%-ra emelni az óvodapedagógusok és dajkák	Szociális Szolgáltatásvezési Koncepció, költségvetés, Gazdasági Program	Helyi ösztönző programok megvalósítása. Nyugdíjas pedagógusokkal a kapcsolat fenntartása. Egyetemi hallgató gyakorlatok megkeresése, gyakorlatuk letöltése után állás	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal	2020. december 15.	Óvónők és dajkák száma a kerületi óvodákban	humán erőforrás, pénzügyi feltételek biztosítása	Önkormányzati döntés és költségvetési-pályázati forrás biztosítása, megfelelő szakemberek biztosítása mellett folyamatosan fenntartható

4	Egészségügyi prevenció erősítése a védőoltások kapcsán. Információ szolgáltatók védőoltás támogatás kapcsán.	Kevesen veszik igénybe a térítésmentes ROTA vírus elleni oltást, illetve az eseti gyógyszerterápiát keretében kérhető védőoltás támogatást.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Adatgyűjtés a csekély számú támogatási kérelmek okáról (pl. nem hallott róla, magas jövedelem, nincsenek beoltva a gyermekek, stb.). Védőnők, házi gyermekorvosok prevenciók előadása.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály	2023. december 15.	Az ajánlott védőoltásokkal beoltott gyermekek száma, egészségügyi statisztikák	humán erőforrás, szakemberek; technikai feltételek biztosítása	Fenntartható.
5	Prevenció - bűnmegelőzés, baleset-megelőzés	A gyermekek gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, költségvetés	Bűn- és baleset-megelőzési programok szervezése, előadások, rendezvények tartása.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményi-nyitási Osztály	A megvalósítás folyamatos.	Programok, előadások, rendezvények száma, résztvevő iskolák, gyermekek száma	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi és technikai feltételek biztosítása	Folyamatos szervezéssel, humán erőforrás biztosításával és megfelelő képzéssel fenntartható.
6	A dropprevenció szemléletformáló program kiterjesztése	A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működésében a kerületi köznevelési intézmények szakemberei nem vesznek	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Kapcsolatfelvétel a köznevelési intézményekkel, bevonás a feladatokba, meghívás KFF rendezvényekre.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményi-nyitási Osztály	2020. december 15.	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum ülésein résztvevő pedagógusok száma, beszámolók.	humán erőforrás, szakemberek	Folyamatos szervezéssel, humán erőforrás biztosításával és megfelelő képzéssel fenntartható.

	korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.					tájékoztatás, a képzési lehetőségekbe minél szélesebb kör bevonása.			munkanélküli nők arányáról	valamint költségvetési forrás biztosítása mellett folyamatosan fenntartható.
3	Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása	Nehéz munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése.	A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése érdekében a gyermekek napközbeni ellátásának biztosításával, illetve annak bővítésével.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, költségvetés, Gazdasági Program	Bölcsődék, családi bölcsődék, napközbeni gyermekfelügyelet működtetése, a szolgáltatók, férőhelyek bővítése.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály	2020. december 15.	Intézmények száma, csoportok száma, gyermekek száma, férőhelyek száma	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi, technikai feltételek biztosítása	Költségvetési, pályázati forrás, humán erőforrás, megfelelő képzés biztosításával folyamatosan fenntartható.
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Szociális és közművelődési szolgáltatások bővítése	Magas az idősek körében az egyedül élők aránya. Elmagányosodás veszélye.	Szociális és közművelődési szolgáltatások biztosításával, az időseknek szóló programokkal az elmagányosodás jeleségeinek	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, költségvetés, Időügyi beszámloló	Az aktivitást és függetlenséget megőrző programok szervezése, képzések bővítése, „Internet kortalanul” program folytatása.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály	Megvalósítása folyamatos.	lakossági visszajelzések, statisztikai kimutatás a programokról	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi és technikai feltételek biztosítása	Önkormányzati döntés, költségvetési-pályázati forrás biztosítása mellett folyamatosan fenntartható.

			csökkentése az idősök körében.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, költségvetés, Időügyi beszámló	Időügyi Tanácsban által szervezett programok bővítése.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály	2023. december 15.	Lakossági visszajelzések, statisztikai kimutatás az önkéntes diákok számáról illetve beszámló a tevékenységükéről	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi technikai feltételek biztosítása	Folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a kerületben működő köznevelési intézményekkel
2	Aktív idősök fenntartását, generációk közötti együttműködést segítő programok megvalósítása	A kerületünkben élő idősök részéről nagy igény mutatkozik a különböző programok iránt. Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	A generációk közötti esetleges szakadékok áthidalása, a generációk egymáshoz való közelítése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, költségvetés, Időügyi beszámló	Pályázati lehetőségek feltérképezése, programok szervezése, együttműködési megállapodás az oktatási intézményekkel a köznevelési törvény által előírt kötelező 30 órás önkéntes tevékenységre vonatkozóan (diákok bevonása az idősellátásba).	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály	2023. december 15.	Lakossági visszajelzések, statisztikai kimutatás az önkéntes diákok számáról illetve beszámló a tevékenységükéről	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi technikai feltételek biztosítása	Folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a kerületben működő köznevelési intézményekkel
3	Prevenció-bűnmegelőzés. Idősök személyes környezetének, otthonának védelméért szolgáló intézkedések bővítése	Az idősök gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává.	Figyelemfelhívással, tájékoztatással megelőzhetővé válnak a bűncselekmények, az áldozati válás. Csökken az idősök sérelmére elkövetett bűncselekmény	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, költségvetés, Időügyi beszámló, rendőrségi beszámló	Bűn- és baleset megelőzési programok szervezése, „jó gyakorlatok” megismerése, előadások, rendezvények tartása; interaktív foglalkozások, tájékoztató szóróanyagok terjesztése,	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály	2023. december 15.	Tájékoztató anyagok, programok, előadások, rendezvények száma, résztvevők száma, bűnügyi statisztika	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi technikai feltételek biztosítása	Folyamatos szervezéssel, humán erőforrás biztosításával és megfelelő képzésével fenntartható.

	zések fogyatékos életpályák helyzetéről, problémáiról, nappali ellátásáról	ny fogyatékos életpályák egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Információhí ny az egyházi és civil fenntartású intézményekbe n nappali ellátásban részesülő fogyatékosok számáról.	kerületben fogyatékos életpályák számát, szociális, egészségügyi és foglalkoztatási helyzetét. Partnerei viszony kialakítása a helyi fogyatékos életpályák ellátását biztosító egyházi és civil intézményekke l.	Szolgáltatáster vezési Konceptió	adatgyűjtése, egyházi és civil fenntartású intézmények megkeresése, adatok feldolgozása.	kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirán ytási Osztály	december 15.	táblázatba foglaltatás, következtetése k levonása.	erőforrás	
2	Akadálymentes sítés	A kerületi közintézménye kben az akadálymentes környezet aránya nem éri el a 100%-ot.	Közszolgáltatá sokhoz, kulturális programokhoz való hozzáférés.	Szociális Szolgáltatáster vezési Konceptió, költségvetés, Gazdasági Program	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs s akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentes ítését szolgáló program.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Városüzemelte tési Igazgatóság	2023. december. 15.	Akadálymentes sített intézmények száma, programok száma, részvevők száma.	Önkormányzat i költségvetés, pályázati források biztosításával folyamatosan fenntartható.	
3	Akadálymentes közlekedésről információ szolgáltatása	A fogyatékos életpályák információhí ny az akadálymentes útvonalakról.	A kerület akadálymentes digitális térképének elkészítése. Naprakész	Szociális Szolgáltatáster vezési Konceptió, költségvetés	Kapcsolatfelvé tel a Route4U platform üzemeltető céggel. Árjánylat kérés	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Városüzemelte tési	2020. december 15.	A kerület akadálymentes digitális térképe.	Önkormányzat i költségvetés, pályázati források	A fenntarthatósá ga folyamatos az üzemeltető cég frissítése karbantartása

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

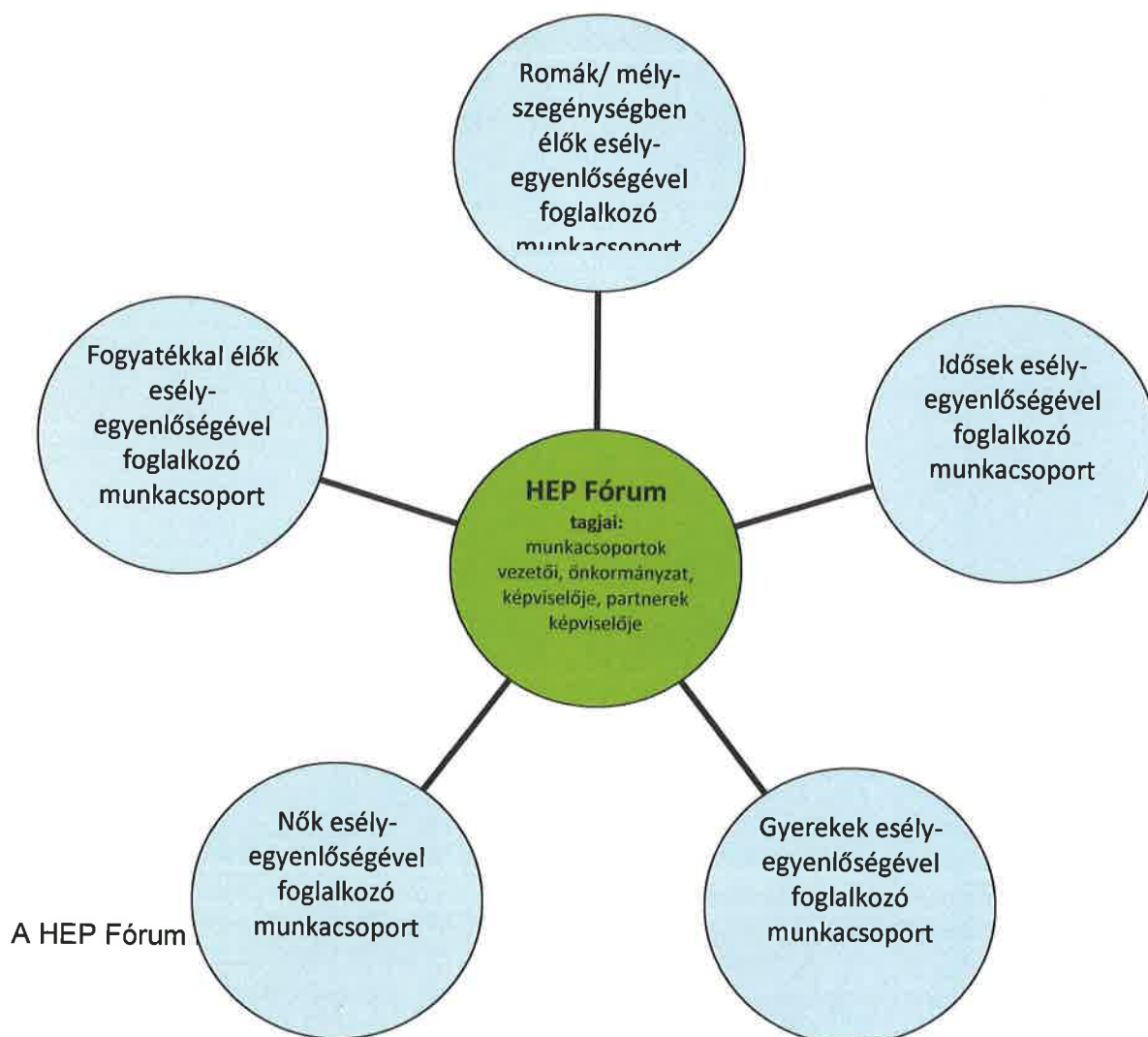
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 290/2018.(XII.18.) számú határozatával elfogadta.

Budapest, 2018. december 19.

A..... Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás